

str. **3** Inauguracja projektu kompleksowej termomodernizacji SPZOZ w Puławach

str. **12** Informacja o realizacji robót na drogach powiatowych w 2019 r.

str. **28** „Już wszystkie prały [...] a samolot leci od lasu” – tragedia nad jeziorem Nury w Gołębiu

MOJE MIEJSCE

ISSN-2081-3864

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

NR 39

LISTOPAD 2019

XIX Powiatowy Dzień Kultury

str. 15

I POWIATOWY DZIEŃ WOLONTARIATU

6 grudnia 2019 r. od godz. 13.30
Starostwo Powiatowe w Puławach

SPIS TREŚCI

Temat wydania:	3
Inauguracja projektu kompleksowej termomodernizacji SPZOZ w Puławach	3
Projekt budżetu na 2020 rok	4
Aktualności	5
Z pracy Rady Powiatu	5
Z pracy Zarządu Powiatu	6
Pod patronatem Starosty Puławskiego	9
Informacja o realizacji robót na drogach powiatowych w 2019 roku	12
Kultura	14
Artyści i animatorzy kultury z powiatu puławskiego nagrodzeni przez starostę!	14
Towarzystwo Przyjaciół Puław z nagrodą w dziedzinie kultury Starosty Puławskiego	18
Zespół „Bystrzacy” z Wąwolnicy uhonorowany Doroczną Nagrodą Starosty Puławskiego w dziedzinie kultury	19
Stowarzyszenie „Rodzina” nagrodzone przez Starostę Puławskiego	20
Puławscy twórcy ludowi nagrodzeni przez starostę Danutę Smagę	21
Dożynkowe wspomnienia	22
Wielki sukces wieńca dożynkowego wykonanego przez Koło Gospodyń Wiejskich „Zagrody Razem” z Gminy Żyrzyn na Dożynkach Prezydenckich w Spale	24
Teatr Tańca „Kwieciste Gwiazdy”	26
„10 widoków z Puław”...	26
Historia, ludzie regionu, wspomnienia	28
„Już wszystkie prały [...] a samolot leci od lasu”- tragedia nad jeziorem Nury w Gołębiu	28
100-lecie niepodległości – wspominki o ludziach niezwykłych	33
Tadeusz Dymkowski – rzeźbiarz, kamieniarz, artysta	34
Edukacja	35
Powiatowe obchody Dnia Edukacji Narodowej	35
I Liceum Ogólnokształcące w Puławach	38
Narodowym Czytaniem 2019 czas zacząć...	38
Słowo bez znaczenia jest jedynie dźwiękiem	39
Bez słomki w szklance – bez słomy w butach!	39
Czy warto podróżować?	41
Zespół Szkół nr 2 w Puławach	41
2019/2020 – Rekordowy nabór	41
Zespół Szkół nr 3 w Puławach	42
Poznajemy tajniki immunologii klinicznej	42
Roślina oczami biotechnologa	42
Początek wakacji, a my się szkolimy...	43
Zespół Szkół Technicznych w Puławach	43
Gotowi do wejścia na rynek pracy	43
Projekt Erasmus+ CIVEEL	44
Zespół Kształcenia Zawodowego w Puławach	46
U zawodowców duże zmiany	46
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Puławach	46
Z nowym rokiem – wielkim krokiem w Specjalnym Ośrodku-Wychowawczym w Puławach	46
Półkolonie pod hasłem „Cudze chwalcie, swego nie znacie”...	49
Sprawy społeczne	50
Realizacja przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach projektu „Aktywni zawodowo i społecznie”	50
Bądźmy uważni, komu otwieramy drzwi do swojego mieszkania i co podpisujemy	50
Sport, turystyka, rekreacja	51
Bieg Szlak Trafi 2019 – Parchatka	51
I miejsce dla Drużyny Piłki Nożnej Starostwa Powiatowego w Puławach	51
w II Turnieju Niepodległości w futsalu o Puchar Prezesa Ogniska TKKF „Chemic”	53

Szanowni Czytelnicy,

mam przyjemność przekazać do Państwa rąk kolejny numer kwartalnika Powiatu Puławskiego. Państwa uwadze szczególnie polecam lekturę artykułu na temat przygotowanego, przez kierowany przeze mnie Zarząd Powiatu, projektu przyszłorocznego budżetu powiatu. Materiał stanowi kompendium wiedzy o zaplanowanych w 2020 roku przez nasz samorząd zadaniach. O bieżącej pracy Rady i Zarządu informujemy w osobnych artykułach. Polecam również tekst na temat XIX Powiatowego Dnia Kultury, który odbył się w październiku w puławskim Starostwie. Obszerne miejsce poświęciliśmy prezentacji zrealizowanych inwestycji drogowych oraz wydarzeń z dziedziny edukacji, spraw społecznych i kultury. Tu na podkreślenie zasługują osiągnięcia przez powiatowe delegacje sukcesy na Dożynkach Wojewódzkich i Prezydenckich. Bardzo wartościowe jest zaprezentowane w kwartalniku opracowanie Małgorzaty Daniłko dotyczącej wojennej tragedii nad jeziorem Nury koło Gołębia. W publikacji zawarliśmy także wiele pozycji traktujących o projektach i przedsięwzięciach realizowanych przez powiatowe jednostki organizacyjne, mających istotne znaczenie dla społeczności Ziemi Puławskiej.

Jest również dla Państwa szczególne zaproszenie – otóż 6 grudnia br. z mojej inicjatywy, po raz pierwszy organizujemy galę wolontariatu – „I Powiatowy Dzień Wolontariatu”. „Ten jest dobry, kto chce być dobry” – mówił św. Brat Albert. To motto przyświeca wielu ludziom i podmiotom działającym w sferze wolontariatu. Dlatego chcąc pokazać i podkreślić znaczenie niesionej bliźnim bezinteresownej pomocy, postanowiliśmy uhonorować ludzi oraz organizacje służące drugiemu człowiekowi w różnych obszarach. Zamierzenie rozpoczniemy od panelu dyskusyjnego, w którym udział wezmą przedstawiciele samorządu, podmiotów gospodarczych i organizacji pozarządowych. W kolejnych punktach programu planowanego święta wręczymy nagrody dla aktywnych wolontariuszy oraz wyłonimy laureatów konkursu plastycznego. Uroczystość uświetni występ lokalnych zespołów – szczególnie na okładce. Serdecznie zapraszam do udziału w tym niezwykle ważnym wydarzeniu! Zachęcam również do odwiedzenia strony internetowej powiatu oraz moich profili społecznościowych FB oraz Instagram.

Życzę miłej lektury!

Danutę Smagę

Starosta Puławski Danuta Smaga

starostapulawskidanutasмага

Wydawca:

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach
24-100 Puławy, ul. 6 Sierpnia 5, tel. 81 886 14 74
promocjapp@gmail.com, www.pulawy.powiat.pl, www.bib.pulawy.powiat.pl
Redaktor naczelny: Andrzej Wenerski
Zastępca redaktora: Kamil Lewandowski
Zespół redakcyjny:
Danuta Szlendak, Renata Niedochodowicz, Agnieszka Piłat, Katarzyna Adamowska-Kane, Dorota Stępień-Góra, Marzena Romańczuk
Fot. na okładce: XIX Powiatowy Dzień Kultury, fot. Dariusz Malinowski
Projekt okładki: Małgorzata Niecko

Temat wydania

Inauguracja projektu kompleksowej termomodernizacji SPZOZ w Puławach

Wyczekiwana od wielu lat termomodernizacja puławskiego szpitala jest już na rozbiegu. We wtorek, 17 września br., podczas konferencji zorganizowanej w Starostwie Powiatowym w Puławach, została zawarta umowa o dofinansowanie przedsięwzięcia ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Realizacja inwestycji, której koszty szacowane są na blisko 13 mln zł, rozpocznie się wiosną 2020 r. i potrwa dwa lata.

Na zaproszenie starosty Danuty Smagi i dyrektora SPZOZ w Puławach Piotra Rybaka w konferencji wzięli udział m.in.: Henryk Kowalczyk – Minister Środowiska, poseł na Sejm RP prof. Krzysztof Szulowski, Marek Ryszka – z-ca prezesa Zarządu NFOŚiGW, Leszek Kowalczyk – wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Lublinie oraz Dariusz Koc – dyrektor zarządzający Krajowej Agencji Poszanowania Energii.

Termomodernizacją zostanie objętych 5 budynków (pawilony A, B, D, łącznik i budynek administracji). W ramach projektu zaplanowano m.in.: kompleksową modernizację in-

Minister Środowiska Henryk Kowalczyk i starosta Danuta Smaga

Uczestnicy konferencji

Sygnatariusze umowy

Konferencja na temat termomodernizacji SPZOZ

Starosta Danuta Smaga przedstawia założenia projektu

stalacji c.o., w tym wymianę 988 szt. grzejników, docieplenie dachu o łącznej powierzchni ok. 5300 m², docieplenie ponad 12 000 m² ścian, wymianę 44 szt. drzwi i 981 szt. okien, montaż 344 kolektorów słonecznych oraz 299 paneli fotowoltaicznych, a także wymianę ponad 3400 źródeł konwencjonalnego oświetlenia na panele i plafonery LED. Szacuje się, że w wyniku termomodernizacji zapotrzebowanie szpitala na energię użytkową spadnie o blisko 80%. Całkowity koszt przedsięwzięcia wynosi 12 920 192 zł, z czego 11 452 721 zł (89,9% kosztów kwalifikowalnych) pokryje dotacja z NFOŚi-

GW. Fundusz udzieli szpitalowi także niskooprocentowanej pożyczki na sfinansowanie pozostałej części zadania.

Zgodnie z założeniami prace budowlane potrwać od kwietnia 2020 r. do końca marca 2022 r. Będą prowadzone w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla pacjentów i personelu placówki.

*Kamil Lewandowski
rzecznik prasowy Starosty Puławskiego
fot. Andrzej Wenerski*

kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki

Projekt budżetu na 2020 rok

15 listopada 2019 roku Zarząd Powiatu Puławskiego przekazał Radzie Powiatu Puławskiego oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Lublinie projekt budżetu powiatu na 2020 rok.

Na wstępie należy podkreślić, że planując kwoty dochodów i wydatków budżetu trzeba mieć na uwadze wymóg art. 242 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym planowane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż planowane dochody bieżące – to znaczy wymóg co najmniej zrównoważenia budżetu w zakresie działalności bieżącej. Jeżeli reguła ta nie jest zachowana budżet nie może być uchwalony.

Dochody budżetu Powiatu określone zostały w wysokości 139 047 077,31 zł, z tego: dochody bieżące w kwocie 126 865 615,64 zł, natomiast dochody majątkowe w wysokości 12 181 461,67 zł.

Wydatki budżetu Powiatu określone zostały w wysokości 148 835 269,31 zł, z tego: wydatki bieżące w kwocie 122 076 923,49 zł, natomiast wydatki majątkowe w kwocie 26 758 345,82 zł.

Deficyt budżetowy określono w wysokości 9 788 192 zł, a źródłami jego pokrycia będą między innymi przychody z planowanych do wyemitowania obligacji.

Wśród dochodów budżetu Powiatu najważniejszą pozycję stanowi subwencja oświatowa, określona w wysokości 70 901 451 zł, co stanowi 50,99% planowanych dochodów powiatu ogółem. Subwencja wyrównawcza określona została w wysokości 5 851 348 zł. Na podstawową część tej subwencji ma wpływ między innymi wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w powiecie w stosunku do wskaźnika dla wszystkich powiatów. W naszym powiecie wskaźnik ten wynosi 230,80%, podczas gdy średnia dla wszystkich powiatów wynosi 287,95%.

Kwotę uzupełniającą otrzymują powiaty, w których wskaźnik bezrobocia obliczony jako iloraz bezrobocia w powiecie (B) i stopy bezrobocia w kraju jest wyższy od 1,10.

Stopa bezrobocia w kraju na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 5,8%, natomiast stopa bezrobocia w naszym powiecie na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 6,1%.

W związku z tym, że wskaźnik B wyniósł 1,052 kwota uzupełniająca powiatowi puławskiemu nie przysługuje.

Ważną pozycję w budżecie stanowi udział powiatu w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, w tym w podatku dochodowym od osób fizycznych, który wynosi 10,25% wpływów budżetu państwa i oszacowany został na poziomie 26 641 220 zł.

Na zadania z zakresu administracji rządowej określona została wysokość dotacji z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 12 624 161 zł.

Ponad siedem i pół miliona złotych w budżecie powiatu planuje się pozyskać z funduszy unijnych zarówno na projekty tzw. „miękkie” w szczególności edukacyjne jak i na projekty „twarde” inwestycyjne.

W projekcie budżetu zaplanowane zostały dotacje celowe z gmin z tytułu pomocy finansowej dla powiatu na realizację inwestycji drogowych w wysokości 3 075 449 zł, oraz dotacja z Miasta Puławy dla SP ZOZ w Puławach w kwocie 400 000 zł.

Zaplanowano również do pozyskania środki z Funduszu Dróg Samorządowych w wysokości 1 557 554 zł.

Największy udział w wydatkach budżetu powiatu wynoszący 47,16% ogółu wydatków stanowią wydatki na oświatę i wychowanie.

Na zadania związane z transportem i utrzymaniem dróg w budżecie powiatu przeznaczono kwotę 18 971 478 zł (12,78% wydatków ogółem), w tym na wydatki inwestycyjne 13 951 994 zł.

Na szeroko rozumianą pomoc społeczną, w tym wydatki związane z programem 500+ zaplanowano w budżecie powiatu kwotę 13 315 472,64 zł, tj. 8,95% wydatków ogółem.

Na wydatki związane z bezpieczeństwem publicznym, tj. wydatki Państwowej Straży Pożarnej, wydatki związane z zarządzaniem kryzysowym itp. zaplanowano kwotę 7 384 400 zł, co stanowi 4,97% wydatków powiatu ogółem. Utworzono także rezerwę celową na zadania związane z zarządzaniem kryzysowym w wysokości 300 000 zł.

Na obsługę długu publicznego, czyli zapłatę odsetek od kredytów i pożyczek oraz potencjalne wydatki związane z udzielanymi poręczeniami dla SP ZOZ przeznaczono kwotę 1 239 642,00 zł, tj. 0,84% ogółu wydatków budżetu.

W budżecie powiatu zaplanowano szereg zadań inwestycyjnych, w tym głównie z zakresu inwestycji drogowych.

Najważniejsze zaplanowane inwestycje na 2020 rok:

- Przebudowa dróg powiatowych:
 - 1) nr 2552L Wąwolnica- Poniatowa – kwota 444 057 zł,
 - 2) nr 1437L na odcinku Niebrzegów – kwota 1 917 833 zł,
 - 3) nr 2529L, 2547L, 2546L – na terenie gminy Kazimierz Dolny – kwota 2 753 355 zł,
 - 4) nr 1516L, nr 1519L i nr 2515L – tereny gmin Baranów, Kurów i Żyrzyn – kwota 8 494 704 zł,
 - 5) Zaplanowano środki w wysokości 332 221 zł na opracowanie dokumentacji dróg nr 2522L, nr 2523L, nr 2525L, nr 2524L, nr 2521L, nr 2519L na terenie gminy Janowiec i gminy Puławy. Opracowane dokumentacje są niezbędnym dokumentem przy składaniu wniosków

o dofinansowanie inwestycji, między innymi z Funduszu Dróg Samorządowych.

- kontynuacja projektu „E-Geodezja – cyfrowy zasób geodezyjny Województwa Lubelskiego” – kwota 5 553 167,82 zł,
- kontynuacja projektu „Nowoczesne centra edukacji zawodowej w Powiecie Puławskim” – kwota 1 571 522 zł
- Rozbudowa pracowni i sal dydaktycznych w ZS nr 2 w Puławach – kwota 1 997 356 zł,
- Modernizacja sali gimnastycznej w Zespole szkół nr 2 w Nałęczowie – kwota 869 590 zł,
- „Kompleksowa rewitalizacja terenów zdegradowanych poprzez aktywizację społeczną obszaru A oraz podniesienie spójności funkcjonalnej placówek publicznych Powiatu Puławskiego” – kwota 768 116 zł,
- dotacja dla SP ZOZ Puławy na „Modernizację oddziałów szpitalnych i zakup sprzętu medycznego przez SP ZOZ w Puławach” - kwota 1 200 000 zł,
- „Opracowanie dokumentacji projektowej umożliwiającej uzyskanie pozwolenia na budowę Komendy PSP w Puławach” – kwota 300 000 zł.
- „Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa materialnego i niematerialnego dotyczącego obserwatorium astronomicznego w Puławach” – kwota 24 600 zł.

Wraz z projektem uchwały budżetowej Zarząd Powiatu przedłożył projekt uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej. Obowiązek sporządzania wieloletniej prognozy finansowej został wprowadzony ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych jako narzędzie umożliwiające ocenę sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Narzędzie to pozwala, w oparciu o prognozy poszczególnych kategorii określonych w art. 226 w.w. ustawy, ocenić możliwości inwestycyjne jednostki samorządu terytorialnego oraz kształtowanie się jej zdolności kredytowych. Wieloletnia prognoza finansowa to dokument planistyczny, wykraczający poza rok budżetowy.

W wieloletniej prognozie finansowej zawarte są załączniki zawierające: prognozę kwoty długu oraz wykaz przedsięwzięć realizowanych przez powiat, wykraczających poza rok budżetowy.

*Anna Krzysztofik
skarbnik Powiatu Puławskiego*

Prezydium Rady Powiatu Puławskiego

Rada Powiatu Puławskiego

- z wykonania planu finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach za I półrocze 2019 roku,
- z kontroli przeprowadzonych przez Komisję Rewizyjną w I półroczu 2019 roku.

Radni zapoznali się również z informacją nt. stanu przygotowań szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat Puławski do nauki w roku szkolnym 2019/2020.

Kolejnymi, istotnymi punktami tej sesji, z zakresu ochrony zdrowia było podjęcie uchwał w sprawach:

- oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach,
- zmian w Statucie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach,
- wyrażenia zgody na ustanowienie na czas nieokreślony na rzecz Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach nieodpłatnego użytkownika zabudowanych nieruchomości, stanowiących własność Powiatu Puławskiego, położonych w obrębie Miasto Puławy, Gmina Miasto Puławy, oznaczonych w ewidencji gruntów i budynków jako działki nr 586/8 o pow. 0,1115 ha oraz 586/30 o pow. 0,0534 ha.

Następnie Rada Powiatu Puławskiego podjęła uchwałę o przystąpieniu Powiatu Puławskiego do stowarzyszenia „Instytut Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego”. Głównym celem stowarzyszenia zrzeszającego jednostki samorządu terytorialnego jest inspirowanie,

Aktualności

Z pracy Rady Powiatu

28 sierpnia 2019 r. w Sali Pompejańskiej Starostwa Powiatowego odbyła się IX sesja Rady Powiatu Puławskiego. Głównymi punktami sierpniowego posiedzenia były sprawozdania:

- z działań podejmowanych na terenie powiatu puławskiego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Nadzór Wodny w: Lublinie, Opolu Lubelskim, Rykach, Zwoleniu, Kozienicach, Puławach,

wspomaganie i koordynacja współpracy jednostek samorządowych, społeczności lokalnych oraz organizacji pozarządowych z terenu województwa lubelskiego.

Ponadto Rada podjęła uchwały:

- w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w dzierżawę części nieruchomości – pomieszczeń w budynkach usytuowanych na nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Powiatu Puławskiego, położonej w Żyrzynie przy ul. Pałacowej 4, oznaczonej numerem ewidencyjnym 362/4 o pow. 0,1400 ha, na okres jednego roku na rzecz dotychczasowych dzierżawców,
- w sprawie pozbawienia drogi powiatowej nr 2506L Osiny – dr. kraj. 17 położonej na terenie Gminy Żyrzyn kategorii drogi powiatowej,
- w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej,
- w sprawie zmian w budżecie powiatu na 2019 rok.

X sesja Rady Powiatu Puławskiego, która odbyła się w dniu 11 września 2019 roku została zwołana przez Przewodniczącego Rady Powiatu Puławskiego na wniosek Zarządu Powiatu. Ważnym powodem, dla którego radni zebrali się w dodatkowym terminie była potrzeba ujęcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej zadań, na które Powiat uzyskał dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych tj.

- „Przebudowa odcinków dróg powiatowych nr 1516L, 1519L i nr 2515L poprawiających dostępność do drogi ekspresowej S17”, koszt zadania 11 530 998 zł; dofinansowanie z Funduszu Dróg Samorządowych – 6 782 940 zł.
- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1437L na odcinku Niebrzegów – dr. woj. 845”, koszt zadania 2 698 400 zł, uzyskane dofinansowanie – 1 587 294 zł.

Rada podjęła zatem następujące uchwały: w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz w sprawie zmian w budżecie powiatu na 2019 rok.

Głównym punktem obrad **XI sesji Rady Powiatu Puławskiego** w dniu 25 września 2019 roku było przyjęcie informacji o przebiegu wykonania budżetu Powiatu Puławskiego za I półrocze 2019 roku. Ponadto radni zapoznali się ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Puławach oraz podjęli uchwały w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz w sprawie zmian w budżecie powiatu na 2019 rok.

Podczas każdej sesji Zarząd Powiatu przedstawiał radnym sprawozdania ze swojej pracy między sesjami oraz z wykonania uchwał Rady podjętych podczas poprzedniej sesji. W trakcie sesji radni prezentowali również interpelacje składane do starosty za pośrednictwem przewodniczącego rady, których treść oraz udzielone odpowiedzi dostępne są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Monika Zych
kierownik Biura Obsługi Rady i Zarządu Powiatu
fot. Andrzej Wenerski

Z pracy Zarządu Powiatu

Decyzje Zarządu Powiatu Puławskiego podjęte w ostatnim okresie:

- ▶ Zatwierdzono i przekazano do Przewodniczącego Rady Powiatu projekty uchwał Rady Powiatu Puławskiego w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Puławach za rok obrotowy od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., w sprawie określenia przystanków komunikacji na terenie Powiatu Puławskiego oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.
- ▶ Zapoznano się z informacją Dyrektora SPZOZ w Puławach o sytuacji finansowej zakładu wg stanu na 31 marca 2019 r. oraz sprawozdaniem z wykonania planu finansowego za I kwartał 2019 r.
- ▶ Zawarto umowy z Gminą Końskowola w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu na realizację zadania pn. „Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej w m. Chrzachów” oraz Gminą Żyrzyn w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Puławskiemu na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 2506L w Osinach”.
- ▶ Wyrażono zgodę na wydłużenie terminu realizacji projektu „Mój powiat – uczy, dokszałca, rozwija” o dwa miesiące oraz wystąpiono do Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie o przedłużenie terminu realizacji ww. projektu.
- ▶ Wystąpiono z wnioskiem do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Lublinie o wydzielenie oraz nieodpłatne przekazanie w drodze darowizny na rzecz Powiatu Puławskiego na cel publiczny prawa własności nieruchomości położonej w obrębie Bronisławka, Gmina Kurów, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako część działki nr 159/6 o pow. 0,21 ha, która stanowi integralną część drogi powiatowej nr 1520L o przebiegu integralną część drogi powiatowej nr 1520L o przebiegu Wola Osińska – Bronisławka – Wolica – Trzciniec.
- ▶ Podpisano z Gminą Baranów protokół uzgodnień w sprawie dokonania przez Powiat Puławski na rzecz Gminy Baranów darowizny nieruchomości położonej w obrębie Łukawka, Gmina Baranów, oznaczonej w ewidencji gruntów numerami działek 88/2 o pow. 0,8861 ha oraz 286 o pow. 1,1890 ha.

Zarząd Powiatu Puławskiego

- ▶ Podpisano wniosek o przyznanie pomocy na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1516L od drogi gminnej nr 107412L do granicy powiatu – Etap I od km 11+510,00 do km 15+609,00 i od km 15+902,00 do km 16+800,00” na operację typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Wnioskowana kwota dofinansowania wynosi 3 000 000 zł, całkowita wartość projektu 4 800 000 zł.
- ▶ Przesłano do Kuratorium Oświaty w Lublinie sprawozdanie z realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica” oraz wykorzystania wsparcia finansowego w roku 2018 na zakup pomocy dydaktycznych.
- ▶ Przesłano do dyrektorów jednostek organizacyjnych Powiatu Puławskiego pismo informujące o konieczności założenia konta na platformie PEF (Platforma Elektronicznego Fakturowania) w związku z wejściem w życie ustawy o elektronicznym fakturowaniu w zamówieniach publicznych, koncesjach na roboty budowlane lub usługi oraz partnerstwie publiczno-prywatnym.
- ▶ Aneksowano umowę zawartą z Gminą Żyrzyn w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Puławskiemu na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy drogi powiatowej nr 1519L w miejscowości Żyrzyn.
- ▶ Zapoznano się z wnioskami Komisji Budżetu i Finansów Rady Powiatu Puławskiego zgłoszonymi na posiedzeniu w dniu 28 maja 2019 r. w sprawie wystąpienia do Ministra Edukacji Narodowej z wnioskiem o zawieszenie kwoty subwencji oświatowej dla Powiatu Puławskiego oraz zamieszczenia w uzasadnieniu do przedkładanych projektów uchwał Rady Powiatu informacji o skutkach finansowych związanych z ich realizacją.
- ▶ Wystąpiono z wnioskiem do Wojewody Lubelskiego o stwierdzenie nabycia z mocy prawa przez Powiat Puławski własności nieruchomości oznaczonej jako działka nr 364/2 o pow. 0,0573 ha, zajętej pod drogę publiczną nr 22175 w miejscowości Bronice Kolonia, Gmina Nałęczów, aktualnie oznaczonej nr 2535L o przebiegu Klementowice – Buchałowice – Bronice.
- ▶ Wszczęto postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na zadania: Kompleksowa rewitalizacja terenów zdegradowanych poprzez aktywizację społeczną obszaru A oraz podniesienie spójności funkcjonalnej placówek publicznych Powiatu Puławskiego – III – zakres przetargu: Montaż ogniw fotowoltaicznych na terenie kompleksu I LO, CKZ i ZST oraz Kompleksowa rewitalizacja terenów zdegradowanych poprzez aktywizację społeczną obszaru A oraz podniesienie spójności funkcjonalnej placówek publicznych Powiatu Puławskiego – II – zakres przetargu: Remont budynku MDK.
- ▶ Wyrażono zgodę na wszczęcie postępowania i wybór wykonawcy na realizację zadania pn. Modernizacja szczegółowej poziomej osnowy geodezyjnej na obszarze powiatu puławskiego.
- ▶ Wyrażono zgodę na zaangażowanie środków z budżetu Powiatu w wysokość 60 000 zł na pokrycie wydatków tj. opłaty usług, wynagrodzenia w ramach projektu „Mój powiat – uczy, kształca, rozwija”. Zwrot środków nastąpi po otrzymaniu zaliczki, która będzie przekazana przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.
- ▶ Zaakceptowano projekt porozumienia i deklaracji organów prowadzących szkoły i placówki oświatowe dot. finansowania kosztów wynagrodzenia pracowników odelegowanych do pracy w międzyzakładowych organizacjach związkowych.
- ▶ Dokonano analizy kosztów wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych i urzędniczych oraz pomocniczych i obsługi w szkołach i placówkach oświatowych obsługiwanych przez PCRK w Puławach.
- ▶ Zrealizowano wniosek Komisji Budżetu i Finansów Rady Powiatu Puławskiego i zwrócono się do Ministerstwa Edukacji Narodowej z prośbą o zwiększenie subwencji oświatowej w bieżącym roku dla Powiatu Puławskiego.
- ▶ Zapoznano się z wynikami rekrutacji na rok szkolny 2019/2020 do szkół po gimnazjum i szkole podstawowej wg. stanu na dzień 12 lipca 2019 r.
- ▶ Wszczęto postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego na zamówienie: Dostawa sprzętu geodezyjnego dla pracowni zawodowych w ramach projektu „Nowoczesne centra edukacji zawodowej w powiecie puławskim”.
- ▶ Zatwierdzono i przekazano do Przewodniczącego Rady Powiatu projekt uchwały Rady Powiatu Puławskiego w sprawie przystąpienia Powiatu Puławskiego do stowarzyszenia „Instytut Rozwoju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego”.
- ▶ Wystąpiono do Lubelskiego Kuratora Oświaty w Lublinie z pismem o zajęcie stanowiska w sprawie powierzenia stanowiska dyrektora Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Puławach panu Juliuszowi Krzaczkowskiemu na pięć lat szkolnych tj. na okres od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2024 r.
- ▶ Aneksowano umowy zawarte z organizacjami pozarządowymi świadczącymi nieodpłatną pomoc prawną, w związku z zawartą przez Powiat Puławski z Bankiem Spółdzielczym w Końskowoli umową na bankową obsługę Powiatu Puławskiego oraz związaną z tym zmianą numeru konta.
- ▶ Podpisano oświadczenie odbiorcy końcowego energii elektrycznej w celu utrzymania cen za energię elektryczną w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. na dotychczasowych warunkach.
- ▶ Zapoznano się ze Sprawozdaniem z wykonania Planu Finansowego SPZOZ w Puławach za okres I – IV 2019 roku, oraz I – V 2019.
- ▶ Zatwierdzono „Plan pracy Powiatowego Centrum Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli w Puławach na rok szkolny 2019/2020”.

- ▶ W związku z otwarciem ofert przetargu nieograniczonego na zadanie „Modernizacja szczegółowej poziomej osnowy geodezyjnej na obszarze powiatu puławskiego”, podjęto decyzję o zwiększeniu kwoty zadania z kwoty pierwotnej 420 000 zł do kwoty 448 000 zł.
- ▶ Zawarto umowę z Gminą Kurów w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Puławskiemu na realizację zadania z zakresu właściwości powiatu pn. „Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1514L w Kurowie”.
- ▶ Zapoznano się z informacją na temat stanu przygotowań szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat Puławski do nauki w roku szkolnym 2019/2020.
- ▶ Przesłano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie wnioski o dofinansowanie w 2020 r. zadań z Funduszu Dróg Samorządowych dotyczących zadań: „Przebudowa drogi powiatowej nr 2523L od km 0+000,00 do km 3+587,34”, „Przebudowa drogi powiatowej nr 2552L Wąwolnica – Poniatowa na odcinku od km 3+665,00 do km 4+335,00”, „Przebudowa dróg powiatowych: nr 2529L od km 8+500,00 do km 8+945,30, Nr 2547L od km 2+784,00 do km 5+575,72 oraz drogi nr 2546L od km 0+003,50 do km 0+400,00”.
- ▶ Zapoznano się z informacją o wykonaniu budżetu Powiatu Puławskiego za II kwartał 2019 r.
- ▶ W związku z zakwalifikowaniem ZS nr 3 w Puławach do II edycji programu „Certyfikowane Wojskowe Klasy Mundurowe” w latach 2019-2021 zabezpieczono w budżecie powiatu kwotę 18 390 zł stanowiącą wkład własny organu prowadzącego do programu.
- ▶ Podjęto decyzję o udziale delegacji Powiatu Puławskiego w Dożynkach Wojewódzkich Radawiec 2019.
- ▶ Wszczęto postępowanie w trybie zapytania ofertowego w sprawie przystąpienia do opracowania dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Puławskiego na lata 2019-2023 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2027”.
- ▶ Zapoznano się z protokołem z kontroli doraźnej przeprowadzonej w niezawodowej rodzinie zastępczej przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.
- ▶ Złożono do Kuratorium Oświaty w Lublinie aktualizację wniosku o udzielenie dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe. Wniosek obejmuje Szkołę Podstawową Specjalną nr 12 w SOSW w Puławach, Szkołę Podstawową nr 14 w MOS w Puławach, Szkołę Podstawową Specjalną w MOS w Albrechtówce. Wnioskowana kwota dotacji wynosi 27 019,72 zł.
- ▶ Przyjęto rozliczenie dotacji udzielonej Powiatowi Lubelskiemu dot. organizacji „Samorządowego Forum Województwa Lubelskiego” z okazji XX-lecia utworzenia samorządu powiatowego, XX-lecia utworzenia samorządu wojewódzkiego oraz XV-lecia wstąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, które odbyło się w dniu 23 maja 2019 r. w Lublinie.
- ▶ Wystąpiono z wnioskiem do Przewodniczącego Rady Powiatu Puławskiego o zwołanie sesji Rady Powiatu Puławskiego na dzień 11 września br. w związku z informacją o uzyskaniu dofinansowania Funduszu Dróg Samorządowych na inwestycje planowane do realizacji na drogach powiatowych.
- ▶ Zapoznano się z aneksami arkuszy organizacyjnych wszystkich szkół i placówek na rok szkolny 2019/2020. Zatwierdzono aneksy nw. szkół i placówek, które otrzymały już pozytywną opinię Lubelskiego Kuratora Oświaty.
- ▶ Zawarto umowę z Gminą Wąwolnica w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Powiatowi Puławskiemu w zakresie opracowania dokumentacji technicznej w zakresie przebudowy drogi powiatowej nr 2552L Wąwolnica – Poniatowa oraz przebudowy drogi powiatowej nr 2235L w Wąwolnicy.
- ▶ Zatwierdzono i przekazano do konsultacji z organizacjami pozarządowymi projekt uchwały Rady Powiatu Puławskiego w sprawie przyjęcia Roczno programu współpracy Powiatu Puławskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w Powiecie Puławskim w 2020 r.
- ▶ Wystąpiono do Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie z wnioskiem o przedłużenie terminu realizacji projektów „Kompleksowa rewitalizacja terenów zdegradowanych poprzez aktywizację społeczną obszaru A oraz podniesienie spójności funkcjonalnej placówek publicznych Powiatu Puławskiego” oraz „Nowoczesne centra edukacji zawodowej w Powiecie Puławskim” terminu zakończenia rzeczowego.
- ▶ Wystąpiono do Prezydenta Miasta Puławy o rozwiązanie porozumienia z dnia 18 września 2012 r. dotyczące realizacji obowiązków wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny o systemie pieczy zastępczej z dniem 31 grudnia 2019 r.
- ▶ Zapoznano się i skierowano do zaopiniowania przez związek zawodowe projekt uchwały Rady Powiatu Puławskiego w sprawie zmiany uchwały nr XXXIX/343/2018 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze w szkołach lub placówkach oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych, terapeutów pedagogicznych i zasad zaliczenia do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w szkołach prowadzących kształcenie w formie zaocznej.
- ▶ Skierowano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie wnioski o wypłatę w 2019 roku dofinansowania ze środków Funduszu Dróg Samorządowych (nabór I) na zadanie pod nazwą: „Przebudowa drogi powiatowej nr 2542L Czesławice – Sadurki – droga woj. 860”.

- ▶ Zapoznano się ze sprawozdaniem z realizacji planu pracy Powiatowego Centrum Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli w Puławach za rok szkolny 2018/2019.
- ▶ Złożono do Ministerstwa Edukacji Narodowej wnioski o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy w roku 2019 z tytułu dofinansowania kosztów związanych z wypłatą odpraw dla zwalnianych nauczycieli.
- ▶ Zapoznano się z winsokiem Komisji Kultury, Sportu i Promocji oraz Komisji Edukacji Publicznej na podjętym na wspólnym posiedzeniu w dniu 19 września 2019 r. w sprawie podjęcia działań mających na celu uregulowanie sytuacji formalno-prawnej Obserwatorium Astronomicznego w użytkowanym budynku mieszczącym się w Puławach przy ul. Filtrowej 50.

Waldemar Orkiszewski sekretarz Powiatu Puławskiego
fot. Andrzej Wenerski

Pod patronatem Starosty Puławskiego

Razem czynimy dobro

Miejsce: Hotel Izabella

Termin: 11 sierpnia 2019 roku

W niedzielę 11 sierpnia w Puławach odbył się koncert charytatywny „Razem czynimy dobro” połączony z aukcją, który zorganizował dziennikarz Marcin Mizera. Cały dochód przekazany został na odbudowę domu. Gwiazdą wieczoru był człowiek o szlachetnym sercu, wokalista Krzysztof Cugowski. Gościnnie wystąpił Wojtek Bochra, kontratenor z Kazimierza Dolnego. Wśród licytowanych przedmiotów pojawiły się m.in. obrazy słynnych kazimierskich artystów Mieczysławy Izdebskiej-Łazorek, Agnieszki Mitury, Jacka Kościńskiego oraz Małgorzaty Tarłowskiej. Uczestnicy mieli także okazję wylicytować książkę z autografem Roberta Lewandowskiego, plakat z autografami zawodników KSW oraz wiele voucherów do restauracji i salonów urody. Koncert był przedsięwzięciem, w którego realizację zaangażowanych było mnóstwo ludzi o dobrym sercu.

Narodowe Czytanie w SOSW w Kęble

Maria Konopnicka „Dym”

Miejsce: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Św. Franciszka z Asyżu w Kęble

Termin: 12 września 2019 roku

Na tegoroczną akcję ósmego Narodowego Czytania Para Prezydencka zaproponowała nowele polskie, które są na trwałe wpisane w historię polskiej literatury. Przekrój tych nowel stanowi przegląd stu lat dziejów Polski, począwszy od „Dobrej pani” Elizy Orzeszkowej przez „Katarynkę” Bolesława Prusa, „Rozdzióbią nas kruki i wrony...” Stefana Żeromskiego po „Sawę” Henryka Rzewuskiego. Z ośmiu dostępnych lektur SOSW w Kęble wybrano do czytania nowelę „Dym” Marii Konopnickiej. Tekst został przeczytany przez zaproszonych gości, a zilustrowany występem artystycznym młodzieży z ośrodka. Uczestnicy akcji i goście mogli również uczestniczyć w prezentacji multimedialnej dotyczącej życia i twórczości Marii Konopnickiej, zobaczyć ekspozycję lektur oraz otrzymać pamiątkowe widokówki ze stemplem Narodowego Czytania.

XVI Sejmik Towarzystw Regionalnych Lubelszczyzny

Miejsce: Puławy

Termin: 20-22 września 2019 roku

W dniach 20-22 września 2019 r. w Pałacu Czartoryskich w Puławach odbył się XVI Sejmik Towarzystw Regionalnych Lubelszczyzny. Hasłem przewodnim była „Tradycja i Współczesność Wojska Polskiego” w związku z 80. Rocznicą wybuchu II wojny światowej”. Imprezie towarzyszyły obchody 60-lecia Towarzystwa Przyjaciół Puław. Na tegorocznym spotkaniu regionaliści dyskutowali przede wszystkim o wojsku i lotnictwie. Spotkanie było okazją do prezentacji nowości wydawniczych i wymiany doświadczeń. Uczestnicy również mieli możliwość zwiedzenia Pałacu Czartoryskich, poznania historii i kolekcji Muzeum Czartoryskich. Samorząd Powiatu Puławskiego przyłączył się do organizacji przedsięwzięcia w ramach wsparcia zadań powiatu o charakterze pożytku publicznego z zakresu kultury.

60 lat istnienia Puławskiego Klubu Twórców Ludowych

Miejsce: Sala Pompejańska Starostwa Powiatowego w Puławach

Termin: 6 października 2019 roku

Jubileuszowa Gala z okazji 60-lecia Klubu Twórców Ludowych działającego przy POK „Dom Chemika” w Puławach odbyła się 6 października br. w Sali Pompejańskiej Starostwa Powiatowego w Puławach. Klub Twórców Ludowych w Puławach jest najstarszym klubem w kraju, działającym od 1959 roku, zrzeszającym ponad stu członków twórców ludowych, którzy dbają o podtrzymywanie tradycji i propagowanie kultury ludowej. Artyści reprezentują takie dziedziny twórczości jak: tkactwo, haft, koronczarstwo, plecionkarstwo, kowalstwo, garnkarstwo, zdobnictwo wnętrza, wycinankarstwo, plastykę obrzędową, malarstwo, rzeźbę, wyroby artystyczne z wosku pszczelego oraz literaturę ludową. Członkowie uczestniczą w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprezach folklorystycznych. Twórcy chętnie przekazują swoją wiedzę, biorąc udział w pokazach i warsztatach takich jak „Spotkania ze sztuką ludową”, które są adresowane głównie do dzieci i młodzieży. Podczas uroczystej Gali Jubileuszowej, została podkreślona wspaniała praca członków KTL, której rezultatem jest podtrzymywanie tradycji i propagowanie kultury ludowej. Tajniki rękodzieła są kultywowane i przekazywane z pokolenia na pokolenie. Nagrody Starosty Puławskiego za osiągnięcia w dziedzinie kultury trafiły do puławskich twórców ludowych. Zarząd Powiatu Puławskiego, uznając zasługi twórców ludowych dla Ziemi Puławskiej, przyznał również Odznaki honorowe Zasłużonego dla Powiatu Puławskiego. Ludowi artyści zostali również uhonorowani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotra Glińskiego, Wojewodę Lubelskiego Przemysława Czarnka, Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego reprezentowanego przez dyrektora Janusza Wawerskiego, Prezydenta Puław Pawła Maja i dyrektora POK „Dom Chemika” Zbigniewa Śliwińskiego. Gratulacje złożył także poseł Krzysztof Szulowski oraz starosta Danuta Smaga.

I Forum Dialogu Polski Wschodniej – Innowacje Nauka Biznes

Miejsce: Puławski Park Naukowo Technologiczny

Termin: 8 października 2019 roku

W Puławskim Parku Naukowo-Technologicznym odbyła się dyskusja nad aktywnym wsparciem rozwoju przemysłu i przedsiębiorstw z sektora MŚP na terenie makroregionu Polska Wschodnia oraz wypracowanie propozycji kierunków działań zwiększających skłonność przedsiębiorstw do aktywnego rozwoju. Udział w Konferencji wzięli polscy i zagraniczni managerowie, eksperci ze środowiska biznesu, ośrodków innowacji i przedsiębiorczości, przedstawiciele administracji samorządowej i publicznej m. in., Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., Politechnika Warszawska, Instytut Roz-

woju Samorządu Terytorialnego Województwa Lubelskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, Bank Pekao S.A., Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., Fundacja Lubelska Wyżyna Motoryzacyjna i Maszynowa, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Fundacja Parasol, Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, oraz Sekretarz Stanu Artur Soboń.

Jesienny Konkurs Recytatorski „Pamiętajcie o ogrodach”

Miejsce: Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”

Termin: listopad 2019 roku

Tegoroczny temat Jesiennego Konkursu Recytatorskiego „Pamiętajcie o ogrodach” odsyła nas do świata przyrody, w całej jego urodzie i różnorodności. Wobec nieodwracalnych zmian grożących katastrofą ekologiczną, rośnie świadomość, że w żar epoki nie użyczy nam chłodu żaden schron, żaden beton. Coraz częściej tęsknimy za kontaktem z naturą, jej surowym pięknem, nieskażonym ludzką ręką. Organizatorzy zachęcają do poszukiwania utworów poetyckich i prozatorskich nie koniecznie dosłownie nawiązujących do złożoności i wieloznaczności natury. Konkurs skierowany do uczniów szkół podstawowych i średnich, studentów i wszystkich dorosłych miłośników recytacji. Organizatorem eliminacji powiatowych jest Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika”. Samorząd powiatowy dofinansował część nagród.

III „Bieg dla Niepodległej. Cześć i Chwała Bohaterom”

Miejsce: Park Księżąt Czartoryskich w Puławach

Termin: 3 Listopada 2019 roku

W listopadową niedzielę odbyła się trzecia puławska edycja „Biegu dla Niepodległej”, tym samym została uczczona 101. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Wszyscy chętni po opłaceniu wpisowego mogli wziąć udział w biegu. Przygotowane zostały cztery dystanse: główny 5 km, 3 km oraz symboliczny: 1918 m i oczywiście dla dzieci 400 m. Ten ostatni podzielony był na dwie kategorie wiekowe: do 6 lat i do 12. Po raz pierwszy w tym roku w biegu udział wzięli miłośnicy nordic walking, na trasie 3 km. Przed rozpoczęciem zawodów odbył się mini-koncert Norberta „SMOŁY” Smolińskiego – lidera zespołu „Contra Mundum”. Wszyscy uczestnicy otrzymali biało-czerwone

flagi oraz specjalne pamiątkowe medale z wizerunkiem Marszałka Józefa Piłsudskiego. Na najlepszych zawodników czekały puchary oraz atrakcyjne nagrody.

X Konkurs Piosenki Angielskiej Szansonada 2019

Miejsce: Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. F.D. Książnina w Puławach

Termin: listopad/grudzień 2019 roku

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. F.D. Książnina w Puławach oraz Powiatowe Centrum Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli w Puławach jest organizatorem X Konkursu Piosenki Angielskiej Szansonada 2019.

Celem konkursu jest promowanie nauki języków obcych oraz prezentacja umiejętności językowych i wokalnych uczniów z województwa lubelskiego. Konkurs jest adresowany do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych z województwa lubelskiego. Konkurs jest imprezą zamkniętą i ma charakter przeglądu w 3 kategoriach wiekowych: Klasy IV – VI SP, Klasy VII - VIII SP, Szkoły ponadpodstawowe.

Międzyszkolny konkurs zawodoznawczy „Wiedza. Rekrutacja. Kariera” listopad 2019 rok oraz Dzień Kariery Zawodowej – 6 grudnia 2019 rok

Miejsce: Zespół Szkół Technicznych w Puławach

Termin: listopad/grudzień 2019 roku

Ideą konkursu jest zwrócenie uwagi uczniów na znaczenie trafnego wyboru kierunku studiów, autorefleksja w podejmowaniu właściwej, przemyślanej decyzji edukacyjno-zawodowej oraz przybliżenie zagadnień lokalnego rynku pracy. Natomiast celem Dnia Kariery Zawodowej będzie zaprezentowanie rodzicom i uczniom szkół ponadpodstawowych oraz ponadgimnazjalnych z Puław i powiatu puławskiego ofert uczelni wyższych, szkół policealnych, instytucji rynku pracy, pracodawców, fundacji. Młodzież będzie mogła uzyskać pomoc w podejmowaniu przyszłych decyzji edukacyjnych i zawodowych, uzyskać informacje dotyczące m.in.: edukacji, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, rynku pracy, zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej, metod poszukiwania pracy, badania predyspozycji zawodowych.

IX Wojewódzki Konkurs Antytytoniowy „Nikotynie Nie!”

Miejsce: Zespół Szkół nr 1 im. Stefanii Sempołowskiej w Puławach

Termin: 21 listopada 2019 roku

Konkurs o tematyce antytytoniowej w kategoriach: test wiedzy, forma teatralna, lotka/broszura, skierowany jest do uczniów szkół podstawowych (klas VII-VIII) i ponadpodstawowych województwa lubelskiego. Celem konkursu jest propagowanie treści antytytoniowych oraz pozyskanie nowych, ciekawych projektów i wykorzystanie ich w działaniach informacyjno-edukacyjnych.

„Jarzębinka” – Jesienny koloryt w sztuce

Miejsce: Szkoła Podstawowa nr 4 w Puławach

Termin: 21 listopada 2019 roku

Konkurs o tematyce jesiennej będzie organizowany w Szkole Podstawowej nr 4 w Puławach w czterech kategoriach: Plastyka – praca w formacie A3 – dowolne techniki artystyczne; II Poezja – recytacja; III Muzyka – śpiew; IV Taniec – dowolna interpretacja ruchowa. Celem jest rozwijanie aktywności twórczej dzieci i młodzieży. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez popularyzowanie różnorodnych form artystycznych. Uwrażliwianie na otaczającą przyrodę i zmieniające się pory roku.

Konkurs Kolędy i Pastoralki Niemieckiej

Miejsce: I Liceum Ogólnokształcące im. Ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach

Termin: 12 grudnia 2019 roku

Na V edycji Powiatowego Konkursu Kolędy i Pastoralki Niemieckiej uczestnicy będą mieli okazję zaprezentować swoje umiejętności wokalne, językowe oraz muzyczne na forum większym niż klasa.

*Renata Niedochodowicz
podinspektor w Wydziale Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki*

Informacja o realizacji robót na drogach powiatowych w 2019 roku

Powiat Puławski otrzymał dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych na realizację następujących zadań:

1. Przebudowa drogi powiatowej nr 1437L na odcinku Niebrzegów – dr. woj. 845

Wartość projektu: 2 645 490,49 zł

Wnioskowana kwota dofinansowania: 1 587 294 zł

2. Przebudowa dróg powiatowych nr 1516L, nr 1519L i nr 2515L poprawiających dostępność do drogi ekspresowej S17

Wartość projektu: 11 304 900,39 zł

Wnioskowana kwota dofinansowania: 6 782 940 zł

Przebudowa dróg powiatowych nr 1516L, nr 1519L i nr 2515L poprawiających dostępność do drogi ekspresowej S17

Zadanie objęte wnioskiem o dofinansowanie obejmuje swoim zakresem przebudowę trzech dróg powiatowych o nr 1516L, 2515L, 1519L, drogi te łączą się ze sobą, przez co stanowią jeden ciąg komunikacyjny. Łącznie w ramach zadania zostaną przebudowane 15087 m. b. dróg powiatowych na terenie trzech gmin Baranów, Żyrzyn i Kurów.

Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1516L Żyrzyn – Baranów – Michów

Od drogi gminnej nr 107412L do granicy powiatu (odcinek od km 11+510,00 do km 15+609,00 i od km 15+902,00 do km 18+440,00 – granica powiatu puławskiego).

W ramach zadania przebudowany zostanie odcinek drogi powiatowej 1516L o łącznej długości 6637 m. b. na terenie gminy Baranów w miejscowościach Wola Czołnowska, Kozioł, Gródek. Odcinek drogi od km 15+609,00 do km 15+902,00 został wyłączony z przebudowy, gdyż w roku 2017 rozebrano stary i wybudowano nowy most w m. Gródek wraz z dojazdami.

Przebudowa drogi powiatowej nr 1437L na odcinku Niebrzegów – dr. woj. 845

Przedmiotem zadania planowanego do realizacji jest przebudowa drogi powiatowej nr 1437L od km 7+573,00 do km 11+717,90 w Niebrzegowie na terenie gminy Puławy. Łącznie przebudową zostanie objęty odcinek drogi o długości 4144,90 m. b. Zadanie obejmuje przebudowę trzech odcinków drogi powiatowej: odcinek 1: od km 2+527,20 do km 4+930,00; odcinek 2: od km 5+372,00 do km 5+482,85; odcinek 3: od km 5+601,40 do km 8+540,40. Łączna długość przebudowywanej drogi wynosi 5452,65 m. b.

W ramach Funduszu Dróg Samorządowych zrealizowano w 2019 r. zadanie pod nazwą:

Przebudowa drogi powiatowej nr 2542L Czesławice – Sadurki droga woj. 860

Wartość projektu: 1 300 435,48 zł

Wartość dofinansowania: 650 217 zł

Przedmiotem inwestycji była: Przebudowa drogi powiatowej nr 2542L Czesławice – Sadurki droga woj. 860 od km 0+005,70 do km 2+573,70 o łącznej długości 2568 m. b. na terenie gminy Nałęczów. Inwestycja przebiega przez miejscowości Czesławice oraz Sadurki i zlokalizowana jest na działkach

stanowiących pas drogi powiatowej nr 2542L. Obecnie droga posiada przekrój szlakowy z jezdnią asfaltową szerokości ok. 5,5-5,7 m z obustronnymi zawyżonymi poboczeniami ziemnymi o szerokości ok. 0,75-2,0 m i rowami przydrożnymi.

Ponadto w najbliższym czasie zostanie ukończone zadanie pn. **Przebudowa drogi powiatowej nr 2534L Kurów - Karmanowice**. Zadanie to również jest dofinansowywane ze środków Funduszu Dróg Samorządowych.

Wartość projektu: 3 593 127,59 zł

Wartość dofinansowania: 1 796 563,00 zł

Przedmiotem inwestycji jest: Przebudowa drogi powiatowej nr 2534L Kurów – Karmanowice na terenie gminy Kurów i Wąwolnica. Inwestycja przebiega poprzez miejscowości Klementowice i Karmanowice i zlokalizowana jest na działkach stanowiących pas drogowy drogi nr 2534L.

Realizacje w trakcie:

Przebudowa drogi powiatowej nr 2521L – ulica Wspólna w kierunku Tomaszowa na odcinku od km 0+650,00 do km 2+820,00 w miejscowościach Klikawa, Góra Puławska i Tomaszów na terenie gminy Puławy – zadanie finansowane w 50% przez Gminę Puławy.

Inwestycja przebiega na działkach stanowiących pas drogowy DP 2521L. Przebudowa drogi jest związana ze złym stanem technicznym istniejących nawierzchni, które wymagają wykonania pilnych robót drogowych, w celu poprawy parametrów techniczno-użytkowych drogi i warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 2509L Końskowola – Witowice – Wygoda w miejscowości Chrzążów – zadanie finansowane częściowo przez Gminę Końskowola. Przedmiotem zamówienia jest robota budowlana polegająca na wykonaniu chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 2509L Końskowola – Witowice – Wygoda w miejscowości Chrzążów ETAP I od km 5+258,00 do km 5+657,00. Zakres inwestycji obejmuje m.in.: roboty pomiarowe i przygotowawcze, roboty rozbiórkowe, wykonanie wykopów, wykonanie nasypów, ustawienie krawężników betonowych, ustawienie obrzeży betonowych, wykonanie zjazdów z kostki brukowej, wykonanie chodnika z kostki brukowej, obsianie skarp i zielenców trawą, uzupełnienie nawierzchni zjazdów za obrzeżem betonowym kruszywem łamanym. Planowane jest wydłużenie budowy chodnika o kolejne 227,35 m, jeszcze w 2019 r.

Przebudowa drogi powiatowej nr 2506L w miejscowości Osiny na odcinku od km 1+300,00 do km 2+230,00 – zadanie finansowane w 50% przez Gminę Żyrzyn.

Przedmiotem zamówienia jest robota budowlana polegająca na wykonaniu drogi powiatowej nr 2506L w miejscowości Osiny na odcinku od km 1+300,00 do km 2+230,00. Zakres inwestycji obejmuje m.in.: wykonanie lokalnego frezowania nawierzchni przy istniejącym lewostronnym krawężniku ograniczającym chodnik, mechaniczne oczyszczenie istniejącej nawierzchni asfaltowej i jej skropienie emulsją asfaltową, wykonanie w-wy wyrównawczo-wiążącej z bet. asfaltowego, skropienie w-wy wiążącej z bet. asfaltowego emulsją asfaltową, wykonanie peronów przystankowych z kostki brukowej, regulację wysokościową istniejących zjazdów z kostki brukowej.

*Anna Nizioł
dyrektor PZD w Puławach
fot. Kamil Lewandowski*

Kultura

Artyści i animatorzy kultury z powiatu puławskiego nagrodzeni przez starostę!

Trzydzieści „Dorocznych nagród Starosty Puławskiego za osiągnięcia w dziedzinie kultury” trafiło w piątkowe popołudnie (25 października) podczas 19. Powiatowego Dnia Kultury do puławskich artystów, twórców, animatorów i organizacji działających w sferze kultury. Starosta Danuta Smaga, otwierając uroczystą galę, podkreśliła istotę i znaczenie aktywności kulturalnej, a także złożyła gratulacje i podziękowania osobom oraz podmiotom tworzącym przestrzeń kultury Ziemi Puławskiej.

Nagrodzone osoby:

- Rafał Jarosław Bociąg
- Monika Boruch
- Małgorzata Daniłko
- Wiesława Dobrowolska-Łuszczczyńska
- Tadeusz Dymkowski
- Krzysztof Hawryluk
- Natalia Kosmowska
- Honorata Mielniczenko
- Walentyna Nowak
- Genowefa Pachocka
- Adam Panek
- Grażyna Piaseczna
- Zbigniew Pieleszek
- Grażyna Pietrasz-Kęsik
- Krystyna Skwarek
- Krystyna Stachyra
- Renata Szelewicka-Karolik
- Jolanta Elżbieta Wawer
- Leokadia Ziarek
- Marianna Ziarek.

Nagrodzone organizacje:

- Harcerski Zespół Pieśni i Tańca „Grześ”
- Klub Rękodzieła „Ziemianka” przy Nałęczowskim Ośrodku Kultury
- Koło Gospodyń Wiejskich Bochońnica
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wojszynie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Zagoździu przy Gminnym Centrum Kultury w Baranowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Żyrzynie
- Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Wąwolnicy
- Stowarzyszenie „Zagrody Razem”

- Zespół „Dziesiątki” przy Kole nr 8 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Bochońcu
- Zespół Śpiewaczy „Kaolinki” przy Gminnym Centrum Kultury w Baranowie.

Ponadto nagrody zostały wręczone także wcześniej przy okazji różnych uroczystości i jubileuszy, o czym wspomniano w kolejnych artykułach, dla:

- Towarzystwa Przyjaciół Puław,
- Zespołu Tańca Ludowego „Bystrzacy”,
- Stowarzyszenia „Rodzina”,
- Klubu Twórców Ludowych w Puławach,
- Aleksandry Kuby,
- Zofii Grzegorzak,
- Elżbiety Wójtowicz,
- Emilii Kozdrój,
- Ireny Paźniowskiej,
- Ireny Frejowskiej,
- Janiny Mazurek,
- Leokadii Olszak,
- Marii Kamoli,
- Zofii Stalęgi,
- Janiny Furtak.

W ramach Powiatowego Dnia Kultury wręczono również nagrody laureatom Powiatowego Konkursu Wydawnictw:

W kategorii album:

- 1 miejsce – Regionalne Towarzystwo Przyjaciół Wąwolnicy za książkę pt. „Wąwolnica – 2 maja 1946. Relacje, dokumenty”,
- 2 miejsce – Towarzystwo Przyjaciół Gołębia za albumy

pt. „Wisłoterapia” i „Drzewne Imaginacje”,

- 3 miejsce – Stowarzyszenie „Tym sposobem” za publikację pt. „Natura z energią”.

W kategorii folder turystyczny:

- 1 miejsce – Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym za „Przewodnik po Muzeum Nadwiślańskim”, „Mały Przewodnik po Kazimierzu Dolnym” oraz „Kazimierz dwóch księżyców”,
- 2 miejsce – Muzeum Czartoryskich w Puławach za „Plan Zespołu Rezydencjalnego Księżąt Czartoryskich”,
- 3 miejsce – Nałęczowski Ośrodek Kultury za „Mapę kulturową Gminy Nałęczów”.

W kategorii wydawnictwo historyczne:

- 1 miejsce – Towarzystwo Przyjaciół Góry Puławskiej za publikację z cyklu „Kartki z historii Góry Puławskiej i okolic” pt. „Pomniki pamięci, pomniki niepamięci”,
- 2 miejsce – Krzysztof Goluch i Wydawnictwo Novae Res za powieść historyczną pt. „Czerwona Zemsta”,
- 3 miejsce – Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Oświatowego w Puławach za zestaw publikacji pt. „Mikołaj Spóz – człowiek zwyczajny i niezwykły” oraz „Odwiedzaj swoje wspomnienia”, autorstwa Barbary Miluskiej.

W kategorii wydawnictwa pozostałe:

- 1 miejsce – Towarzystwo Przyjaciół Nałęczowa za publikację pt. „Spacer z Minerwą po słowach – VI Nałęczowie spotkanie z poezją”,
- 2 miejsce – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach za zbiór wierszy i przemyśleń pod tytułem „Jak ten czas leci” autorstwa Edwarda Piwowarka,

- 3 miejsce – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Puławach za publikację pt. „Dopóki płynie – Rok 2017 Rokiem Rzeki Wisły”.

Oprócz uhonorowania ludzi kultury powiatowe święto kultury było okazją do zaprezentowania twórczości lokalnych zespołów. Na scenie pojawiły się zespół „Rosa” z gminy Janowiec oraz zespół śpiewaczy z Koła Gospodyń Wiejskich z Żyrzyna. Publiczność znakomicie przyjęła również koncert wykonany przez Anetę Todorczuk – projekt „KOFFTA”.

Serdecznie gratulujemy wszystkim laureatom, dziękujemy za aktywną działalność na niwie kultury i życzymy pomyslności w realizacji kolejnych planów oraz zamierzeń.

Andrzej Wenerski

*kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki
fot. Renata Niedochodowicz, Dariusz Malinowski*

Towarzystwo Przyjaciół Puław z nagrodą w dziedzinie kultury Starosty Puławskiego

21 września 2019 r. miała miejsce doniosła uroczystość Jubileuszu 60-lecia Towarzystwa Przyjaciół Puław. Z tej okazji Zarząd Powiatu Puławskiego, uznając bogaty dorobek Towarzystwa na niwie kultury, przyznał doroczną nagrodę Starosty Puławskiego w dziedzinie kultury. Nagrodę na ręce prezesa Wojciecha Kuby i wiceprezesa Maryli Müller wręczyła starosta Danuta Smaga z wicestarostą Leszkiem Gorgolem. Nagrodę w dziedzinie kultury otrzymała również Aleksandra Kuba – aktywna członkini Towarzystwa.

Uroczystość zgromadziła szereg znamienitych gości ze świata kultury, władz krajowych i samorządowych, wśród których znaleźli się między innymi: wojewoda dr Przemysław Czarnek, wicemarszałek Zbigniew Wojciechowski, prezydent Paweł Maj, radni, prezesi towarzystw regionalnych, przedstawiciele nauki, artyści, twórcy i animatorzy kultury.

**Zespół „Bystrzacy” z Wąwolnicy uhonorowany
Doroczną Nagrodą Starosty Puławskiego
w dziedzinie kultury**

Nagroda Starosty Puławskiego za osiągnięcia w dziedzinie kultury trafiła do Zespołu Tańca Ludowego „Bystrzacy” z Wąwolnicy. Okazją do uhonorowania Grupy był Jubileusz 25-lecia istnienia Zespołu, który miał miejsce 28 września br. w Nałęczowie. Nagrodę w imieniu starosty Danuty Smagi na ręce dyrektora Gminnego Domu Kultury Ireny Kolińskiej i choreografa Małgorzaty Knap wręczyli wicestarosta Leszek Gorgol oraz radna Ilona Duda.

Podsumowania działalności Towarzystwa dokonała wiceprezes Maryla Müller. W swoim referacie przedstawiła dokonania organizacji na przestrzeni minionych 60-lat, ze szczególnym uwzględnieniem troski o rozwój kulturalny Puław. Aktualne sprawy kultury zostały również poruszone w licznych referatach naukowych i okolicznościowych wygłoszonych przez m.in. przez: prof. Sławomira Partyckiego z lubelskiego KUL-u, prezesa Wojciecha Kubę, dr. Artura Sępocha, dr. hab. Janusza Ślusarskiego z Lotniczej Akademii Wojskowej, gen. Ryszarda Hacia, płk. nawig. Andrzeja Marciniuka, płk. dr. inż. Remigiusza Pielacha.

Artystycznym akcentem uroczystości był koncert kameralny Lessel Trio.

Przedsięwzięcie zostało objęte patronatem honorowym Starosty Puławskiego Danuty Smagi.

*tekst i fot. Andrzej Wenerski
kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki*

W trakcie galowego koncertu zaprezentowano bogatą historię i działalność Zespołu. Grupa artystyczna powstała w 1994 r. z inicjatywy Gminnego Domu Kultury i Szkoły Podstawowej w Wąwolnicy. Zespół ma na koncie liczne wyjazdy i występy krajowe jak również zagraniczne. Jest laureatem wielu nagród i wyróżnień, otrzymał m.in. Odznakę Honorową Zasłużony dla Województwa Lubelskiego. W zespole tańczy około 70 dzieci i młodzieży w wieku od 4 do 19 lat. Działalność rozpoczyna także grupa dorosłych tancerzy.

Serdecznie dziękujemy Zespołowi za wieloletnie krzewienie kultury ludowej i wspaniałe reprezentowanie powiatu puławskiego oraz życzymy dalszych osiągnięć i wszelkiej pomysłowości.

*tekst i fot. Andrzej Wenerski
kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki*

Stowarzyszenie „Rodzina” nagrodzone przez Starostę Puławskiego

Doroczna nagroda Starosty Puławskiego za osiągnięcia w dziedzinie kultury trafiła do puławskiego Stowarzyszenia „Rodzina”. Nagroda została wręczona przez starostę Danutę Smągę i wicestarostę Leszka Gorgola podczas uroczystości Jubileuszu 10-lecia Organizacji w dniu 22 września br. Włodarze powiatu podziękowali zarządowi i wolontariuszom Stowarzyszenia za aktywną działalność społeczno-kulturalną oraz złożyli gratulacje i życzenia powodzenia w realizacji kolejnych inicjatyw.

Jubileuszowe spotkanie w hali sportowej ZST w Puławach było okazją do podsumowania dziesięcioletniej historii Stowarzyszenia i zaprezentowania jego dokonań. Warto przypomnieć, że nagrodzony przez starostę podmiot jest organizatorem m.in. takich przedsięwzięć kulturalnych jak: Dni Papier-

skie, Dni Rodziny, Orszak Trzech Króli, liczne festiwale i koncerty okolicznościowe.

Oprócz Starosty Puławskiego gratulacje z okazji jubileuszu złożyli m.in: poseł prof. Krzysztof Szulowski, reprezentujący marszałka województwa dyrektor Janusz Wawerski, prezydent Puław, radna Małgorzata Górską-Lenartowicz.

Zwieńczeniem uroczystości był wzruszający koncert Lubelskiej Federacji Bardów.

*tekst i fot. Andrzej Wenerski
kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki*

Puławscy twórcy ludowi nagrodzeni przez starostę Danutę Smagę

Jedenaście nagród Starosty Puławskiego za osiągnięcia w dziedzinie kultury trafiło do puławskich twórców ludowych. Okazja do podkreślenia zasług ludowych artystów była wyjątkowa - Jubileusz 60-lecia Klubu Twórców Ludowych działającego przy POK „Dom Chemika” w Puławach. Uroczystość miała miejsce w puławskim Starostwie 6 października br. Wydarzenie było objęte m.in. patronatem honorowym starosty Danuty Smagi, natomiast samorząd powiatowy dofinansował realizację zadania w ramach wsparcia projektów o charakterze pożytku publicznego w zakresie kultury.

Nagrody Starosty Puławskiego trafiły do Klubu Twórców Ludowych oraz do indywidualnych artystów – członków klubu:

- Zofii Grzegorzak,
- Elżbiety Wójtowicz,
- Emilii Kozdrój,
- Ireny Paźniowskiej,
- Ireny Frejowskiej,
- Janiny Mazurek,
- Leokadii Olszak,
- Marii Kamoli,
- Zofii Stalęgi,
- Janiny Furtak.

Ponadto Zarząd Powiatu Puławskiego, uznając zasługi twórców ludowych dla Ziemi Puławskiej, przyznał Odznaki honorowe Zasłużonego dla Powiatu Puławskiego dla:

- Krystyny Nakoniecznej,
- Felicji Barańskiej,
- Zbigniewa Kozaka.

Twórcy zostali również uhonorowani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Piotra Glińskiego, Wojewodę Lubelskiego Przemysława Czarnka, Marszałka Województwa Lubelskiego Jarosława Stawiarskiego reprezentowanego przez dyrektora Janusza Wawerskiego, Prezydenta Puław Pawła Maja i dyrektora POK „Dom Chemika” Zbigniewa Śliwińskiego. Gratulacje złożył także poseł Krzysztof Szulowski. Serdecznie gratulujemy nagrodzonym i życzymy kolejnych sukcesów!

*tekst i fot. Andrzej Wenerski
kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki*

Dożynkowe wspomnienia

– *Dożynki to radosne święto polskiej wsi będące ukończeniem całorocznej ciężkiej i pełnej poświęceń pracy rolnika* – podkreśliła starosta Danuta Smaga, otwierając tegoroczne święto plonów powiatu puławskiego w Kurowie. Życzenia radosnych chwil i zaproszenie do wspólnego świętowania zostały skierowane do uczestników wydarzenia przez wójta gminy Kurów Arkadiusza Małeckiego.

Tegoroczne dożynki rozpoczęła msza św. koncelebrowana przez ks. kanonika Piotra Trelę i ks. proboszcza Jerzego Węzkę. Następnie uczestnicy udali się w barwnym korowodzie, prowadzonym przez Orkiestrę Dętą Gminy Kurów i starostów dożynek państwa Monikę i Michała Michalskich na miejsce uroczystości – boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Kurowie. Tutaj odbyło się tradycyjne dzielenie się chlebem oraz szereg występów i konkursów tematycznych.

Wśród licznie przybyłych gości znaleźli się między innymi: poseł na Sejm RP prof. Krzysztof Szulowski reprezentujący premiera Mateusza Morawieckiego, senator RP Stanisław Gogacz, wiceminister Artur Soboń, wojewoda dr Przemysław Czarnek, członek zarządu województwa Sebastian Trojak, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy Andrzej Pruszkowski występujący w imieniu posła i prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego, Jacek Wójtowicz członek Rady Nadzorczej Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” – sponsora strategicznego dożynek, wiceprezydent miasta Puławy, burmistrzowie i wójtowie, przewodniczący rad powiatu i gmin, dyrektorzy LODR, ARiMR, IUNG i wielu innych instytucji, szkół oraz firm.

Poszczególne gminy były licznie reprezentowane przez lokalne stowarzyszenia, sołectwa, koła gospodyń wiejskich, grupy śpiewacze, artystów indywidualnych, twórców ludowych, OSP i inne osoby oraz podmioty, które przygotowały wspaniałe wieńce dożynkowe, stoiska i występy sceniczne.

Dożynki są znakomitą okazją do uhonorowania rolników. W tym roku **Odnaczenia Zasłużonego dla Rolnictwa otrzymali:** Tomasz Iwon, Przemysław Gąska, Grzegorz Rusiecki, Stefan Wiśniewski, Przemysław Duda, Bogdan Kamiński, Zbigniew Mazur. **Natomiast nagrody Starosty Puławskiego za osiągnięcia w rolnictwie trafiły do:** Tadeusza Sarana, Grzegorza Pszczoły, Pawła Osoby, Piotra Śmicha, Bartłomieja Michałka, Leszka Aftyki, Aleksandry Lipnickiej, Sylwestra Rybaka, Wioletty Chrost, Grzegorza Wiadrowskiego.

Wyniki konkursów dożynkowych

Konkurs na najładniejsze stoisko:

- I miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich w Żyrzynie,
- II miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich „Zagrody Razem”, gm. Żyrzyn,
- III miejsce – Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych Gminy Markuszów.

Konkurs wieńców dożynkowych

W kategorii wieńców tradycyjny:

- I miejsce – Stowarzyszenie „Zagrody Razem”, gm. Żyrzyn,
- II miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich w Bronisławce, gm. Kurów,

- III miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich w Czołnie, gm. Baranów,
- Wyróżnienie – Stowarzyszenie „Pod Dębem”, gm. Kurów.

W kategorii wieniec nowoczesny:

- I miejsce – Koło Gospodyń Wiejskich w Wojszynie, gm. Janowiec,
- II miejsce – Stowarzyszenie „Zagrody Razem”, gm. Żyrzyn,
- III miejsce – Zespół Śpiewaczy „Śniadowianki”, gm. Baranów,
- Wyróżnienie – Koło Gospodyń Wiejskich „Strażacy Razem”, gm. Żyrzyn,
- Nagroda Grand Prix Wojewody Lubelskiego – Koło Gospodyń Wiejskich w Żyrzynie.

Konkurs twórczości ludowej

W kategorii tkactwo:

- I miejsce – Barbara Ambrozek, gm. Baranów,
- II miejsce – Monika Matuła-Wetzlich, gm. Nałęczów,
- III miejsce – Lidia Szałas, gm. Kurów.

W kategorii hafciarstwo:

- I miejsce – KGW Baranów,
- II miejsce – Małgorzata Cielińska, gm. Kazimierz Dolny,
- III miejsce – Irena Baryczka, gm. Puławy.

W kategorii plecionkarstwo i wikliniarstwo:

- I miejsce – Monika Matuła-Wetzlich, gm. Nałęczów,
- II miejsce – Barbara Rułka, gm. Żyrzyn,
- III miejsce – Mariusz Baryczka, gm. Puławy.

W kategorii sztuka użytkowa:

- I miejsce – Jan Żurek, gm. Puławy,
- II miejsce – Magdalena Ambrozik, gm. Nałęczów,
- III miejsce – Olena Suvorova, gm. Kazimierz Dolny.

W kategorii plastyka obrzędowa:

- I miejsce – Stowarzyszenie „Zagrody Razem”, gm. Żyrzyn,
- II miejsce – Zespół Śpiewaczy „Śniadowianki”, gm. Baranów,
- III miejsce – Krystyna Kotek, gm. Końskowola.

W kategorii malarstwo:

- I miejsce – Anna Butryn, gm. Kurów,
- II miejsce – Piotr Bednarczyk, gm. Kazimierz Dolny,
- III miejsce – Ewa Karczmarz, gm. Żyrzyn.

Konkurs na najsprawniejszego sołtysa

- I miejsce – Monika Szaruga i Sylwester Kozak, gm. Żyrzyn,
- II miejsce – Halina Kołodyńska i Krzysztof Wawerek, gm. Baranów,
- III miejsce – Monika Przewłoka i Krzysztof Wójcik, gm. Janowiec,
- Tytuł „Ulubieńców publiczności” – Jadwiga Józwicka i Beata Rodzik, gm. Końskowola.

Konkurs chleba

W kategorii chleb zwykły:

- I miejsce – KGW „Zagrody Razem”, gm. Żyrzyn,
- II miejsce – Stowarzyszenie Akademia Rozwoju Kobiet Aktywnych „ARKA”, gm. Końskowola,
- III miejsce – KGW Baranów.

W kategorii chleb razowy:

- I miejsce – Małgorzata Filipek, gm. Puławy,
- II miejsce – KGW „Czołnowianki”, gm. Baranów,
- III miejsce – KGW „Zagrody Razem”, gm. Żyrzyn.

W kategorii chleb z dodatkami:

- I miejsce – KGW Bronisławka, gm. Kurów,
- II miejsce – Magdalena Ambrozik, gm. Nałęczów,
- III miejsce – Zespół Śpiewaczy „Kaolinki”, gm. Baranów.

Konkurs plastyczny dla dzieci „Jak widzę pracę rolnika?”

W kategorii wiekowej od 6 do 9 lat:

- I miejsce – Jan Gawryjolek, gm. Przyłęk,
 - II miejsce – Bartłomiej Kwit, gm. Żyrzyn,
 - III miejsce – Zuzanna Gracz, gm. Puławy,
- Wyróżnienie – Alicja Środa, gm. Kurów.

W kategorii wiekowej od 10 do 12 lat:

- I miejsce – Agata Gawryjolek, gm. Przyłęk,
- II miejsce – Bartosz Urbanek, gm. Puławy,
- III miejsce – Oliwia Chabros, gm. Żyrzyn,
- Wyróżnienie – Aleksandra Sulima, gm. Przyłęk.

Patronat honorowy nad tegorocznymi dożynkami powiatowymi sprawowali:

- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Jan Krzysztof Ardanowski,
- Marszałek Województwa Lubelskiego – Jarosław Stawiński,
- Wojewoda Lubelski - Przemysław Czarnek.

Patronat medialny objęli:

- TVP3 Lublin, Radio Lublin, Dziennik Wschodni, Kurier Lubelski, Radio Puławy 24, Tygodnik Wspólnota Puławska, LPU24, portal iPulawy.pl, portal naszemiasto.pl.
- Sponsorem głównym była Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

*Andrzej Wenerski
kierownik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki
fot. Anna Wyczółkowska, Agnieszka Piłat,
Katarzyna Adamowska-Kane*

Wielki sukces wieńca dożynkowego wykonanego przez Koło Gospodyń Wiejskich „Zagrody Razem” z Gminy Żyrzyn na Dożynkach Prezydenckich w Spale

14-15 września br. Powiat Puławski po raz pierwszy miał okazję zaprezentować się na ogólnopolskich uroczystościach święta plonów. Już pierwszego dnia podczas konkursu na „Najładniejszy wieniec dożynkowy”, a tym

samym o nagrodę Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, towarzyszyły wielkie emocje. W konkursie uczestniczyli reprezentanci każdego z województw. Komisja konkursowa pod przewodnictwem dr Barbary Fedyszak-Radziejowskiej, doradcy prezydenta, etnografki i socjologa, oceniała wieńce pod względem zgodności z tradycją, oceniała formy, techniki wykonania, różnorodności użytych zbóż, ziół i kwiatów naturalnych, a przede wszystkim walory estetyczne. Dodatkowe punkty można było uzyskać za sposób prezentacji wieńca, stoiska, stroje grupy wieńcowej i ośpiewanie. Reprezentacji naszej w przepięknych strojach towarzyszył Zespół Pieśni i Tańca „Powiśle”, który nie tylko brał udział w prezentacji wieńca dożynkowego, ale też uświetnił swoim występem pierwszy dzień uroczystości dożynkowych. Dzięki ciężkiej pracy kobiet z KGW „Zagrody Razem”, niesamowitemu zaangażowaniu, pasji, miłości do kulturowania tradycji, spośród 16 biorących udział w konkursie, wieniec z województwa lubelskiego stanął na podium jako drugi. Pierwsze miejsce zajął wieniec dożynkowy z województwa świętokrzyskiego z powiatu sandomierskiego, a trzecie miejsce komisja przyznała dla wieńca dożynkowego z województwa wielkopolskiego przygotowanego przez gminę Raszków w powiecie ostrowskim. Oficjalne uroczystości z Parą Prezydencką rozpoczęły się w niedzielę mszą świętą

w Kaplicy Polowej AK, skąd barwny korowód z wieńcami dożynkowymi przeszedł do Centralnego Ośrodka Sportu, gdzie tradycyjnie starostowie dożynek przekazali symboliczny bochen chleba Parze Prezydenckiej oraz zwyciężki wieniec, który trafi do kancelarii prezydenta na najbliższy rok. Uroczystości uświetnił koncert Zespołu „Mazowsze”. Po części oficjalnej Para Prezydencka odwiedziła Miasteczko Regionów, w którym poszczególne województwa zaprezentowały lokalne produkty, potrawy i twórczość regionalną. Stoisko Lubelszczyzny z Powiatu Puławskiego godnie reprezentowali: wicestarosta Leszek Gorgol, członek Zarządu Powiatu Puławskiego Ireneusz Rzepkowski, KGW „Zagrody Razem”, Zespół Pieśni i Tańca „Powiśle”, Urząd Gminy Żyrzyn z wójtem Andrzejem Bujkiem na czele, zastępca wójta – Marcin Sulej, Teresa Gruda – przewodnicząca Rady Gminy Żyrzyn. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego reprezentował Sebastian Trojak – członek zarządu województwa lubelskiego, Ryszard Szczygieł – radny Województwa Lubelskiego, Janusz Wawerski – dyrektor Kancelarii Sejmiku i jednocześnie przewodniczący Rady Powiatu Puławskiego oraz Ewa Szałachwiej wraz z urzędnikami marszałka z Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich UMWL w Lublinie. Niedzielne popołudnie obfitowało w liczne wizyty lubelskiego stoiska nie tylko mieszkańców Spały, ale i innych uczestników, bowiem przyciągało wzrok i sentymentalne wspomnienia z przeszłości fantastycznie odtworzonej izby podlubelskiej wsi przez mieszkańców żyrzyńskiej gminy. Wśród wielu odwiedzających stoisko znaleźli się: generałowie, minister rolnictwa Jan Krzysztof Ardanowski, a wieczorem długo oczekiwana Para Prezydencka. Po długich dniach weekendowych i niesamowitych emocjach konkursowych, w miłej atmosferze, wszyscy czuli radość i niedosyt. Po wielu sukcesach na

dożynkach powiatowych, wojewódzkich i prezydenckich przed Kołem Gospodyń Wiejskich „Zagrody Razem” stoi nie lada wyzwanie. Co przyniesie następny rok ciężkiej, ale jakże pasjonującej, pracy okaże się na następnych Dożynkach Prezydenckich w 2020 roku.

tekst i fot. Renata Niedochodowicz
podinspektor w Wydziale Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki

Teatr Tańca „Kwieciste Gwiazdy”

13 września 2019 r. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Puławach oraz Zespół Szkół nr 1 im. Stefanii Sempołowskiej w Puławach odwiedzili niezwykle utalentowani młodzi artyści – Teatr Tańca „Kwieciste Gwiazdy”. Ukraińską grupę taneczną tworzą wychowankowie Rodzinnego Domu Dziecka z miejscowości Kiwercy na Ukrainie. Zaprezentowany przez nich program obejmował różne układy taneczne (tańce ludowe świata, tańce współczesne, balet klasyczny, etiudy taneczne).

Było to wyjątkowe widowisko – przepiękne spotkanie z tańcem. Ogromną atrakcją, oprócz kunsztu młodych tancerzy, były piękne kolorowe stroje dopasowane do każdego wyjścia na scenę. Stroje te są szyte i opracowywane we własnym zakresie przez tańczących artystów i ich opiekunów (choreografów i kostiumologów).

Występy grupy obudziły wielkie emocje u publiczności. Była to wspólna zabawa z rówieśnikami w duchu dobra, miłości i tolerancji. Gorące brawa towarzyszące zespołowi po każdym występie są świadectwem uznania i podziwu dla artystów.

Wśród zaproszonych gości była kierownik Wydziału Edukacji Małgorzata Noskowska, na ręce której zostały skierowane podziękowania dla całego Zarządu Powiatu Puławskiego.

Małgorzata Noskowska
kierownik Wydziału Edukacji

„10 widoków z Puław”...

Anna Bachanek ur. w 1963 r. w Kazimierzu Dolnym. W latach 1982-1987 studiowała na Wydziale Pedagogiki i Psychologii na UMCS, kierunku wychowanie plastyczne. Pierwszą pracę po ukończeniu studiów podjęła w Warszawie w MDK Bielany. W Puławach pracuje od 1988 r. Jest nauczycielką z dyplomem magistra (pracownia malarstwa doc. Mieczysława Hermana).

Anna Bachanek jest również poetką. Jej utwory poetyckie były publikowane w „Twórczości”, „Kresach”, „Tece Puławskiej”, „Metaforze” i kwartalniku stowarzyszenia „Przeszłość Przyszłości”. Ma na swoim koncie zbiorek wierszy z lat 1993-1995 wydany w technice offset.

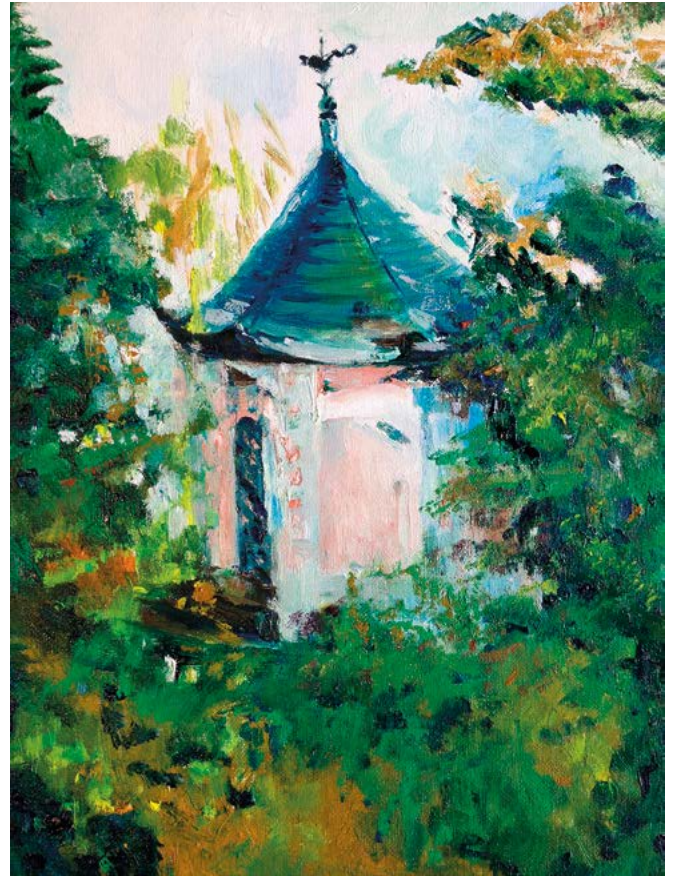
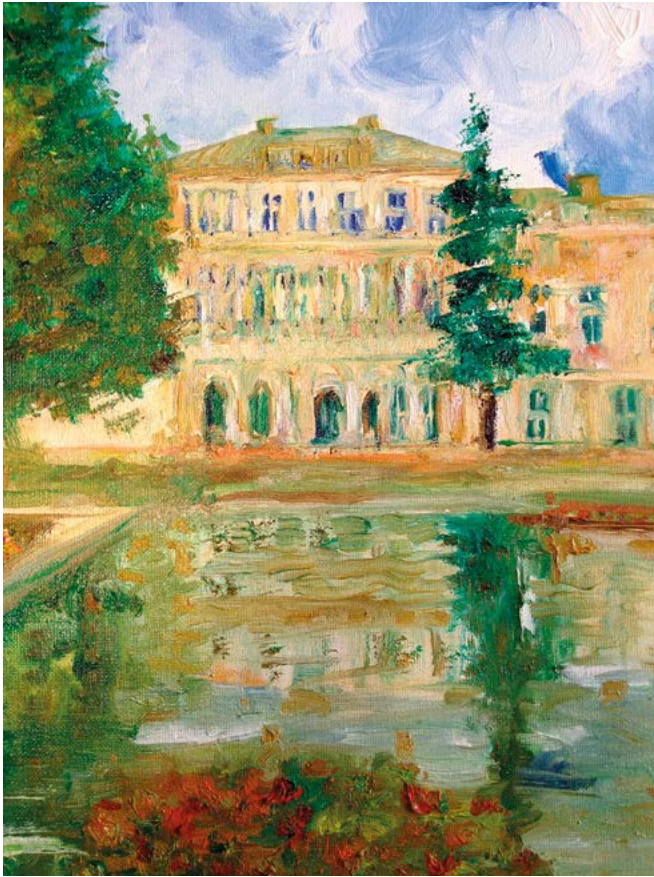
W połowie lat 90. zajmowała się wydawaniem wierszy lokalnych poetów skupiających się w Młodzieżowym Domu Kultury na ul. Gdańskiej w Puławach. Zeszyty literackie, w których można znaleźć jej utwory, jak i innych poetów z okolic Puław, noszą nazwę „Konstelacje” nr 1, 2, 3.

W latach 2001/2002/2004 swoje prace plastyczne prezentowała na wystawach „Środowiskowy Przegląd Artystyczny” w Galerii Puławskiej w POK „Domu Chemika” w Puławach.

Maluje i rysuje techniką: akwarele, olej, rysunek ołówkiem, pastele. Jej autorytetami z dziedziny artystycznej i warsztatu są - Wiktor Zinn, Olga Boznańska, Stanisław Witkacy, James Ensor, William Turner, Nikifor.

Anna Bachanek jest niekomercyjną twórczynią, nie ma jej obrazów w galeriach. „10 widoków z Puław” to płótna 30x40 w technice olejnej, które przekazane będą do Powiatowego Centrum Rozliczeniowego w celu wyposażenia wnętrza tego obiektu na ul. 6-go Sierpnia w Puławach.

Hubert Domański MDK Puławy

Wiersz 1.

Tężnia Hamleta spadź

Po raz dwudziesty zakwitły
Ojczyzna w potrzebie.
Bieżniki na stole od Cygana
Z naturalnych włókien.
Prześladowca, skromna
złamana zieleń z błękitami
z czerwieniami i czerwieniami.
Rozgraniczone terytoria
Białymi wąziutkimi paskami
I poczekamy aż wymrą
W telewizorze tydzień temu
Aloes i Żyworódka
W symbiozie.

Wiersz 2.

Z leśnej niszy

Jaśmin znów się rozsiada jak jakiś król
pod ścianami betonów
znika nóg ból
zostaw oczy te oczy zielone
okna trzypiętrowych bloków
gwarantem scenografii
porzuć tęsknotę za szybką
sarenką
zza szybek już buziek niet
tu rozjechany jeź
a tam smutny kret

Wiersz 3.

Za mapą organdyń

Świerzop rwie zmysłem
krząta się deszcz
z nagła w oddali pioruny
dreszcz
przeginając zwężenia
wstąg pól Mickiewicza
z księgi którejś tam
dziewczęce lica
do staw oblicza
doprawdy z prawdą
mija się cel
pamiętasz słoniową kości biel
bzy roztrzaskały gronami z lewa
a z prawa kalina
nabrzmiwa
Już są
na miły bóg
z dała dmie wróg
uwaga próg
drogi prowadzą się i rozwarstwiają młode
wyparte pleśnią starym głodem
o wow! po
wprost szoł.

Wiersz 4.

waleczne orchidee

kocham jaśmin tego roku
bardzo pachnie
słoje
krosna
mamine kryształy
wszystko stoi z jaśminami
gałązki jedna
druga
kwiecie a kwiecie
pyłki mocno żółte
na rajstopach pyłek ale się strzepie
a Asia mówi że
uczulona
wypijamy wapno
dom nasiąkł wschodnim
kwiatem kwiatem wschodu
Jaśmina to imię dziewczyny
dla mnie to tajemnica dawnego lata
było nie było lata
zawsze będą takie czerwcowe
czerwce tak przed lipcowe
lipce przedsierpniowe
a teraz jaśmin Jaśmin
Džasmin

*Anna Bachanek
MDK Puławy*

Historia, ludzie regionu, wspomnienia

**„Już wszystkie prały [...] a samolot leci od lasu”
– tragedia nad jeziorem Nury w Gołębiu**

Bąkałowie, od lewej Emilia (zm. 02.09.1939 r.), Antoni, Juliana (zm. 02.09.1939 r.), Wiktoria (zm. 02.09.1939 r.), Janina, lata 20. XX wieku, zdjęcie ze zbiorów Barbary Antoniak.

W tym roku minęło 80 lat od tragicznej śmierci przynajmniej 13 osób z Gołębia. Były to głównie kobiety, które przed odpustem 8 września, poszły pracować do jeziora Nury. Jezioro to znajdowało się w pobliżu lotniska szkolnego CWL 1 w Borowinie. Było to lotnisko należące do Dęblińskiego Węzła Lotnisk, tu szkolili się podchorążowie „Szkoly Orłąt”. Mieszkańcy Gołębia byli przyzwyczajeni od odgłosów samolotów, warkotu silników i obecności żołnierzy i pilotów.

Jezioro Nury, przy którym odbywało się pranie, po lewej stronie od jeziora tereny dawnego lotniska CWL 1 w Borowinie.

Źródło zdjęcia: Google Maps.

Do tej pory tragedia z 2 września 1939 roku w Gołębiu była wzmiankowana w kilku źródłach, między innymi: w opracowaniu Zygmunta Mańkowskiego *Między Wisłą a Bugiem 1939 – 1944. Studium o polityce okupanta i postawach społeczeństwa*, Lublin 1978 (autor podał liczbę ofiar: 13 osób, piorących bieliznę w rzeczce – niewłaściwa nazwa miejscowości, chodziło o jezioro Nury, informacje te autor zamieścił na podstawie relacji mieszkańców i mogił na cmentarzu), w książce Mieczysława Rybaka, *Żyrzyn i okolice, zarys dziejów*, Lublin 1997 (autor podał listę ofiar, niestety lista ta zawiera błędy, autor nie podaje źródła ustalenia tych nazwisk), w pracy Sławomira Pacia, *Puławy i okolice we wrześniu 1939 roku*, Puławy 2010 (autor odwołuje się do pracy M. Rybaka, podając za nim błędną listę nazwisk). Pojawił się także reportaż Mariusza Kamińskiego: *Tragedia kobiet z Gołębia w 1939 roku* z cyklu „Historia bez patyny”, Radio Lublin 2009 (w audycji wzięły udział między innymi osoby, które były świadkami tego zdarzenia oraz pamiętały tę tragedię ze wspomnień opowiadanych w rodzinie: Aleksandra Sołowiew, Kazimierz Zamojski, Krystyna Jankowska, Krystyna Rysak). Szerzej na temat tego wydarzenia pojawi się w artykule *Gołąb pod bombami* Jacka Śnieżka (tekst ukaże się w jego publikacji: *Osobliwości Ziemi Puławskiej cz. II*, znajduje się w nim lista ofiar utworzona na podstawie Księgi Zmarłych z Parafii Gołąb w 1939 roku i jest ona zgodna z tablicami przy grobach kobiet na cmentarzu; tekst dzięki uprzejmości autora został udostępniony na potrzeby niniejszego artykułu oraz książki o lotnisku w Borowinie, będącej w opracowaniu).

W rodzinach, których dotknęła strata matki lub babki, ta historia była często opowiadana lub przeciwnie, zupełnie przemilczana. Brzmiała jak najczarniejszy koszmar. Mówiona od nowa w jesienne wieczory, przy sąsiedzkim darciu pierza i grze aż na dwie talie kart, bo tyłu było mężczyzn, docierała do świadomości kolejnego pokolenia. Słuchały dzieci, próbowały się uczyć na piecu lub w kącie, słuchała mała Basia, która nie lubiła tych wspomnień, nie chciała znów patrzeć na łzy matki, bo widząc je, roniła swoje łzy nad losem kobiet, które pojechały tylko prac, nad losem osieroconych dzieci. Stracić matkę na początku wojny to cios ponad wszelkie ciosy (na podstawie relacji Barbary Antoniak, nagranie z dnia 16 lipca 2019 roku). Po 80 latach pamięć o tej tragedii nie zatarła się zupełnie, jest przechowywana w rodzinach.

Okruchy pamięci:

Wydarzenie to można odtworzyć na podstawie relacji dzieci, które były świadkami zrzucenia bomby (lub bomb jak mówią inni) i śmierci kobiet. Tego lata odwiedziłam rodziny, które 2 września 1939 roku straciły kogoś bliskiego. Wszystkim moim rozmówcom chciałabym w tym miejscu podziękować za przyjęcie mnie i podzielenie się bolesnymi wspomnieniami. Szczególne wyrazy wdzięczności kieruję do pań Heleny Osiak i Aleksandry Sołowiew, które były świadkami tej tragedii oraz do pani Hanny Dukowskiej, która opowiedziała o podobnej tragedii, jaka tego dnia miała miejsce w Borowej, i o tym jak wyglądało dawne pranie. Podziękowania kieruję również do rodzeństwa pani Barbary Antoniak i pana Jana Antonia, na ich relacji oparte są niektóre fragmenty tego artykułu. Dziękuję też wszystkim dobrym duszom, które zaprowadziły mnie do swoich rodzin.

ul. Krzywa, Gołąb, lipiec 2019

– Kolejna postać wylania się z przeszłości, tragiczna i jakże

trudna do przekazania. Ktoś niewinny zginął. Wiem, gdzie szukać. Piszę do Moniki, ona zawiadamia Panią Małgorzatę, dostaje numer telefonu i dzwoni śmiało, znamy się, Pani z biblioteki szkolnej. Łapię lepszy zasięg za stodołą, wieje do telefonu i słyszę, że mogę przyjechać, ale one znają tylko jeden szczegół. Tłumaczę im, że to dobrze, że po to jadę, po to jedno zdanie, jeden okruc.

Mama zaskoczona znów moim wyjściem tonie w ogórkach, zostawiam jej moje dzieci i jadę rowerem, cieszę się, bo moją ulubioną trasą, ulicą Folwarki do końca, zakręć w ulicę Krzywą, tu wszystko znam. Wchodzę, są, czekają. Siadamy, mówię ja, co robię, co już mam, mówię o tych puzzlach, które układam już trzeci rok... One mają kolejny brakujący element. Rozmawiamy i pada ten okruc... tak trudny, bolesny, zapamiętany z relacji 9-letniej dziewczynki, która miała jeszcze 9-miesięcznego brata. Mama Wiktoria Kamola przywieziona na wozie, rana śmiertelna w brzuch, wewnętrzności na wierzchu, była jeszcze przytomna, dziecko zobaczyło, wyrzyło w pamięci, matka umarła na wozie na podwórzu... Aż tyle. Bratu ktoś inny podał pierś, aby przeżył. Piotr po jakimś czasie ożenił się po raz drugi. Wracam inaczej, ulicą Folwarki od kościoła, żeby zobaczyć ten plac, gdzie był dom Wiktorii, z którego wyszła do prania i przemierzyła ostatni raz tę drogę do jeziora, drogę życia, a potem była to już droga powrotu, droga jej agonii.

Wieczorem zabieram dzieci na spacer na ulicę Żuławy, do Pani Basi po zdjęcia. Na jednym z nich, ona, Wiktoria Kamola z rodzicami i siostrami, młoda, uśmiechnięta, pogodna, Emilia, Antoni, Julianna, Wiktoria, Janina... piękne, stare zdjęcie. Uchwycona chwila, gdy przed nimi gołębie zrywają się do lotu... cztery gołębie, cztery kobiety, trzy ofiary z tego zdjęcia. Wiktoria Kamola ma już swoją właściwą twarz. Piękna, wysoka kobieta. Moja starsza córka Aleksandra zasłuchana w opowieści o praniu, o Bąkałach, co mieli piekarnię na Żuławach, o matce i dwóch córkach, które zginęły. Młodsza Emilia szuka czekolady w koszyku pod wózkiem, syn Wojciech marudzi, biorę go na ręce i mocno przytulam. Mam przed oczami dwa pokolenia matek, które, nie wiadomo dlaczego, odeszły, tak nagle i boleśnie osierociły swoje dzieci. Trzeba pamiętać, tylko tyle wiem...

Gołąb, 2 września 1939 roku

– *Ale to był traf, Boże kochany. Moja babcia, ona była z nami, bo była przy synie, to mojego ojca mama, ale córkę miała za Bąkałą i ona poszła prac do córki. Nasza babcia bok cały wyrwany tutaj (miała), cały bok. Ale ja tak momentami jakoś mi to po tej tragedii się robiło, że trochę pamiętałam, gdzie byłam, trochę nie pamiętałam, ale zaczynamy.*

Relacja Heleny Osiak (ur. 1935 r.), zapis nagrania i redakcja M. Daniłko, 31 sierpnia 2019 r.

Jezioro ludzkiej pamięci ożywia się pod wpływem kilku pytań, znikają chaszcze chroniące lustra tej wody niczym dziKI mur. Z otchłani niepamięci wylaniają się konkretne twarze, pewność w ruchach i czynnościach, słychać odgłos prania kijanką, czuć zapach jeziora. Na nowo widać polną drogę prowadzącą do czystego oczka jeziora Nury, po jej obu stronach łąki skoszone równo, kilka krzaków przy brzegu i pomosty, miejsca przygotowane specjalnie do płukania. Przed wojną gołębskie kobiety prały bieliznę w jeziorze Nury. Mokra lina prześcierała rozkładano na trawie przy jeziorze lub na wozach, mokre chodniki rzucono na przybrzeżne krzaki. 1 września 1939 roku mieszkańcy tej nadwiślańskiej wsi

już wiedzieli, że wybuchła wojna, słuchali o tym w radio. Jednak nikt nie spodziewał się, że Niemcy dotrą do Gołębia tak szybko. Następnego dnia, 2 września 1939 r., był zbyt piękny, słoneczny i zbyt zwyczajny na to, co miało się wydarzyć. Tego ranka Gołąb zasnuł się mgłą, opadała powoli. A wiele kobiet, mieszkających głównie w okolicy ulic Folwarki, Kolejowa, Żuławy, gdzie blisko do jeziora, ruszyło prać. Dawne pranie to ciężka fizyczna praca. Kobiety musiały być zdrowe i bardzo silne, żeby sobie poradzić.

– *To nie było prześcieradeł tylko, to się nazywały płachty. Lnianego było dużo, bo to i koszule męskie były i dzieci miały koszulki, i stare miały koszule tak samo z płótna lnianego. Przeważnie zbierały popiół z drzewa. Zamoczyły gorącą wodą, ług robiły z tego popiołu i w baliach drewnianych toto było zalewane tym ługiem na noc. Później to płótno lniane tak się wybieliło i miękkie się robiło. Ja jeszcze mam do dzisiaj kawałek tego prześcieradła. To jest normalnie takie płótno, co mama robiła jeszcze. Później się tę wodę odlewało, oplukało. Normalnie kiedyś to mydło robili sami, nie było proszku do prania, tak jak dziś. Mydło było robione z proszku. Dodawali sody kaustycznej, kamień siny, gotowały to i mydło takie robiły. I później (w) baliach drewniane, wody się nalało, na tarze się szorowało. Później kijanka i do rowu, na desce łup, łup i się płukało. Trzeba było dotąd płukać, aż była czysta woda, bo to z tego ługu, z tego popiołu to trzeba było dobrze wypłukać. To było takie pranie. Popiół wybielał. To były i spodnie lniane dla dzieci, farbowały tak samo jak i na drutach wełna, i tylko lniane było, nie było sztucznych (materiałów). To długo schło. To trzeba było dotąd chodzić, dopóki sztywne było.*

Relacja Hanny Dukowskiej z Borowej, zapis nagrania i redakcja M. Daniłko, 14 września 2019 r.

Pomoc przy praniu była tak potrzebna i oczekiwana, sąsiadka prosiła sąsiadkę, mężczyźni zawozili wozami, dzieci brano ze sobą. Niezwykle rodzinna czynność, powszednia, potrzebna. Tego wrześniowego dnia kobiety prały już od godziny lub dłużej. Jasne koszule, brązowa sukienka jednej z nich, mokre rękawy podwinięte powyżej łokcia, spódnice mokre, woda na deskach pomostu, ślisko.

– *Poszliśmy, to już prały, już wszystkie prały, stało ze trzy wozy i tam jeden mężczyzna tak chodził koło tych koni. Ale, jak one tak prały, to myśmy usiedli sobie, bo przecież jezioro to było tak w dole, o tak prawie z tyle (wysokość większa niż stół) do tego. To my na tej górze usiedliśmy sobie. Ja mówię tak: „Wieszka, wiesz co, mnie to tak spod kijonki chłapie, to się odsunę, odsuń się i ty”. A ona mówi: „A mnie to nie chłapie”. No to ja się posunęłam, odsunęłam się dalej. A ona tak siedziała, ale to było też wysoko, to nie było tak przy nich, to ja nie wiem, jak ja sobie pomyślałam, że mnie chłapie. Może tam która zahaczyła ręką i pochłapała, nie wiem. Siedzimy tak, ale patrzę, leci żołnierz od hangarów, leci i to prędko leci, tak prędko leci, ja mówię tak: „Widzisz, jakiś człowiek leci”, bo to daleko, nie wiadomo, czy to żołnierz czy to... „Zobacz łun pewnie tutaj do nas leci”. A ona mówi: „E tam do nas, do nas nie”. „Nie wiem” (odpowiedziałam jej). Tak doleciał do nas, tylko z tamtej strony jeziora, (a pranie) było od strony lasu. A tam (od strony lotniska), to nie było dojścia do jeziora. Bo to było tak jakoś równo, łąki, a tam krzaki, różne wierzby rosły, a tutaj to była taka czystułka woda z tej strony, co prały [...]. Ten żołnierz już blisko jest, to znikł nam w tych krzakach. Mówię: „Patrz, był i nie ma”, ale on coś zaczął krzyczeć, coś tak krzyczał. Patrzę, no tak i aby rękami, rękami*

(machał). Ale nikt nie słyszał, bo jak one prały, to myśmy słyszeły, ale co mówił, to też nie. A on może ostrzegał. Ale ja się tak wykręcam, a samolot leci od lasu.

Relacja Heleny Osiak, zapis nagrania i redakcja M. Daniłko, 31 sierpnia 2019 r.

Ktoś właśnie ręce zanurzał w wodzie klęcząc na pomoście, klęcząc ostatni raz w życiu, skupiając się na tym płukaniu, ostatniej czynności w życiu. Ktoś już wszystko skończył, tylko ta jedna zapaska, na biodrach, trzeba zdjąć i wyprać. Ktoś w porę zszedł z pomostu, za potrzebną w krzaki, ten, ona przeżyje. One na pomoście nie... a to granica kilkunastu kroków.

Im dalej, tym bezpieczniej. Pilot już jest, widzi, obniża lot, patrzy w dół, trudno ocenić, co dokładnie widział, kobiety wciąż na pomoście, wchodzą i schodzą, ta weszła, zostanie, ta odchodzi, może przeżyje, nagle z nieznanych przyczyn spuszcza bombę. Huk, pustka, śmiertelne rany, krew i woda razem.

– *Ja nad tym jeziorem to tylko tyle pamiętam, że było pełno białych (materiałów), to były płachty, prześcieradła i tylko ogromny, wielki tuman dymu, bo jak wałnęły bomby w tę wodę, to wszystko się wyburzyło i wtedy zginęło 11 kobiet, między innymi moja mama była ranna i moja ciocia była ranna. Ciocia była w ucho ranna, a mama (później) miała krótszą nogę.*

Relacja Aleksandry Sołowiew, zapis nagrania i redakcja M. Daniłko, 22 lipca 2019 r.

Kazimiera Stańczak z rodziną, siostra ks. Władysława Kłosa, która zginęła w wyniku bombardowania jeziora Nury na początku września 1939 roku, Gołąb, lata 30. XX wieku, źródło zdjęcia: zbiory rodziny Zamojskich.

Kazimierz Zamojski, wtedy dziesięcioletni chłopiec, z tego dnia pamięta tylko huk. Poniżej wspomnienia świadka Kazimierza Zamojskiego o bombardowaniu lotniska w Gołębiu:

– Prały kobiety, kobyłki były porobione, na tych kobyłkach deski były położone i prały kobity kijankami, klepały toto i płukały w wodzie, i płachty zaraz suszyły na wozach, wozy były takie drabiniaste, bo jak raz ja leciałem siano ruszać na Borowinę (nazwa pola położonego po prawej stronie od torów w okolicach Piasków), a Czesław (starszy brat Kazimierza) leciał na Lotnisko (nazwa łąki znajdującej się przy lotnisku). A jego zła-pało tutaj koło Lipki, tu była droga. Tutaj z Olechu stanęły pod wierzba w tym czasie i bomba upadła w Moczarkę (okolice, gdzie dziś znajduje się przystanek MZK naprzeciwko skrzyżowania ul. Żuławy i ul. Cichej), pierw tam, a później tutaj (na jezioro) drago. A później jak zaczęły przylecieć eskadra za eskadrą bić po lotnisku. Hangarów to nie bili, bo wiedzieli (że będą potrzebne). Tam była tylko jedna bomba rzucona w hangar, to były takie lotki ołowiane o takie, o jak toto (kilkucentymetro-we). Tego było w hangarze pełno, bomba przez dach poleciała i nic nie uszkodziła bardzo. Budynków nie ruszyły wcale, tylko teren lotniska zbombardowany był, nie można było lądować samolotem. Potem to zarównali, gdzie jaki dół był, co się bomba nie rozerwała, to ją wydostały. A później się ćwiczyły te Niemce tutaj na lotnisku i puszczaly szybowce przeważnie.

Relacja Kazimierza Zamojskiego, zapis nagrania i redakcja M. Daniłko, 16 sierpnia 2016 r.

Dziesięcioletni Kazimierz przestraszył się nisko lecącego samolotu i nagłego huku. Polski żołnierz, który nie wiadomo skąd znalazł się tuż przy nim, nakazał mu paść na ziemię, po dłuższej chwili odesłał go do domu. Można sobie tylko wyobrazić z jakim przerażeniem, lękiem i strachem, ten chłopiec uciekał do domu, do matki, która w tym czasie pochłonięta życiem rodzinnym, piekła chleb. Świat tego dziecka zawalił się to koniec dzieciństwa, podobnie światy innych gołębskich dzieci, a najbardziej tych, którym zły los zabrał najukochańsze osoby na świecie, osierocił i okaleczył patrzaniem na śmierć, poprzedzoną wielogodzinnym umieraniem, którym zły los zabrał matki...

Ile osób zginęło?

W księgach zostało zapisanych 13 nazwisk. Uznaje się, że jedna ciężko ranna kobieta, trafiła do szpitala w Puławach i nie wiadomo, co się z nią stało. W gminnym informatorze o przeszłości Gołębia, pojawia się wzmianka o 13 zabitych kobietach. Jest ona zgodna z księgami parafialnymi: 2 września 1939 roku zginęło 13 osób: 12 kobiet i 1 mężczyzna. Najstarsza osoba, która tam zginęła, miała 62 lata, najmłodsza 15 (według rodziny 14).

Niemiecki pilot zrzucając bombę na jezioro Nury zabił następujące osoby (nazwiska, lata życia i data śmierci ustalone na podstawie zachowanej Księgi Zgonów z 1939 roku, kolejność nazwisk podana według zapisów w Księdze):

1. Kazimiera Stańczak, 35 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11 (zgłoszenie zgonu 3 września), W momencie tragicznej śmierci była w ciąży. Była żoną Piotra Stańczaka i matką m.in. ks. Witolda Stańczaka.
2. Agata Święch, 58 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września), była żoną Andrzeja Święcha, matką Antoniego i Marianny, babcią.

3. Emilia Bąkała, 62 lata, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września). Zginęła razem z córkami: Julianną Antoniak i Wiktorią Kamolą oraz z wnuczką Celiną Antoniak. Była żoną Antoniego Bąkały.
4. Julianna Antoniak, 40 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września). Była żoną Józefa Antoniaaka oraz matką Stefana, Szczepana, Celiny.
5. Celina Antoniak, 14 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września), najmłodsza ofiara, córka Julianny i Józefa Antoniaków.
6. Wiktoria Kamola, 38 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września). Była córką Emilii i Antoniego Bąkałów, żoną Piotra Kamoli, matką dwójki dzieci, młodsze miało zaledwie 9 miesięcy.
7. Julianna Warda, 29 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września). Była żoną Bolesława Wardy.
8. Janina Kowalczyk, 27 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września). Była żoną Jana Kowalczyka, matką trzyletniej dziewczynki.
9. Leokadia Kopeć, 19 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września). Była panną, córką Klemensa i Rozalii Kopciów.
10. Pelagia Kruk, 46 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 4 września). Była żoną Andrzeja Kruka.
11. Balbina Bąkała, 48 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 24 grudnia 1939 roku). Była wdową, poszła do prania razem ze swoją synową Heleną Bąkałą.
12. Helena Bąkała, 22 lata, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 24 grudnia 1939 roku). Była żoną Stefana Bąkały, w czasie tragedii była w ciąży.
13. Wacław Woszczek, 21 lat, zm. 2 września 1939 roku o godzinie 11, (zgłoszenie zgonu 11 stycznia 1940 roku). Był kawalerem, synem Szczepana i Karoliny Woszczków.

Tylko jeden zgon, odejście Kazimiery Stańczak, żony Piotra Stańczaka, brata księży Władysława i Witolda Stańczaków, został zgłoszony do Księgi Zmarłych dzień po tym tragicznym wydarzeniu, pozostałe ofiary bombardowania zgłoszono 4 września i później, wszystkie łączy ta sama data i godzina: 2 września 1939 roku, godzina 11.00. Prawdopodobnie to dokładny czas bombardowania, ukryty w tych aktach zgonu z 1939 roku, zapisany dla nas, dla przyszłych pokoleń.

W 2005 roku ksiądz proboszcz Mieczysław Piwowarek SCJ wpisał do Księgi Zmarłych z 1939 roku kobiety zabite przez lotnictwo niemieckie (w spisie brakuje Kazimiery Stańczak, Balbiny Bąkały, Heleny Bąkały i Wacława Woszczka).

Wszystkie kobiety spoczywają w jednej alei na cmentarzu, grób przy grobie, krzyż przy krzyżu, a tuż pod nim tabliczka, najczęściej imię i nazwisko zmarłej i data, 1 lub 2 września 1939. Pogrzeby odbywały się pośpiesznie, po bombardowaniu lotniska mieszkańcy Gołębia uciekali do miejscowości ukrytych w lasach.

Kiedy miało miejsce bombardowanie lotniska w Gołębiu?

Na niektórych grobach kobiet podana jest data 1 września, a innych 2 września. Wszystkie mają wpisane w aktach zgonu 2 września i tę datę należy przyjąć za prawdziwą.

2 września zbombardowano lotnisko w Dęblinie i w Borowinie. 2 września o godzinie czwartej po południu miało miejsce bombardowanie w Borowej, tam również zginęło kilka osób, m.in. Leokadia Kijak (panna, wiek nie podany w akcie zgonu), Janina Osiak (31 lat), Anna Gruza (33 lata), i rodzina Żmudów: Dominik Żmuda (67 lat), Stanisława Żmuda (36 lat), Wanda Żmuda (7 lat). Osoby te zostały zgłoszone do Księgi Zgonów w 1939 roku i 1940 roku, w niektórych aktach zgonu zanotowano, że zginęły wskutek działań wojennych.

Dlaczego lotnictwo niemieckie zbombardowało jezioro Nury?

Odpowiedź na to pytanie znajduje się w reportażu radiowym Mariusza Kamińskiego „Tragedia kobiet w Gołębiu”, przewodnik Józef Konstanty Majewski wyjaśnia:

– Wyobraźmy sobie lotnisko. Ma kształt zbliżony do kwadratu, prostokąta i w jednym z rogów znajdują się hangary, znajdują się budynki administracyjne i znajdują się budynki mieszkalne i jakieś budynki koszarowe, dlatego, że tu podchorążowie stacjonowali. Ale po przekątnej tego obszaru jest jezioro Nury, albo początek tego jeziora Nury i tam 2 września 1939 roku nikt nie miał pralki nawet i ta chyba kadra wojskowa w rejonie tych hangarów, więc prało się w jeziorze, czy w Wiśle. No i te panie, które tam zginęły, po prostu prały pościel i teraz najważniejsza sprawa to jest taka, że te panie po upraniu, po wypłukaniu tych prześcieradeł, poszew, rozłożyły je na trawie i one sobie po prostu schły na słońcu, a może nawet i miały się tam wybielić od działania promieni słonecznych. I co się dzieje dalej? Nadlatują samoloty niemieckie i [...] kierują się dokładnie tam, gdzie te panie piorą, jest ich kilkanaście i tych bomb, ja nie wiem, ile spadło, ale z tych przekazów, co wiem, to nie była jedna bomba, tylko było kilka. W każdym razie przekazy są takie, że bombardowano w niezrozumiały sposób nie tu, gdzie powinno się bombardować. (...) Trzeba znać kulisy. Mianowicie 5 Kolumna, czyli Volksdeutsche, 5 Kolumna, czyli osadnicy niemieccy, którzy tu na tym terenie mieszkali, oczywiście, jeśli się poddali tej propagandzie Hitlera, to oni mieli za zadanie na początku września, jeśli jest jakiś obiekt ważny i godzinę bombardowania, bo bombardowanie to jest pewien wysiłek, to jest koszt, przelotu samolotu, bomba coś kosztuje, więc oni mieli za zadanie, jeśli jest ważny obiekt, który przyczyni się znacznie do osłabienia naszej polskiej armii, to należy wyłożyć dwa prześcieradła, takie znaki lotnicze jeszcze ja pamiętam jako dzieciak, jak były wykładane i się tym kierowano. Takie dwa prześcieradła, jak były z dwóch różnych stron obiektu, to pilot wiedział, że w ten środek trzeba celować bombą. Tych prześcieradeł było tam rozłożonych więcej, najprawdopodobniej pilot po prostu uznał, że to jest super ważny obiekt i stąd było to bombardowanie. Podejrzenie lotnika było, że coś tam jest pod ziemią i trzeba bombardować i tych bomb mogło być nawet kilkanaście. I tu jest wytlumaczenie, dlatego bombardowanie odbywało się właśnie tam.

W dalszej części Józef Majewski opowiada o losach kobiety rannej w czasie bombardowania i znajdującej się w szpitalu w Puławach. Ta pani miała na nazwisko prawdopodobnie Kamola i przebywała w szpitalu, aż do wkroczenia tam Niemców. Gdy Niemcy dowiedzieli się, że jest to ofiara bombardowania w Gołębiu, postawili jej zarzut wprowadzenia w błąd lotnictwa niemieckiego i zabrali ją. Rodzina do dziś nie wie, co się z nią stało.

1 września 2019 roku, w 80. rocznicę bombardowania jeziora Nury, odbyło się odsłonięcie tablicy upamiętniającej mieszkańców Gołębia, którzy zginęli na początku września 1939 roku. Napis umieszczony na tablicy brzmi:

Pamięci mieszkańców Gołębia, którzy zginęli w pierwszych dniach września 1939 roku w pobliżu jeziora Nury w wyniku bombardowania lotnictwa niemieckiego.

Wśród gości obecna była pani Danuta Smaga – Starosta Puławski, która powiedziała, że tę tragiczną historię słyszała w rodzinnym domu. Swoje słowa skierowała przede wszystkim do młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Gołębiu, prosząc, aby ta pamięć wciąż trwała.

Tablica ufundowana przez społeczność Gołębia oraz Urząd Gminy Puławy, fot. Małgorzata Daniłko.

Historia tragicznej śmierci kobiet z Gołębia będzie szerzej opisana w książce poruszającej temat lotniska w Borowinie. Publikacja zostanie wydana przez Powiatową Bibliotekę Publiczną w Puławach, prace wciąż trwają.

Małgorzata Daniłko

Bibliografia:

1. Mariusz Kamiński, *Tragedia kobiet z Gołębia w 1939 roku*, reportaż z cyklu „Historia bez patyny”, Polskie Radio Lublin 2009.
2. Sławomir Pać, *Puławy i okolice we wrześniu 1939 roku*, Puławy 2010.
3. Mieczysław Rybak, Żyrzyn i okolice. Zarys dziejów, Lublin 1997.
4. Radosław Szczęch, *2 września bomby zabiły tu 13 osób. Tablica upamiętni ofiary*, [w:] „Dziennik Wschodni”, 31.08.2019, https://www.dziennikwschodni.pl/pulawy/2-wrzesnia-bomby-zabily-tu-13-osob-tablica-upamietni-ofiary,n,1000249629.html?fbclid=IwAR1THgxjy-YtO3HtUhvQr80xSukI0HtkaHKUB1Hx-XHcj-DcAKr2G_l0IUg [dostęp:15.09.2019].
5. Jacek Śnieżek, *Gołąb pod bombami*, [artykuł zostanie zamieszczony w:] *Osobliwości Ziemi Puławskiej cz. II*.
6. Relacja Kazimierza Zamojskiego, zapis nagrania i redakcja Małgorzata Daniłko, 6 sierpnia 2016 roku.
7. Księga Zmarłych 1939, Parafia Gołąb, Archiwum Państwowe w Lublinie.
8. Relacja Aleksandry Sołowiew, zapis nagrania i redakcja Małgorzata Daniłko, 22 lipca 2019.
9. Relacja Heleny Osiak, zapis nagrania i redakcja Małgorzata Daniłko, 31 sierpnia 2019.
10. Relacja Barbary i Jana Antoniaków, nagranie z dnia 16 lipca 2019 roku.

100-lecie niepodległości – wspominki o ludziach niezwykłych

Wybuch I Wojny światowej wyzwolił wśród cięnięzonych przez zaborców rosyjskich, pruskich i austro-węgierskich narodów, dążenia niepodległościowe. Wojna pomiędzy zaborcami stwarzała możliwość odrodzenia się Państwa Polskiego. Impulsem do wywołania powstania była I Kampania Kadrowa, która pod dowództwem Józefa Piłsudskiego wyruszyła z podkrakowskich Oleandrów, by utworzyć siłę zbrojną mającą na celu odzyskanie przez Polskę niepodległości. Rozpoczęto tworzenie Legionów Polskich. Idea ta dotarła także do Karczmisk – powiatu puławskiego (nowoaleksandryjskiego).

Jednym z ochotników do Legionów Polskich był Kazimierz Pentek z Karczmisk. Kazimierz Pentek syn Antoniego i Franciszki Madej urodził się 12 lutego 1864 r. Wywodził się ze Żmijowisk. Rolnik i gospodarz wielohektarowego gospodarstwa, ożenił się z Joanną Karasiówną córką Pawła i Heleny Goliszek. Po śmierci pierwszej żony Joanny, związał się z Marianną Goliszek, z którą wziął ślub. Ze związku z Joanną i Marianną urodzili się: Stanisław, Jan, Władysław, Franciszek, Roman, Antoni, Katarzyna i Stefania.

Przyszły Legionista dorastał w domu, w którym panowała kultura fachu przekazywanego z pokolenia na pokolenie. Jego dziad Szymon Pentek z rodziną został osadzony w Żmijowiskach przez ks. Aleksandra Lubomirskiego właściciela dóbr opolskich. Lubomirski po powrocie z Francji przystąpił do osuszania bagien nadwiślańskich dorzecza Chodelki. Do wykonywania tych prac niezbędni byli ludzie wykwalifikowani w rzemiośle budowy sieci kanałów, przepustów, stawów i rowów melioracyjnych. Wśród innych rodzin niderlandzkich osadzonych na Powiślu wilkowskim znalazła się rodzina Szymona Pentka, który w drugiej połowie XVIII w. zajmował się budową kanałów, budową młynów, przepustów i stawów w dolinie rzeki Iłżanki. Właśnie w tych okolicach ok. 1799 roku Szymon Pentek został dostrzeżony przez agentów ks. Lubomirskiego poszukujących ludzi szczególnych umiejętności. W tych okolicznościach otrzymał pracę i parcelę w Żmijowiskach do zbudowania domostwa. Wraz z synem Tomaszem i dwiema córkami osiedlił się na podmokłych terenach rzeki Chodelki.

Przydatna okazała się umiejętność radzenia sobie w takim terenie. Osadnicy holenderscy nazywani Olendrami budowali swoje siedziby na tzw. Terpach. Terpy budowano w sposób szczególny - uplatano kosze wiklinowe z wierzby, które napełniano ziemią z wykopywanych rowów i zwożono na działkę, stawiając je ściśle obok siebie. Gdy kosze wypełniły działkę zasypywano je warstwą ziemi. Ten sam manewr powtarzano kilka razy aż uzyskano sztuczną wyspę powyżej poziomu podmokłego, chroniącego przed powodzią. Na takiej wyspie zbudowano chałupę i budynki gospodarcze. Przy budowie kanału jak też wytyczenia i wykopania nowego koryta rzeki Chodelki pracowali synowie i wnukowie Tomasza Pentka, w tym Kazimierz, co na owe czasy było znacznym osiągnięciem technicznym i organizacyjnym, i wiązało się ze statusem materialnym, gdyż zatrudnieni tam fachowcy byli dobrze opłacani, sami osadnicy zaś otrzymali do uprawy większe obszary gruntów rolnych. Do dziś zachowała się po-

sesja na terpie, gdzie pradiadowie Kazimierza Pentka zbudowali swoje gospodarstwo, na Powiślu zachowały się także inne budynki na wyspach nazywane terpami.

Potomek Szymona Pentka, Błażej jako jeden z zamożniejszych sołtysów gminy Polanówka, w lipcu 1861 roku brał udział jako przywódca buntu chłopskiego w Żmijowiskach, którzy odmawiali odrabiania pańszczyzny dla dworu. Sprawa stała się na tyle głośna, iż doprowadziła do wyjazdu delegacji chłopskiej do Warszawy ze skargą na dziedzica Kazimierza Wydrychiewicza. Włościanie z Powiśla zdecydowali się na opór poprzez organizację strajku czarnego zostawiając dwory bez rąk do pracy. Gdy chłopci z Karczmisk po trzydniowym strajku powrócili do pracy czwartego lipca, to włościanie z gmin Opole i Polanówka (będące głównym ogniskiem buntu) grozili im pobiciem na śmierć.

Żaden z nich także nie mógł pokazać się w kościele ani w mieście. Chłopów nie wykonujących zarządzeń więziono, upokarzano i bito publicznie. Do spacyfikowania buntu użyto wojska pod dowództwem Muchanowa – porucznika gwardii i adiutanta ministra wojny.

Umiejętności budownicze, szacunek do swojej ojczyzny i Karczmisk Kazimierz Pentek zaszczepił w swoim domu rodzinnym. Nadchodził czas niepokojów społecznych, Polska nie istniała na mapie Europy. W lipcu 1914 roku w Sarajewie zamordowano ks. Ferdynanda, co było przyczynkiem do wybuchu I wojny światowej.

Kazimierz Pentek zgłosił się do punktu werbunkowego by walczyć o wolność Państwa Polskiego. Wychowany w wartościach patriotycznych, przekazał je swoim dzieciom. Dorastający syn Kazimierza, dwudziestoletni Jan Pentek również ochotniczo zgłosił się do Legionów i wspólnie wyruszyli na front, gdzie walczyli w szwadronach ułanów legionowych. Kazimierz Pentek walczył na Polesiu, jego jednostka stacjonowała też w Pińsku, czego dowodem jest zdjęcie Kazimierza odnalezione w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Zdjęcie zostało wykonane w zakładzie fotograficznym w Pińsku ok. 1916 roku, którego właścicielem był Katz Simon. Po ciężkich walkach na froncie, po ponad dwóch latach Kazimierz powrócił do rodzinnych Karczmisk. W czerwcu 1919 roku zmarł na szalejącą gripę „Hiszpankę”.

Jan Pentek syn Kazimierza walczył w szwadronie Legionów Polskich na froncie I wojny o niepodległość Polski. Poległ na polu chwały. Miejsce jego śmierci nie jest znane.

15 sierpnia 1936 roku w Karczmiskach ze składek miejscowej społeczności został odsłonięty pomnik, poświęcony bohaterom poległym za ojczyznę. Ta patriotyczna uroczystość zgromadziła licznych mieszkańców Karczmisk i okolicznych miejscowości. Wśród wielu nazwisk widnieje nazwisko Jana Pentka – ułana szwadronu Legionów Polskich. Jan Pentek pozostanie we wdzięcznej pamięci nas wszystkich, jako jeden z wielu, którzy przelali krew za niepodległość naszej ojczyzny.

Wybuch II Wojny Światowej sprowadził do Karczmisk niemieckie wojska okupacyjne. Do niemal każdego domu dokwaterowano oficerów niemieckich. Wówczas zaczęła się tworzyć konspiracja, do której należał Jan Pentek – syn Romana, wnuk Kazimierza. Jan pomagał rodzicom w prowa-

dzeniu gospodarstwa oraz uczęszczał do gimnazjum o profilu elektromechanicznym w Kazimierzu Dolnym, które ukończył w 1942 roku. Znał dobrze język niemiecki. Był żołnierzem Armii Krajowej w placówce Karczmisk, nosił pseudonim Piorun. Brał czynny udział w akcjach na niemieckie magazyny żywnościowe. Organizacja konspiracyjna wykorzystywała jego znajomość języka niemieckiego i umiejętność prowadzenia motocykla. W 1943 roku w przebraniu żołnierza Wehrmachtu, jeździł motocyklem jako łącznik w tajnej misji do Lwowa, która trwała dwa tygodnie. Brał czynny udział w przygotowaniach do akcji Burza. 2 lipca 1944 roku zginął w Stefanówce podczas potyczki oddziału Armii Krajowej z oddziałem AL Cienia, w Stefanówce. Był jednym z 13 poległych żołnierzy. Nazwiska poległych umieszczone są na tablicy kościoła parafialnego w Karczmiskach.

Roman Pentek – syn Kazimierza, był człowiekiem wielu talentów. Był człowiekiem przedsiębiorczym i uczynnym, stwórca obdarzył go umiejętnościami czynienia dobra. Nastawiał zwicnięcia i złamania kończyn. Na podwórku w Karczmiskach pełno było furmanek i samochodów przywożących chorych do uzdrowienia. Wychodzili o własnych siłach, na własnych nogach, pełni szczęścia i słów uznania dla Romana Pentka. W latach 1950-1980 Roman wyleczył setki osób, które do dziś zawdzięczają mu powrót do zdrowia i pełni sił.

Pozostali synowie Kazimierza Pentka: Stanisław, Franciszek i Antoni prowadzili gospodarstwa rolne w Karczmiskach i gminie. Byli poważani wśród mieszkańców. Potomkowie Szymona Pentka: Franciszek i Bronisław zamieszkiwali w Wymysłowie, natomiast Bonifacy w Jaworkach. Wszyscy oni pozostawili trwałe pozytywne ślady w społeczności Karczmisk i okolicznych miejscowości.

Andrzej Pentek

Bibliografia:

„Powieśle Lubelskie” nr 4(50), październik 2012;
„Powieśle Lubelskie” nr 2(62), kwiecień 2015;
Przegląd Historyczny nr 19/1, p. 64-82; Ignacy Tadeusz Baranowski, Wsie Holenderskie na ziemiach polskich.

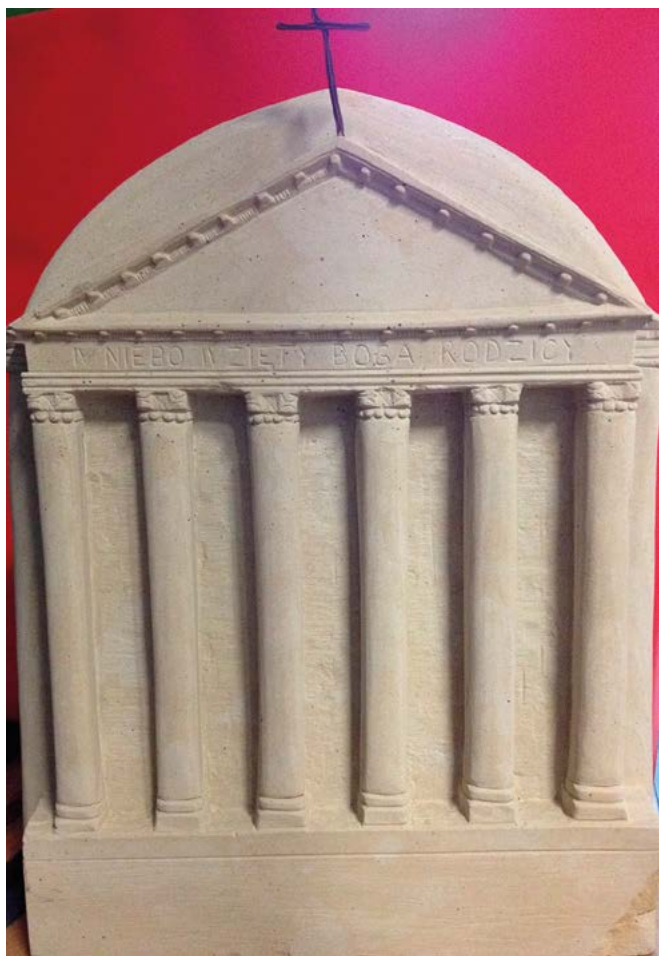
Tadeusz Dymkowski – rzeźbiarz, kamieniarz, artysta

27 września 2019 r. w Galerii Piwnica w Młodzieżowym Domu Kultury w Puławach miał miejsce wernisaż znanego w kraju i za granicą rzeźbiarza, poety kamienia – Tadeusza Dymowskiego.

Piaskowiec to jeden z naturalnych i najstarszych znanych nam materiałów budowlanych w dziejach świata. Stosowany w świeckich zagrodach, świątyniach, zamkach i pałacach, gmachach użyteczności publicznej. Kamień to samo piękno w swej naturze. Jego struktura i barwa oraz ciepło, które z niego emanuje świadczy o duszy swej zawartej w postaci pięknych małych form.

– Od ok. 40 lat rzeźbiarstwo jest moją pasją. Płaskorzeźby wykonuję na płycie kamiennej, z piaskowca, kamienia występującego szczególnie na terenach Szydłowca. Materiał ten został przeze mnie wybrany do wykonywania prac ze względu na jego szczególny charakter i piękno zawarte w swej naturze. Jego

struktura, różnorodna barwa, emanujące z niego ciepło, umożliwiając mi wydobyć w wykonywanych płaskorzeźbach dzieł, które mają duszę... Tadeusz Dymowski

Tematyka prac pana Tadeusza Dymkowskiego jest różnorodna. Wszystkie swoje prace wykonuje ręcznie, dlatego każda z nich jest jedyna i niepowtarzalna, a kształt lub faktura i kolor kamiennej płyty są dla niego inspiracją. Jego uczucie do piaskowca wynika również z tego, że surowość i naturalne piękno wtapia się w środowisko naturalne i stwarza wrażenie jedności powstałego dzieła z otoczeniem.

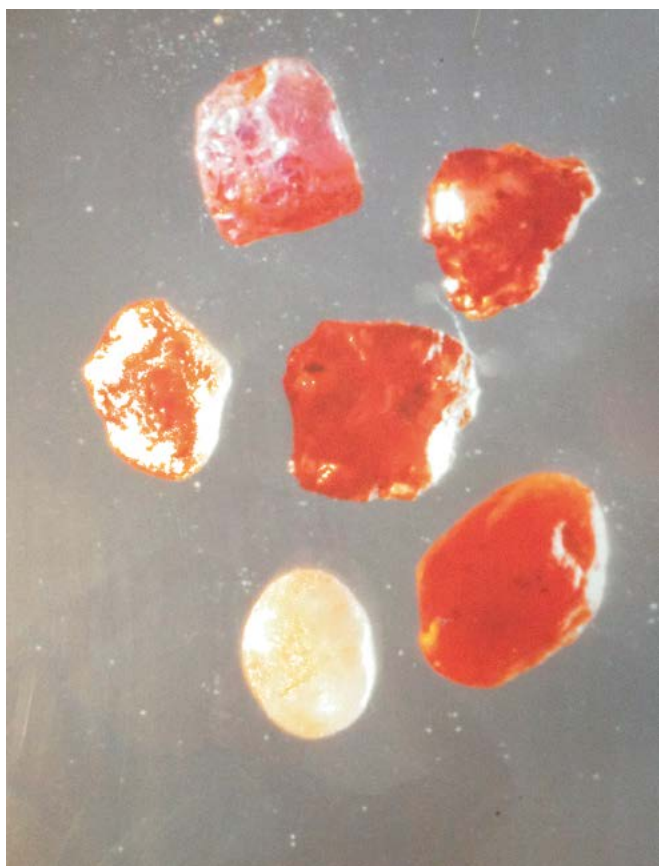
– Płaskorzeźby wykonuję poprzez wykuwanie na kamiennej płycie widiowym dłutem o różnej szerokości, w zależności od wzoru przyszłego dzieła, poszczególnych motywów. Często używam również szlifierki do nacinania wzorów, a wykończenie moich prac polega na dopracowaniu szczegółów płaskorzeźby przy pomocy osełek (szczególnie korundowych) o różnej strukturze i gramaturze.

– Moje prace niezaprzeczalnie związane są z obszarem objętym LSWSR LGD „Zielony Pierścień”. Promują bowiem utrwalone w nich lokalne zabytki, np. świątynie, zamki i obiekty sakralne z Janowca, Nałęczowa, Kazimierza Dolnego i Gminy Puławy. Są niezaprzeczalną wizytówką tego regionu... – mówi Tadeusz Dymkowski.

Prace pana Dymkowskiego biorą udział w konkursach lokalnych w Polsce, prezentowane były też w Belgii i w Holandii. Pan Tadeusz Dymkowski jest związany z Klubem Twórców Ludowych (KTL) w Puławach.

Zdjęcia kamieni na wystawie to minerały, które twórca wydobywa w okolicach Góry Puławskiej.

Anna Bachanek, Hubert Domański
MDK w Puławach
fot. archiwum MDK

Edukacja

Powiatowe obchody Dnia Edukacji Narodowej

Dzień Edukacji Narodowej to wyjątkowe święto, które przypomina o wielkiej wartości, jaką stanowi edukacja oraz szczególnym posłannictwie i roli społecznej Tych, którzy tę wartość urzeczywistniają codzienną pracą.

„Dzieci rodzą się ze skrzydłami,
nauczyciele pomagają im je rozwinąć”.
J. Korczak

16 października 2019 r. w Starostwie Powiatowym w Puławach tradycyjnie odbyły się uroczyste obchody Dnia Edukacji Narodowej - okazja do wyrażenia głębokiej wdzięczności i słów uznania Nauczycielom szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Powiat Puławski.

Podczas uroczystości Starosta Puławski Danuta Smağa podziękowała wszystkim nauczycielom, wychowawcom i pracownikom oświaty za aktywną i twórczą postawę, odpowiedzialną pracę i codzienny trud w procesie kształcenia i wychowania młodych Polaków.

Dziękując za trud wychowawczych działań podejmowanych w duchu poszanowania uniwersalnych wartości – prawdy, dobra i piękna, starosta życzyła nauczycielom sukcesów zawodowych i osobistych, twórczych inicjatyw oraz entuzjazmu w przekazywaniu wiedzy. Aby trudowi wkładanemu w upowszechnianie edukacji towarzyszyły satysfakcja, zaufanie i szacunek w oczach innych.

Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością również: Janusz Wawerski – przewodniczący Rady Powiatu, Michał Godliński – wiceprzewodniczący Rady Powiatu, Małgorzata Górską-Lenartowicz – przewodnicząca Komisji Edukacji Publicznej, Paweł Rafalski – przewodniczący NSZZ Solidarność Pracowników Oświaty Ziemi Puławskiej oraz Lucjan Tomaszewski – prezes Oddziału Powiatowego ZNP. Wyróżniającym się nauczycielom wręczono Nagrody Starosty Puławskiego natomiast nauczycielom, którzy w roku szkolnym 2018/2019 uzyskali stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego okolicznościowe dyplomy.

Uroczystość uświetnił program artystyczny zaprezentowany przez wychowanków Młodzieżowy Dom Kultury w Puławach oraz uczniów Zespołu Szkół nr 1 im. Stefanii Sempołowskiej w Puławach.

Nagrodę Starosty Puławskiego otrzymali następujący nauczyciele ze szkół i placówek, dla których organem prowadzącym jest Powiat Puławski:

- Mariola Bartoszcze
- Robert Och
- Krzysztof Szabelski
- Rafał Cieśla

- Anna Kozłowska-Skwarek
- Beata Smolarek
- Krystyna Maik
- Maria Czępińska-Kubiak
- Urszula Mikoś
- Danuta Kaliszczuk
- Barbara Legieć
- Halina Kopińska
- Iwona Rusiecka
- Anna Winiarska
- Magdalena Kowalska
- Mariusz Sokołowski
- Anna Ewa Soria
- Małgorzata Bednarska
- Anna Chabros
- Martyna Kolasińska
- Iwona Latańska
- Nina Dudziak
- Janusz Adamczyk
- Marzena Mitura.

Nauczyciele, którzy w roku szkolnym 2018/2019 uzyskali stopień awansu zawodowego – nauczyciela dyplomowanego:

- Dorota Adamczyk-Fiorek
- Agnieszka Czarnota-Borowiec
- Iwona Krawczyk
- Łukasz Wojciechowski
- Anna Goliszek
- Ewa Kołodyńska
- Izabela Boguta
- Katarzyna Czopko-Noworolnik

- Agnieszka Giza
- Radosław Rybak
- Krzysztof Kosowski
- Dorota Wawerska
- Dorota Urbańska
- Sylwia Mrowiec
- Renata Sadowska
- Katarzyna Wicha
- Nina Dudziak
- Agnieszka Parzyszek
- Aneta Czerniak
- Wioletta Mischczak
- Paweł Pruszkowski.

Nauczyciele, którzy w roku szkolnym 2018/2019 uzyskali stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego:

- Mateusz Stawecki
- Jarosław Zieliński
- Hanna Buczyńska
- Małgorzata Szczypińska
- Grzegorz Wiercioch
- Małgorzata Walczek,
- Jacek Zuchniarz
- Agata Żywicka
- Paulina Wawer
- Ewa Wilk.

Wszystkim nagrodzonym serdecznie gratulujemy!

*Małgorzata Noskowska
kierownik Wydziału Edukacji
fot. Renata Niedochodowicz*

Narodowym Czytaniem 2019 czas zacząć...

– Kto czyta – żyje wielokrotnie, kto zaś z książkami obco-
wać nie chce, na jeden żywot jest skazany.

Józef Czechowicz

Czytanie ma nadal dobrą reputację – uczy języka, myślenia, rozwija inteligencję emocjonalną, pamięć i wyobraźnię, przynosi wzorce właściwych zachowań, jest głównym sposobem zdobywania wiedzy. Amerykańscy ekonomiści wyliczyli, że 1 dolar zainwestowany we wczesną edukację czytelnictwem i językową, zwraca się dziesięciokrotnie. Czytelnictwo jest dziedziczne, to znak firmowy każdej rodziny (nieczytanie niestety też). Osoba, która pochłania wszelki druk, beletrystykę, dokument, czasopisma – ma szerszą wiedzę, podejmuje lep-

sze decyzje, więcej zarabia i zdrowiej żyje. Tym samym jest to człowiek sukcesu, tak pożądanym w obecnych czasach. Ktoś taki jest bardziej twórczy, samodzielny, nie daje sobą manipulować, jednym słowem to człowiek szczęśliwszy niż jego nieczytający rodacy. Wynika to z faktu, że czytanie pozwala na lepsze zrozumienie zjawisk, procesów społecznych, mechanizmów psychologicznych, daje poczucie wiary w siebie, jest też zdrową ucieczką przed frustracją i nudą... A cały ten dobrobyt mieści się w bezcennej kopalni dzieł pisarzy, artystów, polityków, filozofów, często osób, które już odeszły, a pozostały wartościowe doświadczenia, mądrości, których uczy życie. Niestety dane czytelnictwa są zatrważające, ponieważ około 60% Polaków nie czyta w ogóle!

Dlatego wielką zachętą i wspólnym dobrem jest *Narodowe Czytanie*, dzięki któremu odkrywamy na nowo piękno i aktualność literatury polskiej. 7 września lekturą deklamowaną przez nas stały się nowele najwybitniejszych pisarzy pozytywizmu: E. Orzeszkowej, M. Konopnickiej, B. Prusa, B. Schulza, Wł. S. Reymonta, S. Żeromskiego, H. Sienkiewicza oraz H. Rzewuskiego. Jest to wybór tekstów, których wspólnym mianownikiem jest polskość, refleksja nad człowiekiem i społeczeństwem. Ich lapidarność idzie w parze z mistrzostwem stylu, języka i ogromną plastycznością, pozostawiając u czytelnika niezatarte wrażenia. Teksty jakże aktualne uczą nas, że zawsze powinniśmy kierować się szlachetnością, solidarnością, nie wolno zapomnieć o ludzkiej krzywdzie, a tym bardziej o krwawej, polskiej historii.

W słoneczne wrześniowe przedpołudnie, na zielonym plenerze, przed budynkiem Biblioteki Miejskiej w Puławach, rozpoczęliśmy *Narodowe Czytanie 2019*. Rozłożone zostały kramy i białe skrzynie z różnorodnymi książkami, szybko wypełniły się wygodne fotele i leżaki, a ku naszemu wielkiemu zdziwieniu ze starą katarynką pod pachą przywędrował sam Bolesław Prus, który zaciekał zbiorem nowel. Miłą czytelniczą atmosferę budowali przybyli goście, przedstawiciele bibliotek i domów kultury, nauczyciele oraz znaczna grupa młodzieży, której największą część stanowili uczniowie pierwszych klas naszego liceum (około 20 osób). Z wielkim sentymentem, we wspólnym zacytaniu przypomnieliśmy zgromadzonym najpiękniejsze fragmenty pozytywistycznej klasyki. *Sachem, Jamiół, Rozdziobią nas kruki, wrony*, lekki podmuch wiatru unosił spiżowe ustępy dziewiętnastowiecznej literatury. Zgromadzeni pograżyli się w zamyśleniu... Myślę, że wspólnie spędzony czas wszyscy uznaliśmy za bardzo udany, udowodniliśmy też, że literaturę czyta i zdolny jest pokochać każdy,

nie tylko humanista... Na pamiątkę dostaliśmy książki (świeże wydanie nowel), które z pewnością przydadzą się na lekcjach języka polskiego. Podsumowując, literatura polska, choć trudna, stawiająca wiele pytań, wzbudzająca wątpliwości, ale jakże piękna, gdyż ma wielką moc, aby nas jednoczyć i splatać wokół wspólnych wartości...

Edyta Dutkiewicz
nauczyciel w I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach
fot. archiwum szkoły

Słowo bez znaczenia jest jedynie dźwiękiem

Usłyszałam kiedyś stwierdzenie, iż sam dźwięk nie czyni słowa pięknym, jedynie upaja. Można się z tym zgadzać bądź nie, ale owo nieuchwytnie „piękno” jest czymś więcej niż jedynie wrażeniem słuchowym. Pewne słowa są piękne nie dlatego, że brzmią, wypływając z naszych ust, są piękne, bo mają zakamuflowane znaczenie. Weźmy pod lupę słowo miłość, niby nic takiego, wyraz jak każdy inny, ale wypowiedziane na głos stanowi coś niemalże mistycznego, idealnego, wyjątkowego... pytanie, dlaczego?

Może chodzi o sposób, w jaki to wypowiadamy, może chodzi o okoliczności, o osobę, do której je kierujemy, a może istotą słowa miłość jest jego znaczenie... w końcu *jedne słowa mogą być piękne, ale przez to jak je kojarzymy znaczą jeszcze więcej*. Spotkałam się z przyrównaniem słowa „miłość” do ostrza noża, bo niczym ono przechodzi przez nasze życie, dzieląc je na coś w rodzaju „przed” i „po”.

Słowo – pozornie kilka dźwięków będących symbolicznym oznaczeniem pojęcia, ale w rzeczywistości głoski, fonemy, litery, podstawa, bez której język nie miałby racji bytu.

Na początku było Słowo, jak zostało zapisane w Biblii... Słowo ma moc i czasem nawet nie zdajemy sobie sprawy jak wielką. Kreuje, tworzy i zmienia. Tak jak nie ma dnia bez nocy, tak nie ma dobra bez zła, więc te zmiany mogą, ale wcale nie muszą, stanowić czegoś pozytywnego, budującego. Ze słowem, a raczej pięknym jego wypowiedzianiem wiąże się jeszcze jedno ważne zjawisko – manipulacja. Czasem jest tak, że nie mamy pełnej kontroli nad własnym życiem, robimy to, co inni nam każą, uważając to za słuszne, ale prawda może wyglądać zupełnie inaczej... Słowo będące w posiadaniu kogoś przebiegłego może zostać wykorzystane jako pośrednik w szerzeniu zła, wówczas nie powinniśmy zwracać uwagi ani na dykcję, ani na płynność wypowiedzi, ani na nic innego, co pogłębia i uwodzi nasz zmysł słuchu, bo nieważne w jaki sposób wypowiemy słowo „zło”, ono i tak będzie miało znaczenie pejoratywne.

Słowo jest jak róża – dumne, wyjątkowe, ale potrafi też mieć kolce, które ranią. Pewnych rzeczy się nie zapomina, często należą do nich słowa... Nawet te wypowiedziane bardzo dawno, potrafią odbijać się echem po ścianach naszego umysłu i niejednokrotnie, niczym trucizna powoli rozchodząca się po żyłach, próbują nas złamać. Zniszczyć moc, wypić siły witalne, zabić wiarę.

Czyn jest powiązany z agresją, niecne słowa należą do nienawiści. Dlaczego tak szybko zapominamy o dobrych radach albo o komplementach? Dlaczego nie pamiętamy o prozaicznym „dzień dobry” z uśmiechem wypowiedzianym przez drugą osobę, dlaczego nie liczy się dla nas cudowne: „kocham cię”, „zależy mi na tobie”, „zostań”, „nie odchodź”? Dlaczego „nienawidzę cię” wypala nas od środka, dlaczego

„nic nie znaczysz”, tak bardzo boli? Dlaczego potrafimy pamiętać o tym co złe, a to co miłe i dobre tak łatwo odchodzi? I najważniejsze, jak brzmi odpowiedź na te wszystkie pytania? – My – ... To w nas tkwi odpowiedź.

Zuzanna Rusek,
uczennica I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach
opiekun – Edyta Dutkiewicz

Bez słomki w szklance – bez słomy w butach!

Ekologia jest tematem, którego podjęcie w konwersacji wiąże się dzisiaj nieodzownie z ryzykiem wystąpienia dosyć skrajnych reakcji – przewracaniem oczu, wzdychaniem czy śmiechem. Przecież ileż można. Słowo to od niedawna patrzy na nas zewsząd. Nagłówki gazet, miejsca pracy, szkoła, ulotki, Internet. Wydaje się, że narodziło się całkiem niedawno, w końcu wcześniej raczej mówiło się o tym sporadycznie i tylko w hermetycznych środowiskach. A skoro wcześniej nie zwracało się uwagi na szczególne dbanie o planetę, to dlaczego teraz nagle zajęło to miliony ludzi do tego stopnia, że organizują nawet proekologiczne demonstracje? A może to jakiś nowy chwyt marketingowy producentów butelek filtrujących?

Niestety nie. Niestety, bo gdyby tak było, poprawnym byłoby zostawienie tematu, włożenie go pomiędzy mniej czy bardziej rzeczowe punkty programu, jak między książki na wysokiej półce i czekanie, aż ktoś kiedyś pokusi się, by tam zajrzeć. Tak naprawdę jest to walka z czasem. Katastrofa ekologiczna, niczym wielka, tykająca bomba zegarowa, wisí nad naszymi głowami. Większość mniej lub bardziej świadomie powierza jej swój los – nie, wróć, nasz wspólny los – koronując ją naszym sędzią. Ale chwile..., czy naprawdę wyrok już zapadł? Czy nie ma dla nas ratunku? Cóż, i tak, i nie. Wszystko zależy od nas samych. W końcu w czołówkach państwowej władzy, na sejmowych stołkach siedzą ludzie. My, ludzie. Problem tkwi w naszej nihilistycznej hipokryzji dotkniętej łakomstwem kapitalizmu moralności. Snujemy przecież plany na przyszłość, politycy w pocie czoła opracowują programy gospodarcze. Z drugiej strony – co robimy, by tę przyszłość zapewnić naszej planecie? Czy jesteśmy gotowi zrezygnować z własnych, wygodnych przyzwyczajęń, aby za pół wieku nasze dzieci miały gdzie mieszkać?

Ziemia jest naszym wspólnym domem. Nie mamy alternatywy. Zamykanie oczu na ochronę środowiska tylko dla własnej, chwilowej satysfakcji jest jak podcinanie gałęzi, na której się siedzi... z uśmiechem. Niewątpliwie, nie można całą winą obarczać jednostek, konsumentów. Leży to bowiem w interesie wielkich korporacji i organizacji, by wpływać na masy przez odgórne ograniczenia i postanowienia. Ale przecież można też działać oddolnie. I trzeba, trzeba zanim będzie za późno, bo koncerny zaczną działać w ostatniej chwili.

Bycie w stu procentach etycznym konsumentem jest – umówmy się – zupełnie niemożliwe. Weźmy pod lupę na przykład problem plastiku. Średnia roczna zużycia tego materiału i tworzyw sztucznych przez przeciętnego Europejczyka wynosi 31 kg. Jeśli liczba ta już wydaje się przerażająca, dla porównania – dla Amerykanów ilość ta wzrasta do 84 kg. Czy jesteśmy w stanie wyobrazić sobie 84 kg plastiku w przestrzeni? To niebotycznie dużo. Szacunkowo tylko 5-10% zużywanego na świecie plastiku jest poddane recyklingowi.

Jedną z największych plag dla środowiska są foliowe woreczki. Jednocześnie jest to jedna z łatwiejszych rzeczy do wyeliminowania przy codziennych zakupach. Szacując, zużywa się ich około bilion rocznie. Przeciętny Polak zużywa ich w tym czasie około 500. Jeden rozkłada się od 100 do 400 lat. Zanim się rozłoży, wylądować pewnie w brzuchu jakiejś ryby, foki czy żółwia – dla nich łudząco przypomina meduzę. Straszne, prawda? Jaka jest więc alternatywa? W większości przypadków do foliowych torebek pakuje się owoce i warzywa. A przecież i tak powinno się je umyć przed spożyciem, co stoi więc na przeszkodzie do włożenia ich luzem do koszyka? To mała zmiana, a jakże znacząca. No dobrze, ale co z innymi, drobniejszymi artykułami na wagę? Proste – woreczki płócienne! Rozpowszechniają się coraz bardziej, można je już dostać nawet w niektórych sieciówkach. Zamówienie ich przez Internet kosztuje grosze, a starczą na lata. Wilk syty i owca cała. Nie popadajmy jednak w skrajności – jeśli sytuacja naprawdę wymaga użycia plastikowego woreczka, przy następnych zakupach zabierzmy go ze sobą, korzystajmy z niego dopóki się nie zniszczy.

Inną, naprawdę łatwą i tanią opcją zmniejszenia zużycia plastiku jest zerwanie z kupowaniem wody w plastikowych butelkach. W końcu producenci wody butelkowanej nie zajmują się wytwarzaniem H₂O, prawda? Po prostu pakują ją do niepotrzebnego, plastikowego odpadu. A wodę mamy przecież w kranie. W domu, w szkole, w pracy – woda z kranu na każdym kroku! Korzystajmy, póki jeszcze możemy. Ostatnio rynek wypełniły po brzegi butelki wyposażone w specjalne filtry, które pozbywają się z wody ewentualnego nieprzyjemnego posmaku, czy zapachu chloru. Jeden filtr poradzi sobie z ilością płynu odpowiadającą około 300 półlitrowym butelkom. Jeśli jednak zdarzy się, że nie będziemy mieć dostępu do kranu, albo nie będziemy dysponować żadnym pojemnikiem – alternatywą jest woda w szklanych butelkach. Szkło jest znacznie bardziej przyjazne dla środowiska; co prawda rozkłada się nawet 4000 lat (według niektórych źródeł wcale), ale można przetwarzać je w nieskończoność.

Ważnym elementem dbania o planetę jest także ograniczenie emisji spalin do koniecznego minimum. To też wcale nie musi być trudne – zamiast dojeżdżać codziennie samochodem do szkoły czy pracy, korzystajmy z transportu publicznego, wsiądźmy na rower lub wyjdźmy odrobinę wcześniej, aby zdążyć na piechotę (ostatnie opcje są nawet prozdrowotne). Odkąd podróżowanie samolotem jest bardziej przystępne cenowo, wielu ludzi wybiera ten środek transportu ze względu na szybkość i wygodę. W dalszej perspektywie nie jest to żadna oszczędność – samoloty są liderem w emisji dwutlenku węgla. W Europie 45% lotów odbywa się na odległość mniejszą niż 500 km, a jest to dystans, który można bez problemu pokonać chociażby pociągiem. Wniosek jest dosyć oczywisty – powinniśmy zwrócić uwagę na inne dostępne opcje komunikacji i dokonywać świadomych wyborów. Dotyczy to też ekskluzywnych, importowanych produktów, których wcale nie potrzebujemy, a na które rynek generuje sztuczny popyt. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i producentów też mieści się w koncepcji dbania o środowisko.

Przyszła czas na kwestię, w moim odczuciu, najbardziej kontrowersyjną. Chyba żaden z przytoczonych wcześniej pomysłów na aktywne wpływanie na dobro planety nie spoty-

ka się z tak licznymi burzliwymi reakcjami. Niestety (a może i stety!), przestała być to kwestia stricte etyczna. Aktualnie gra toczy się o kolosalne ilości odpadów i zanieczyszczeń. Chodzi oczywiście o produkcję i spożycie mięsa i produktów odzwierzęcych. Promocja ograniczania czy też całkowitej eliminacji tych grup produktów z codziennej diety jest tematem stale zyskującym popularność w mediach. Przyłączają się do niego całe rzesze influencerów i celebrytów. Według badań, aż 25% populacji odżywia się wegańsko, wegetariańsko lub semiwegetariańsko. W 2018 roku szacunkowy odsetek wegan na świecie (osób, które wykluczyły mięso i inne produkty pochodzenia zwierzęcego) stanowił aż 1,16%. „Aż”, bo – dla porównania – w 2014 było to tylko 0,25%. Jak więc zmiany w diecie mogą sprzyjać dbaniu o planetę?

Zacznijmy od tego, że na potrzeby przemysłu spożywczego, co roku na świecie zabijanych jest około 60 miliardów zwierząt (wykluczając morskie, te liczone są jak towar, na tony). Według danych PETA, osoba na diecie wegańskiej rocznie może uratować nawet 100 istnień. Brzmi dobrze, prawda?

Jeśli kwestie moralno-etyczne nie są wystarczająco przekonujące, warto wspomnieć, że przemysłowy chów zwierząt odpowiedzialny jest za emisję ponad 14% gazów cieplarnianych, czyli tyle samo, co cały transport. Poza tym, pochłania on aż 8% światowego zużycia wody. To stawia go w czołówce czynników odpowiedzialnych za kryzys klimatyczny. Oprócz tego, ostatnie skandale dotyczące płonących lasów w Amazonii dotyczyły wypalania i karczowania ogromnych połaci terenów leśnych, między innymi właśnie pod hodowlę przemysłową.

Wiele osób ma obawy przed zmianą nawyków żywieniowych; sądzi, że sposoby odżywiania się ograniczające produkty odzwierzęce są mocno niedoborowe. Oficjalne stanowisko Światowej Organizacji Zdrowia dementuje te pogłoski, według WHO właściwie zbilansowana dieta wegańska i wegetariańska jest odpowiednia na każdym etapie życia. Rynek spożywczy nie pozostawia wegańskich klientów na lodzie, wraz z rokrocznym wzrostem grupy docelowych konsumentów, coraz więcej marek decyduje się na wprowadzenie roślinnych produktów do swojej oferty, także zamienników, dzięki czemu zmieniając dietę, wcale nie trzeba rezygnować z ulubionych potraw. Nasi rodzimi producenci nie pozostają w tyle – we wrześniu 2019 Inka, znana nam głównie z kaw zbożowych, wprowadziła na rynek roślinne alternatywy mleka, Grycan natomiast wzbogacił swoją ofertę o trzy nowe, wyjątkowe smaki lodów bezmlecznych. Tak, to jest aż tak ogólnodostępne. I tak proste.

Oczywiście jest o wiele więcej poważnych zagrożeń dla Matki Ziemi, przykładowo zanieczyszczenia z eksploatacji węgla czy odpady przemysłu odzieżowego. Postanowiłam jednak zawrzeć tutaj kompendium informacji na temat tego, jak każdy z nas może aktywnie włączyć się w ochronę środowiska zaledwie nikłymi zmianami w stylu życia. A sprawa jest ważna, bo dotyczy każdego z nas, każdego z ponad 7 miliardów ludzi chcących dożyć starości na trzeciej planecie od Słońca. Miałam na uwadze również Młodzieżowy Strajk Klimatyczny, odbywający się 20 września w większych miastach Polski, a którego wkład w uświadamianie społeczeństwa jest nieoceniony.

Cytując jedno z haseł towarzyszących strajkowi, nie ma planety B. Jeśli w porę nie wprowadzimy zmian w naszych sys-

temach wartości, może się okazać, że obudzimy się za późno. Albo w ogóle...

*Katarzyna Olejarz
uczennica I LO im. ks. A. J. Czartoryskiego w Puławach
opiekun – Edyta Dutkiewicz*

Czy warto podróżować?

*Podróże to jedyna rzecz, na którą wydajemy pieniądze,
a stajemy się bogatsi*

Ludzie podróżowali od zawsze. Nasi prehistoryczni przodkowie, zanim odkryli jak wzniecać ogień, prowadzili przecież koczowniczy tryb życia. Dzięki podróżom największe starożytne cywilizacje rozwijały się bardzo dobrze. Starożytni Grecy mieli świetnie działające drogi morskie służące do handlowania. Rzymianie musieli podróżować, by sprawować kontrolę nad swoim wielkim imperium i podbijać kolejne terytoria. Gdyby nie Wielkie Odkrycia Geograficzne nie mielibyśmy pojęcia, że istnieją nowe kontynenty, a tak, znamy prawie każdy skrawek ziemi. Podróże kształciły całe pokolenia.

Antyczny historyk – Herodot – uważał, że sensem jego życia są właśnie podróże. Ciągłe się przemieszczal i spisywał wszystko, co zobaczył. Wszystko go ciekawiło, zadawał mnóstwo pytań, chciał wiedzieć więcej. Jego liczne podróże i książki, które podczas nich napisał, dały mu tytuł „ojca historii” oraz „ojca geografii”. Tak jak Herodot uważam, że warto podróżować. Warto zwiedzać, oglądać, poszerzać swoją wiedzę, poznawać nowe tradycje i kultury. Oczywiście, możemy przez całe życie nie ruszać się z naszego miejsca zamieszkania, ale czy nie zostaniemy przez to pozbawieni wielu niesamowitych doświadczeń? Czy nie warto wyjść ze swojej strefy komfortu i zobaczyć inny, nowy kawałek świata? Człowiek, który twierdzi, że widział już wszystko i jego ciekawość jest zaspokojona, a nigdzie nie był... jest pusty wewnątrz. Nie widzi piękna świata, jego zróżnicowania, tego co jeszcze ma do zaoferowania. A ten może dać nam wiele, jeśli tylko zechcemy ruszyć się z miejsca. Ludzkość tych czasów jest zaślepiona gonieniem za karierą, pieniędzmi, sukcesem. Ludzie nie mają czasu na podróże, tracąc przy tym radość z dowiadywania się nowych rzeczy. A przecież jest tyle miejsc, które warto zobaczyć, wystarczy tylko zatrzymać się na chwilę i spojrzeć na to, co nas otacza.

Myszę, że dobrym przykładem na potwierdzenie tych słów będzie mój pierwszy wyjazd na obóz do Grecji, podczas którego nauczyłem się samodzielności i umiejętności przetrwania w trudnych warunkach, a także poszerzyłem swoje horyzonty i wiedzę na temat historii miejsc, do których się udałem. Taki wyjazd to również nabycie większej pewności siebie w mówieniu po angielsku. Miałem okazję poprobować swoich sił w mówieniu na co dzień..., a wierzę mi to nie lada sztuka. To było niesamowite doświadczenie, które tylko upewniło mnie w przekonaniu, że warto podróżować.

Zatem warto wyjeżdżać, zwiedzać, dotykać i doznawać. Warto docenić to, co nas otacza, warto chcieć wiedzieć więcej, bo człowiek wciąż musi się rozwijać, nie może stać w miejscu. Trzeba też otworzyć szeroko oczy i ujrzyć piękno i wyjątkowość świata. Wystarczy tylko chcieć.

*Mateusz Stachurski uczeń kl. 1 „c”
I LO im. Ks. A.J. Czartoryskiego w Puławach
opiekun – Edyta Dutkiewicz*

2019/2020. Rekordowy nabór

Rok szkolny 2019/20 to już od samego jego rozpoczęcia rok wyjątkowy. Na uroczystości spotkaliśmy się w dużo większym niż zwykle gronie, przybyło bowiem w porównaniu z rokiem ubiegłym aż 150 uczniów klas pierwszych. Nasza szkoła może się obecnie poszczycić największym w swej historii naborem.

Tak więc w 2 technikum, w naszym zespole szkół, młodzież kształci się w tym roku aż w 18 oddziałach, a w szkole branżowej w 8.

W technikum utworzono następujące klasy i kierunki kształcenia: po gimnazjum; klasa 1 aG – technik mechanik, 1dG – technik pojazdów samochodowych, 1cgD – technik budownictwa i technik geodeta, 1 iG – technik informatyk, po szkole podstawowej; klasa 1dP – technik pojazdów samochodowych, 1 iP – technik informatyk, 1 igP – technik informatyk i technik geodeta. W branżowej szkole I stopnia utworzyliśmy natomiast po gimnazjum klasę 1 mG – mechanik pojazdów samochodowych i 1 wG – monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie oraz po szkole podstawowej klasę 1mP – mechanik pojazdów samochodowych i 1 wP – monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie.

Satysfakcjonujące jest dla nas, że zaproponowane kierunki spotkały się z dużym zainteresowaniem ze strony absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu naszego powiatu i spoza niego. Oferta naszej szkoły jest postrzegana jako atrakcyjna przez młodzież i rodziców, którzy z troską i rozważają planując przyszłość swoich dzieci.

Tegoroczny, rekordowy nabór jest dla nas sygnałem, że zmierzamy w dobrym kierunku i potwierdzeniem, że nasza szkoła zajmuje w sferze edukacji ważne miejsce w regionie i zaspokaja potrzeby i oczekiwania młodzieży pod kątem dalszego kształcenia i wyboru drogi zawodowej.

*Agnieszka Malinowska
fot. Grzegorz Borucz ZS nr 2 w Puławach*

Poznajemy tajniki immunologii klinicznej

17 września uczniowie klasy 2w, technikum weterynaryjnego wzięli udział w warsztatach organizowanych przez Studenckie Koło Naukowe przy Katedrze Immunologii Klinicznej UM, w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki.

Tytuł projektu brzmiał: Przepis na „świecące” komórki krwi – Immunologia „od kuchni”. Podczas zajęć nasi uczniowie mieli możliwość zaobserwować jak funkcjonuje laboratorium kliniczne, a także spróbować własnych sił w mozolnej pracy analityka klinicznego. Uczniowie wykonywali badanie pozwalające zidentyfikować poszczególne komórki układu odpornościowego, a także zastanowić się nad wartością diagnostyczną tego typu badań.

*Hanna Buczyńska ZS nr 3 w Puławach
fot. archiwum szkoły*

Roślina oczami biotechnologa

16 września 2019 r. klasa 2a wraz z opiekunem panią Moniką Madyńską uczestniczyła w warsztatach „Roślina oczami biotechnologa”. Zajęcia odbyły się w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach w ramach tegorocznej edycji Festiwalu Nauki. Młodzież miała możli-

wość odwiedzenia laboratorium, gdzie poznawała świat roślin rosnących na pożywkach oraz próbowała swoich sił podczas warsztatów przeprowadzonych pod okiem doświadczonych pracowników.

*Monika Madyńska ZS nr 3 w Puławach
fot. archiwum szkoły*

Początek wakacji, a my się szkolimy...

24 czerwca 2019 r. rozpoczęła się nasza przygoda z programem Erasmus+

Grupa nauczycieli z Zespołu Szkół nr 3 wyjechała do urokliwego miasta na Cyprze (Limasoll), aby podnieść swoje kwalifikacje zawodowe. Tematem przewodnim tego 5-dniowego szkolenia było cyberbezpieczeństwo. Kurs pomógł nam zrozumieć bezpieczeństwo w Internecie, nauczyć się rozpoznawać możliwe zagrożenia, bronić się przed cyberatakami czy reagować na sytuacje kryzysowe. Szkolenie skupiło się na obszarach istotnych dla współczesnego bezpieczeństwa cybernetycznego – złośliwym oprogramowaniu, bezpieczeństwie haseł, szyfrowaniu, a także na temat pojawiającego się problemu cyberprzemocy.

Program szkolenia był intensywny, ale niezwykle interesujący, myślę, że zadowolili każdego uczestnika. Za mocną stroną kursu uważam sposób prowadzenia zajęć, różnorodność

materiałów szkoleniowych, a także otwartość i życzliwość w stosunku do uczestników kursu. Czynniki te zapewniły miłą, przyjazną atmosferę, sprzyjającą pracy zespołowej i integracji międzynarodowej. W czasie tygodniowego pobytu pogłębiliśmy wiedzę nie tylko z zakresu cyberbezpieczeństwa, ale także udoskonaliśmy umiejętności językowe, poznaliśmy historię, kulturę i tradycje cypryjskiej wyspy.

Warto wziąć udział w tego rodzaju szkoleniu, skorzystać z możliwości, jakie daje dofinansowanie z UE. Jest to okazja do poznania innych nauczycieli, wymiany doświadczeń związanych z wykonywaniem tego samego zawodu. Dodatkowym atutem jest przełamanie barier kulturowych i integracja europejska. Dla nas uczestnictwo w kursie było ważnym doświadczeniem zawodowym i możliwością zdobycia nowej wiedzy i umiejętności.

*Ewa Rutkowska ZS nr 3 w Puławach
fot. archiwum szkoły*

Gotowi do wejścia na rynek pracy

Od października 2017 r. do września 2019 r. w Zespole Szkół Technicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie, w ramach projektu: „Mój powiat – uczy, dokształca, rozwija” zadanie 3 „Kursy dla uczniów dające dodatkowe uprawnienia” – realizowano zajęcia, których celem było zwiększenie atrakcyjności absolwentów ZST na rynku pracy poprzez umożliwienie im zdobycia nowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Uczestnicy kursów otrzymali w ramach projektu zestaw materiałów szkoleniowych oraz – w zależności od prowadzonych zajęć – podręczniki, dostęp do kursów i materiałów on-line, a w trakcie przerw słodki poczęstunek i kawę, zaś po ukończeniu szkolenia certyfikaty zdobytych umiejętności.

Realizowane były dwie grupy kursów dające dodatkowe umiejętności informatyczne i chemiczne. Dla uczniów klas o specjalności technik informatyk i teleinformatyk, ale również tych, którzy chcieli rozwijać swoje zainteresowania informatyczne prowadzone były następujące zajęcia:

- CCNA - Routing and Switching (48 uczniów),
- Tworzenie i obróbka obrazów z Adobe Photoshop (10 uczniów),
- Tworzenie animacji i grafiki interaktywnej z Adobe Flash (10 uczniów),
- Projektowanie witryn sieci WEB Adobe Dreamweaver (10 uczniów),
- Programowanie strukturalne i obiektowe C++ (10 uczniów),
- Sieci miedziane i światłowodowe (48 uczniów).

W trakcie zajęć realizowany był program z zakresu sieci komputerowych: CCNA R&S: *Introduction to Networks*, CCNA R&S: *Routing and Switching Essentials*, CCNA R&S: *Scaling Networks*, CCNA R&S: *Connecting Networks*, ich projektowanie i wykonanie zarówno w technice światłowodowej, jak i miedzianej, konfigurowanie urządzeń sieciowych na potrzeby sieci lokalnych i rozległych. Uczestnicy spawali światłowody, wykonywali połączenia sieciowe oparte o skrętkę, łączyli sieci za pomocą routerów i switchy, tworząc VLAN-y i konfigurując trasy routingu. Na koniec kursanci podeszli do międzynarodowego egzaminu certyfikacyjnego.

Programowanie w języku C++ obejmowało podejście strukturalne i obiektowe. Uczniowie opanowali sposób przejścia od zadania problemowego, poprzez zaplanowanie odpowiedniego algorytmu do finalnego efektu, czyli działającego programu opracowanego jeszcze dodatkowo w formie aplikacji.

Kurs tworzenia stron internetowych z wykorzystaniem aplikacji WEB Adobe Dreamweaver dał uczestnikom umiejętność wykonania w pełni funkcjonalnego serwisu www.

Umiejętności graficzne polegające na korekcie, obróbce i modyfikacji zdjęć czy wykonywania animacji i interaktywnych grafik zdobyli nasi uczniowie w trakcie kursów uczących obsługi aplikacji Adobe Flash oraz Adobe Photoshop.

Rok szkolny 2018/2019 to także czas realizacji projektu w zakresie przedmiotów biochemicznych – grupa 74 uczniów ZST wzięła udział w wielu atrakcyjnych kursach. Uczniowie klas pierwszych uczestniczyli w adresowanych do nich zajęciach badań bioanalitycznych. W czasie zajęć wykonali wiele ćwiczeń znacznie wykraczających poza program nauczania.

Ogromnym zainteresowaniem wśród dziewcząt cieszył się kurs chemii kosmetycznej, w czasie którego była okazja samodzielnego przygotowania kosmetyków i zbadania ich właściwości.

Kursy ochrony środowiska i środowiskowych badań analitycznych były dedykowane głównie do młodzieży uczącej się w zawodach technik analityk i technik technologii chemicznej. W małych grupach uczniowie mieli okazję pogłębić swoją wiedzę, uczestniczyć w specjalistycznych wykładach oraz współpracować z kolegami z innych klas. Uczestnicy kursu środowiskowych badań analitycznych mieli okazję uczestniczyć w badaniach terenowych, które odbywały się w pięknych okolicznościach przyrody – w Zwierzyncu na terenie Roztoczańskiego Parku Krajobrazowego.

Po skończonych kursach grupa 25 uczestników odbyła płatne 150-godzinne staże u pracodawców w prestiżowych zakładach, gdzie młodzież poznała warunki codziennej pracy zawodowej. Ten czas był ich pierwszym doświadczeniem zawodowym i będzie pierwszym wpisem do składanych już wkrótce CV.

W trakcie zajęć uczestnicy korzystali z nowo zakupionego wyposażenia pracowni specjalistycznych, co dodatkowo podnosiło wysoki poziom prowadzonych ćwiczeń. Zajęcia w większości przypadków odbywały się w terminie weekendowym, jednak uczniowie bardzo chętnie przychodzili na nie i aktywnie w nich uczestniczyli, a osobom prowadzącym zajęcia bardzo przyjemnie się pracowało, widząc chęci i zapał, z jakim kursanci podchodzili do zdobywania dodatkowych umiejętności.

*Irmina Pańczuk-Figura, Tomasz Marzęda ZST w Puławach
fot. Irmina Pańczuk-Figura*

Projekt Erasmus+ CIVEEL

Zespół Szkół Technicznych im. Marii Skłodowskiej-Curie zakończył właśnie udział w trwającym od 2017 r. projekcie Erasmus+ CIVEEL zakładający wymianę doświadczeń zawodowych w branży chemicznej. Wraz z Lycée Lavoisier w (Miluza, Francja) i SPŠCH (Ostrava, Czechy) wzięliśmy udział w fascynujących spotkaniach nauczycieli, uczniów i przedstawicieli potencjalnych pracodawców z regionów Grand Est we Francji, kraju morawsko-śląskiego w Czechach oraz województwa lubelskiego.

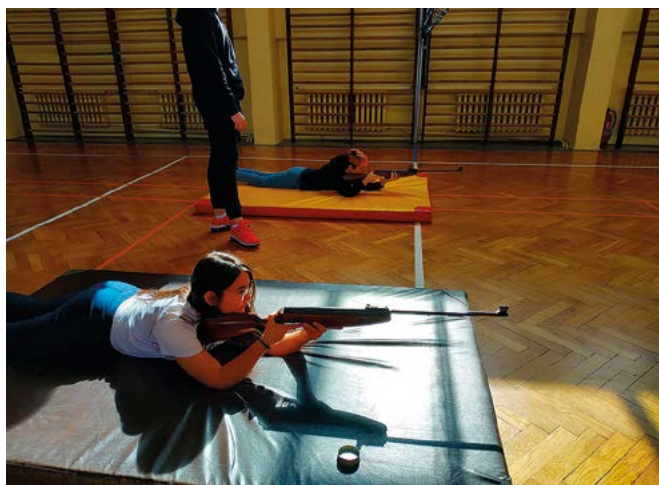
W trakcie mobilności kadry nauczycielskiej przekonaliśmy jak bardzo podobne są oraz jak bardzo różnią się nasze

Uczniowie profilu technik technologii chemicznej oraz p. Karolina Mistal (nauczyciel chemii z ZST) podczas zajęć laboratoryjnych w SPŚCH.

Praktyka laboratoryjna podczas wizyty naszych uczniów i gości w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa.

Uczennice z Francji w czasie zajęć koła strzeleckiego w ZST.

Uczniowie biorący udział w mobilnościach projektu Erasmus+ CIVEEL oraz p. Magdalena Dzięglewska oraz p. Karolina Mistal, nauczycielki chemii w ZST.

systemy edukacji oraz podejście i zaangażowanie w edukację lokalnych przedsiębiorców. Już wtedy narodziło się wiele ciekawych pomysłów na urozmaicenie regularnych zajęć oraz przyszłą współpracę w innych projektach.

Nasi uczniowie mieli okazję wykazać się doskonałym przygotowaniem zawodowym w fantastycznie wyposażonych laboratoriach francuskich i czeskich, a także odwiedzić wiele potencjalnych miejsc pracy w tych krajach. Było to nieocenione doświadczenie i na pewno zmotywowało uczniów do poszukiwania nowych dróg rozwoju zawodowego np. w przemyśle farmaceutycznym lub pracy uniwersyteckiej.

ZST również gościło młodzież i nauczycieli szkół partnerskich. Dzięki uprzejmości Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, Instytutu Nowych Syntezy Chemicznych oraz Państwowego Instytutu Weterynaryjnego mogliśmy zaprezentować pracodawców najczęściej zatrudniających naszych absolwentów kierunków technik analityk i technik technologii chemicznej.

Uczniowie i nauczyciele z wizytą w Parlamencie Europejskim w Strasburgu.

Uczniowie profilu technik technologii chemicznej oraz p. Irmina Pańczuk-Figura (nauczyciel chemii z ZST) na zajęciach laboratoryjnych w Lycée Lavoisier.

Mobilności były również okazją do odkrywania bogactwa kultur każdego z krajów. Mieliśmy okazję zwiedzić Miluzę i Ostrawę, a także pokazać naszym gościom jak pięknym regionem jest Lubelszczyzna. To właśnie mniej formalne spotkania, podczas których próbowaliśmy potraw regionalnych i zacieśnialiśmy więzi, sprawiły, że nasz projekt zaowocował nie tylko wymianą doświadczeń zawodowych na rynku pracy, ale również przyjaźniami, które, miejmy nadzieję, przetrwają lata i zaowocują wieloma przyszłymi wspólnymi projektami.

tekst i fot. Ewelina Sajnaga
nauczyciel jęz. ang. w ZST w Puławach

U zawodowców duże zmiany

Wraz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego 2019/2020, dotychczasowe Centrum Kształcenia Zawodowego czekają duże zmiany. Tegoroczny nabór do szkół ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych spędzał sen z powiek nie tylko uczniom i ich rodzicom, lecz także dyrektorom placówek oświatowych. CKZ w Puławach – placówka kształcąca młodych zawodowców – może pochwalić się dużym zainteresowaniem ze strony absolwentów szkół podstawowych i gimnazjów: utworzono tu dwie klasy pierwsze, czyli aż ok. 70 nowych uczniów w przyszłości zasili szeregi mechaników i elektryków. Niezmiernie cieszy fakt, że młodzi ludzie świadomie wybierają kształcenie w przyszłościowych zawodach.

ZKZ

Od tego roku będą oni pobierać naukę w Zespole Kształcenia Zawodowego – zmiana nazwy dotychczasowego CKZ wynika ze zmian w ustawie Prawo Oświatowe. CKZ pozostaje w strukturze ZKZ w miejsce zlikwidowanego CKP.

ZKZ z roku na rok stara się poszerzać i uaktualniać swoją ofertę, dlatego 19 września ruszył tu kurs operatora koparko-ładowarki, który jest absolutną nowością.

Zmianie nie ulega natomiast sprawdzona już forma wspierania edukacji, jaką jest program Erasmus+. Na wiosnę 2020 r. już po raz czwarty kolejna grupa uczniów wyjedzie do Włoch,

aby sprawdzić swoje umiejętności praktyczne i doskonalić je w atrakcyjnych warunkach.

Patrząc na rozwój ZKZ oraz prowadzone działania, nie dziwią wysokie wyniki uczniów placówki na egzaminach kwalifikacyjnych. Uczniowie, którzy w czerwcu i lipcu 2019 przystąpili do egzaminów z kwalifikacji M.18 (Diagnostowanie i naprawa podzespołów i zespołów pojazdów samochodowych) i E.08 (Montaż i konserwacja instalacji elektrycznych), zdali je z wynikiem 100%.

Zdolnym (już dziś) absolwentom należy pogratulować wysokiego wyniku, a dyrekcji i nauczycielom tak prężnie działającej szkoły dotrzymać postanowienia, aby te wysokie wyniki utrzymać.

Justyna Pasieczna
nauczyciel w ZKZ w Puławach

Z nowym rokiem – wielkim krokiem w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Puławach

*-Nie tylko z książek płynie dobra nauka,
z serca nauczać to jest wielka sztuka -*

W poniedziałek 2 września 2019 roku w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Puławach uczniowie rozpoczęli kolejny rok szkolny. I choć miesiąc wrzesień jeszcze się nie skończył, w naszej szkole dzieje się już wiele ciekawych i ważnych przedsięwzięć. A wszystko to dla naszych uczniów. W myśl przytoczonego cytatu przyświeca nam cel, iż niezwykle istotnym oddziaływaniem dydaktycznym w naszej szkole jest wspieranie zainteresowań, rozwijanie pasji młodych ludzi oraz budowanie pozytywnych wzorców.

Od września, jak każdego roku, nasi uczniowie korzystają z zajęć hydroterapii na basenie SPA Nałęczów. Po wytężonej nauce w szkole doświadczają tam wielu podwodnych atrakcji o działaniu odprężającym, terapeutycznym zastosowaniu wody w postaci kąpeli czy natrysków. Masaże wodne częściami powietrza w połączeniu z odpowiednim łóżkiem rozluźniają mięśnie przynosząc uczniom niesamowite ukojenie. Zwolennicy większej aktywności fizycznej mają do dyspozycji tory do pływania, gry i zabawy z piłką, by potem zregenerować mięśnie w saunie. Z myślą o bezpieczeństwie naszych podopiecznych podczas nauki pływania wykorzystujemy profesjonalny sprzęt wodny (deski, pianki, koła ratunkowe). Każdy wyjazd na zajęcia hydroterapii budzi nieskrywaną radość i same pozytywne emocje.

W naszym Ośrodku równie prężnie działa Szkolne Koło Rowerowe TurboBike. Powstanie Koła to odpowiedź dla uczniów, którzy wyrażali chęć spędzania czasu wolnego właśnie w tej formie. Uczniowie co roku zdając kartę rowerową sprawdzają znajomość przepisów ruchu drogowego a dodatkowo w formie aktywnej spędzają czas wolny. Inauguracja sezonu jesiennego miała miejsce 11 września, gdzie odbył się już VI Rajd Rowerowy TurboBike. Piękna pogoda zachęciła młodzież do nie lada przejażdżki trasą Puławy – Kazimierz Dolny – Janowiec – Puławy, pokonując 35 km. Dla uatrakcyjnienia wyjazdu młodzież przeprowadzą promową z Kazimierza Dolnego udała się do Janowca, delektując się pięknymi widokami Środką Wisły. Przed drugim etapem podróży w pobliskiej Serokomli członkowie Koła wzmocnili się posiłkiem i zdrowym

sorbetem owocowym. Taki zastrzyk witamin pozwolił młodzieży dodatkowo zwiedzić piękny Zamek Janowiecki. Droga powrotna do Puław wiodła przez urokliwe Oblasy oraz Nasilów. Szkolne Koło Rowerowe TurboBike to wspaniała forma rekreacji, a także poznanie walorów najbliższej okolicy.

Istotnym wydarzeniem w naszym Ośrodku była wizyta artystów z Teatru Tańca „Kwieciste Gwiazdy” działającego przy Rodzinnym Domu Dziecka Kiwercy na Ukrainie. W piątkowe przedpołudnie 13 września społeczność naszej szkoły była świadkami wyjątkowego widowiska – przepięknego spotkania z tańcem. Uczniowie podziwiali zarówno piękną choreografię (tańce ludowe świata, tańce współczesne, balet klasyczny czy etiudy taneczne), jak i barwne stroje współgrające z prezentowanym utworem muzycznym. Takie spotkania są również motywacją do nawiązywania nowych przyjaźni, budowania pozytywnych wzorców.

Mówi się że uśmiech dziecka jest największym podziękowaniem i w pełni się z tym zgadzamy. Rok szkolny 2019/2020 również dla młodszych uczniów naszego Ośrodka rozpoczął się miłym, pluszowym prezentem – maskotką przytulanką otrzymaną z Zakładu Karnego w Opolu Lubelskim. Kolejny już raz, Osadzeni wykonali i przekazali maskotki dla naszych uczniów. Tym razem kolorowe słoniki trafiły w ręce najmłodszych, sprawiając ogromną radość i szczerzy uśmiech na twarzach. Wierzymy, że pluszowy słonik przyniesie szczęście naszym uczniom oraz będzie powiernikiem wielu sekretów.

Uśmiechając się dziękujemy Wszystkim, którzy współtworzą sukces naszych uczniów. To będzie dobry rok.

Agata Żywicka

*fot. Agnieszka Adamczyk, Monika Piasecka-Przewłoka,
Jolanta Pajdowska, Izabela Sońta, Agata Żywicka*

Półkolonie pod hasłem „Cudze chwalicie, swego nie znacie”...

Przełom czerwca i lipca to dla podopiecznych Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Dajmy im szansę” tradycyjnie czas półkolonii, za które uczestnicy nie ponoszą żadnych opłat. To przedsięwzięcie dla 30-osobowej grupy udało nam się przeprowadzić z sukcesem już po raz jedenasty, oczywiście dzięki wsparciu instytucji, firm i zaangażowaniu prywatnych osób. W czasie trwania półkolonii uczestnicy mieli zapewnione drugie śniadanie, pyszny obiad oraz podwieczerek.

Półkolonie pod hasłem „Cudze chwalicie, swego nie znacie” to niezwykle ciekawa, pełna przygód i wyzwań podróż po „Trójkącie turystycznym” w ramach codziennych wycieczek krajoznawczych po Puławach, Kazimierzu Dolnym, Janowcu, Lublinie, Kozienicach oraz Nałęczowie. Młodzież przygotowywała się do nich, wyszukując najciekawsze informacje na temat „Trójkąta turystycznego” w Internecie. Uczniowie samodzielnie dokumentowali wycieczki (zdjęcia, filmiki), dzięki czemu mają piękną pamiątkę z półkolonii. Wszystkie zdjęcia można obejrzeć na Facebooku stowarzyszenia.

Codziennie w trakcie półkolonii wypoczywaliśmy niezwykle aktywnie. Naszą przygodę rozpoczęliśmy w urokliwym Kazimierzu Dolnym, który przyciąga nas jak magnes. Odwiedziliśmy kazimierski Rynek, kościół Farny, spacerowaliśmy nabrzeżem Wisły, a następnie wypłynęliśmy w rejs po rzece. Inne magiczne miejsce mające już tradycję w naszym podróżowaniu, to „Magiczne Ogrody” w Trzciankach. Tę furtkę do zupełnie innego świata – świata baśni, niezwykłych stworzeń i najmielszych wspomnień z dzieciństwa przekraczali nie tylko nasi najmłodszy „półkoloniści”. Wbrew pozorom, starsi bawili się równie dobrze i z radością ulegli magii tego miejsca. Wielką atrakcją dla naszej młodzieży była wizyta na „Ranczu w Brzozach” w Kochanowie. Właściciele zaprosili nas do siebie już po raz czwarty. Zapewnili nam wspaniałe zajęcia hipoterapii, pokazy różnych technik jazdy konnej oraz sposobów pielęgnacji koni. Po zajęciach na wszystkich czekało ognisko i pieczenie kiełbasek. Ogromną radość sprawiła podopiecznym stowarzyszenia dwukrotna wizyta w Ośrodku Wypoczynkowym „Grupy Azoty Puławy” na Wólce Profeckiej, gdzie korzystali z kompleksu basenów. Wspaniałe przeżycia towarzyszyły również kolonistom na krytym basenie w Kozienicach. To jedno z ich ulubionych miejsc.

Prawie każdy dzień naszych półkolonii kończyliśmy w pracowni komputerowej, gdzie oglądaliśmy wykonane w ciągu dnia zdjęcia. Uczniowie sami zajmowali się ich obróbką, dokonywali ich selekcji. Jak widać, technologia informacyjno-komunikacyjna nie ma przed naszymi uczniami tajemnic.

Jak zwykle, podczas tych dwóch tygodni, panowała naprawdę niezwykła atmosfera. Sprawił to zarówno niezwykle aktywizujący program półkolonii, jak i możliwość swobodnego, bezpiecznego pobycia ze sobą wszystkich uczestników. Co roku młodzież zdumiewa nas odpowiedzialnością, opiekuńczością i okazywaną wzajemnie serdecznością.

Nie doszłoby do realizacji naszych ambitnych planów, gdyby nie nasi sponsorzy i przyjaciele: dyrektor Elżbieta Szczygieł, która udostępniła nam pomieszczenia szkoły i zapewniła możliwość korzystania ze stołówki szkolnej, Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. – Krzysztof Bednarz, prezes Grupy Azoty Zakłady Azotowe Puławy, Jan Tomasz Jaworski, Jarosław Rejmak – prezes PPH REYPOL-REJMAK, Piotr Konieczny – prezes MZK Puławy, Krzysztof Kłos – kierownik Ośrodka Wypoczynkowego „Grupy Azoty Puławy” na Wólce Profeckiej, Henryk Skoczek, właściciel Żeglugi Pasażerskiej w Kazimierzu Dolnym. To Oni są współautorami naszego sukcesu. **DZIĘKUJEMY!**

tekst i fot. Kamila Liszewska-Polak

Sprawy społeczne

Realizacja przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach projektu „Aktywni zawodowo i społecznie”

Od 1 marca 2019 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach realizuje projekt pod tytułem „Aktywni zawodowo i społecznie” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 11 Włączenie społeczne Działanie 11.1 Aktywne włączenie. Celem głównym projektu są zwiększone szanse na równy dostęp do aktywnego udziału osób niepełnosprawnych oraz osób doświadczających przemocy domowej lub będących jej świadkami z terenu powiatu puławskiego w życiu społecznym oraz na rynku pracy poprzez realizację usług aktywnej integracji społecznej, zawodowej i zdrowotnej w okresie od 1 marca 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. Planowane efekty realizacji projektu to złagodzenie problemu wykluczenia społecznego lub zagrożenia wykluczeniem społecznym osiemdziesięciu osób z niepełnosprawnościami oraz trzydziestu kobiet doświadczających przemocy domowej lub będących jej świadkami na terenie powiatu puławskiego. Realizacja projektu ma zapobiec lub zniwelować zdiagnozowane problemy uczestników z integracją społeczną oraz bariery zdrowotne, a także pomóc we wzroście aktywności w poszukiwaniu zatrudnienia.

W bieżącym roku trzydzieści osób niepełnosprawnych oraz dziesięć kobiet doświadczających przemocy domowej lub będących jej świadkami bierze udział we wsparciu. Uczestnicy projektu skorzystali już ze spotkań z doradcą zawodowym, który zdiagnozował ich potrzeby w zakresie reintegracji zawodowej, biorą udział w grupowym i indywidualnym treningu psychologicznym, którego celem jest nabycie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, do października odbywają się warsztaty z zakresu edukacji żywieniowej prowadzone przez dietetyka. Ponadto osoby z niepełnosprawnościami korzystają z zabiegów usprawniających ruchowo zleconych przez lekarza specjalistę. W sierpniu odbył się siedmiodniowy wyjazd szkoleniowy; w Mielnie uczestnicy projektu wzięli udział w treningu kompetencji i umiejętności społecznych oraz w kursie pierwszej pomocy przedmedycznej. Jesienią planowane są kursy zawodowe prowadzące do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, po których co najmniej pięciu uczestników odbędzie staże u pracodawców.

Uczestnicy projektu mają możliwość skorzystania z usług dostępowych, takich jak tłumacz języka migowego, asystent osoby z niepełnosprawnością, materiały szkoleniowe w formie dostępnej (np. elektronicznej z możliwością powiększenia druku lub odwrócenia kontrastu).

Całkowita wartość projektu wynosi 1 381 377,86 zł, w tym wkład Unii Europejskiej to 1 174 171,17 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach zaprasza do udziału w projekcie w latach 2020 i 2021. Bliższe informacje można uzyskać na stronie www.pcpr.pulawy.pl, w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach przy alei Królewskiej 3, nr tel. 81 888 04 92, e-mail: centrum@pcpr.pulawy.pl oraz u koordynatora projektu, nr tel. 81 886 74 22, e-mail: marta.mazur@pcpr.pulawy.pl.

Marta Mazur

starszy specjalista pracy socjalnej PCPR w Puławach

Bądźmy uważni, komu otwieramy drzwi do swojego mieszkania i co podpisujemy

Co jakiś czas na terenie naszego powiatu uaktywniają się przedstawiciele firm energetycznych, którzy stosują nieuczciwe praktyki w pozyskiwaniu klientów. Osoby te podają się za pracowników dotychczasowych dostawców usług, próbując w ten sposób wzbudzić zaufanie.

Sytuacja ta wygląda następująco. Do mieszkania konsumenta przychodzi osoba, podająca się za przedstawiciela obecnego dostawcy prądu bądź gazu, pod pretekstem sprawdzenia licznika, zaktualizowania umowy bądź zaproponowania niższych stawek za wieloletnią współpracę. Oczywiście rozmowa prowadzona jest w taki sposób, że konsument ma wrażenie, iż rozmawia z osobą reprezentującą swojego dotychczasowego dostawcę usług. Aby konsument nie zorientował się, że rozmawia z przedstawicielem innej firmy, proszony jest o udostępnienie ostatniej faktury dotyczącej usług energii elektrycznej lub paliwa gazowego. Z niej handlowiec pozyskuje wszystkie dane potrzebne do sporządzenia nowej umowy. Wówczas plik uzupełnionych dokumentów, podkładany jest konsumentowi do podpisu pod pretekstem potwierdzenia wizyty lub spełnienia obowiązku informacyjnego. Najczęściej zdarza się tak, że konsument odkłada pozostawione przez przedstawiciela dokumenty do szuflady, nie dokonując weryfikacji oznaczenia stron (dane konsumenta, dane sprzedawcy, logo firmy), jak również przedstawionych warunków świadczenia usług. Po kilku tygodniach konsument zostaje zawiadomiony przez swojego dotychczasowego dostawcę, że umowa zostaje rozwiązana, gdyż inna firma będzie świadczyła usługę. Najczęściej pismo to, konsument dostaje po upływie terminu 14 dni, jaki miał na odstąpienie od umowy bez naliczania kary. Zdarza się jednak, iż niektóre firmy w swoich regulaminach mają ten okres wydłużony do 30 dni od dnia podpisania umowy.

Bywa też tak, że konsument jest informowany o tym, że osoba ta przyszła w celu zaprezentowania oferty z innej firmy, która ma być rzekomo ofertą korzystniejszą cenowo. Wtedy to przedstawiciele handlowi przedstawiając warunki sprzedaży energii elektrycznej lub paliwa gazowego, zapewniają o niższych stawkach za kWh czy m³. Niekiedy zaznaczają, że dystrybutorem usługi zostanie dotychczasowa firma. Czasem oferują usługę kompleksową, która stanowi rozliczenie zarówno sprzedaży energii elektrycznej czy gazu, jak i usług dystrybucji. W praktyce najczęściej wygląda to tak, że nawet jeżeli stawka jednostkowa za kWh czy m³ jest niższa, to opłaty dodatkowe powodują zwiększenie rachunku.

Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 134 z póź. zm.), kon-

sument, który zawarł umowę na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa, może w terminie 14 dni odstąpić od niej bez podawania przyczyny i bez ponoszenia kosztów, z wyjątkiem kosztów określonych w art. 33, art. 34 ust. 2 i art. 35.

Dlatego tak ważnym jest, aby konsumenci czytali dokumenty, które podpisują. W okresie 14 dni od podpisania umowy poza lokalem przedsiębiorstwa, mają możliwość odstąpienia od umowy bez żadnych konsekwencji finansowych. W tym czasie konsumenci powinni zapoznać się z danymi firmy, umową, regulaminem świadczenia usług, cennikiem i dokonać weryfikacji informacji przedstawionych w trakcie rozmowy z przedstawicielem handlowym. Po upływie tego terminu umowa staje się wiążąca. Wypowiedzenie umowy po upływie 14-dniowego terminu na odstąpienie od umowy spowoduje naliczenie kary umownej (opłaty wyrównawczej) przez nowego dostawcę usługi.

Wioletta Próchniak
Powiatowy Rzecznik Konsumentów

Sport, turystyka, rekreacja

Bieg Szlak Trafi 2019 – Parchatka

Nawet żelu nie mam. Boże! Tymi słowami przywitalem czwartek tuż przed piątkiem i wyczekiwana sobota. Co za dni, topniały jak arktyczny lód na biegunie. A ja w tych dniach zapomniany całkowicie. Praca, rodzina, Antoś, Weronika. Dnia koniec o 22.00 i spać, i kiedy myśleć o bieganiu? Coś jakiegoś „Ciechanki” pobiegane. Trochę mniej na brzuchu, plecy lżej noszą, kilka kilo mniej. I but luźniejszy, spodenki luźno latają, koszulka L w końcu zaczyna dobrze pasować, nawet emka zaczyna pasować. Dziwne uczucie. Jak to, że nie zapisałem się na czas (?), że taniej mogłem pobiec – miesiąc wcześniej zapisać się jak człowiek, musiałem odpokutować i finansowo też... Jak odszczepieniec ztracony w codzienność codzienności, rutynę prząsności. Ja NIE. NIE zapisałem się na CZAS. Błagalne błaganie Beatki i możliwość biegu w Bieg Szlak Trafi edycja 2019 mi pozostał..., zostało wysłuchane.

W okolicy coś się biegowego zawsze dzieje. Kilka lat temu były to skromne lokalne biegi dla tych miejscowych biegaczy, którzy chcą się sprawdzić w zawodach. Spójrzeć na siebie z perspektywy współzawodnictwa, w tej zawsze genialnej, choć nie zawsze radosnej atmosferze. Czy wiosna, czy lato, czy zima, nie brakuje ciekawych pozycji dla tych wytrwałych biegaczy, jak i tych co dopiero zaczynają swoją przygodę z bieganiem. Ja należę do tych drugich. Dopiero 3. rok mi leci jak biegam, i z każdym dniem potwierdzam, że to bardzo trafny wybór – taka aktywność. Choć każdy ma inne cele zaczynając biegać, swoje, prywatne. Ja dla zdrowia głównie, zrzucenia zbędnych kilogramów, dla poprawy tym samym wyników, dla poprawienia tężyzny fizycznej. Nie wspominam nawet o zawiązaniu świetnych relacji między biegaczami, poczucia bycia w jednej wielkiej rodzinie, bo to oczywiste. No i widoki, i przyroda, czy industrialny świat biegowej ścieżki na zawodach. Czy mamy chęć wyteńczyć mięśnie zatapiając się w wymowy pejzaż wąwo-

zów lessowych w BST – Parchatce czy WKT – Kazimierzu? Czy napawać się widokiem lasów miejskich puławskich na wiosennym biegu o błękitną wstęgę królowej rzek? Czy może chcemy napawać się widokiem wiślanego świata biegnąc promenadą w stronę Bochotnicy w Zielonych Sznurowadłach czy Biegu Trzeźwościowym? Może jednak wybierzemy przebieżkę w Kazimierzu Dolnym w Festiwalu Biegowym im. Jana Pawła II? Czy po parku puławskim w biegach niepodległościowych? I zimą się znajdą pozycje do obowiązkowego pobiegania, czy to bieg mikołajkowy w Puławach, czy noworoczny w Nałęczowie. Tak, każdy znajdzie i bieg dla siebie, i swój dystans. A jeśli nie bardzo możemy z przyczyn zdrowotnych biegać, to sekcja NW jest już pokazna i poważna w mieście. Organizowane są co rusz przechadzki, a to do Bonowa, a to do Kazimierza i często trenują w okolicznych lasach puławskich. Wiem, bo mijam bardzo często.

Początek sierpnia, dokładnie czwartego, a ja całkowicie nieprzygotowany do półmaratonu górskiego, tu w moich ukochanych wąwozach, w mojej dzicy botanicznego szczęścia, mojej ojczyzny małej, kochanej. Wybłagane żele u Grzesia i Milenki, wstyd, ale trudno. To prawdziwi dobrzy biegusie, pomogą, wspomogą. Pożyczą, kiedyś oddam. Kiedyś... Jeden

trening – mała pętla z rana przeleciana, 7-kilometrową trasą, i o dziwo moje, nie jest źle, jest całkiem dobrze. Procentują szybkie piątki na 24-26 minut. Dla mnie to był kiedyś kosmos. A teraz proszę 22:56 Endo zliczyło 5 km. Rekord mój i mojego ducha stanu, nóg silnych, mocnych jak nigdy chyba. Ale 5 to nie 21 km, jest kolosalna różnica. Niepewny biegu, niepewny startu, mimo wszystko zapisuję się na bieg. Na tę przygodę, na ponowną możliwość zobaczenia i przywitania się z dawno niewidzianymi biegusiami. Niekiedy bardzo dawno... Piszę do Grzeska, czy odebrał pakiet, mówi że nie, ale pojedzie, jak jadę. Po 20.00 jesteśmy w Karczmie Parchatka. Ludzie się kręcą, grill, zapach wczesnej jesieni w wąwozach daje się wyczuć. I zapach grilla tam, i chyba już ten ekscytacji biegiem. Tym lekkim podnieceniem, endorfinami, dopaminą i innymi pozytywnymi emocjami. Masa biegaczy... to już nie podrzędna impreza biegowa o puchar czaru sołtysa, tylko porządna, bardzo dobrze zorganizowana, na 3 dystansach, to ogólnopolskie spotkanie górskie – górskie biegowo.

Klasa i pokłon dla organizatorów. Beatka, Adam chylę czoło (reszty nie znam). Grzesz podjeżdża rano, wcześniej ciut, ale nie zaszkodzi być wcześniej. Wsiadam, ekipa już gotowa i zwarta. Czuć w samochodzie adrenalinę, czuć emocje. Rozmowa spokojna, byle nie paliło jak rok temu... Tam było 35 stopni... Teraz mniej... Trochę mniej... Parkujemy, masa biegaczy, cały świat w świetle parchackich wąwozów. Śląsk przyjechał, Gdańsk, Olsztyn, Warszawa, tu do nas, na nasz bieg. I cała rzeka koszulek Multimedia Runners Puławy, przeplatanych koszulkami jakże bliskimi sercu, jak „Bełżyce i Okolice Biegają”, „Orlęta Dęblin”, „Biegający Świdnik” i wielu innych. Bełżyce tu w końcu się pojawiły, po wielu miesiącach spotykam się z Dorotą, Moniką, Iwoną, Anetą, Zbyskiem. Wszyscy jacy wychudzeni, pospadali z wagi, ale głos ten sam, uśmiech ten sam. Spotykam Sylwię i Wojtkę z Lubartowa. Jak ja ich lubię. Bardzo. Morsy, biegają i kąpią się w Firleju bez opa-

miętania. Moja grupa MR-si – są, namiot jest, pod namiotem bursztynowy izotonik w wiadrach się chłodzi. Są rozmowy, są dawno niewidziane spojrzenia, słowa, ludzie. Ania co doleciała z GB, ekipa cała zamykająca, i bieg 7 km, jak i 21 km. A czy na ponad 50 km był ktoś? Tak... Tytanka... Nasza... Brawo!

Rąbnął sygnał, czas zaczął się mierzyć. Ja z czasem nie. Biegnę z ekipą bełżycką. Jest i na pierwszych kilometrach Grzesiu i Paweł, a ja coś tam plotę o roślinach, o botanice, o tym co kocham. Grzegorz przyspiesza z Pawłem, ja z dziewczynami w żółto-błękitnych koszulkach płyniemy po świetle parchacko-puławsko-zbędowskim. Światach mi nieobcych, światach mi znanych, usianych cudownością wąwozów, pól, łąk i lasów, ugorów i głęboznic, przydrożnych pochylonych krzyży. Tragedii ludzkich, radości czy znoju pracy. Przy Kolonii Zbędowice zamieram ciut. Wiem, co się tam wydarzyło. Opowiadam jednym tchem. Słuchają dziewczyny, słucha i Adam wskazujący drogę, słuchają i harcerki pokazujące drogę do podmokłego wąwozu. Smutny i bardzo przygnębiający czas i miejsce. Wiem, byłem tam na tych grobach... Ale bieg, biegniemy... Coraz częściej sam z Anetą, później już sam biegnę. 12/13 km jakoś szybko mi idzie. Wodopój. Beata pozdrowia, piję, polewam się, bo słońeczko przypieka. Już blisko koniec pętli 14 km. Nogi mają moc, żel zjedzony. Zaczynam zatem bieg sam z sobą. Za mną taka cudowność wąwozów, takie piękno tych miejsc i ogrom cudowności znajomych biegusiów. Już po parchackich płytach betonowych. Już do góry. A tu Remek z ekipą zgotowali mi taki doping przy chmielniku na górce, że będę pamiętał go długo. Dziękuję WAM! Dało kopa. Wypadam na chmielnik, maliny już sporo oberwane. Nagle ktoś łapie mnie za bark, patrzę Grzesiu W. dubluje mnie. Ależ jestem z tego dumny. Cudowne spotkanie, on już kończy, ja jeszcze 7 km. Wspaniały biegacz. Spadam w dół, a on i Ewcią coś krzyczą. Do mnie, że dobrze, że jest dobry czas. Ewcia cyknęła już swoje 7 km. Tak cudownie kibicuje i dodaje otuchy... wspaniała kobieta. Naładowany biegnę dalej, opity 3 kubkami wody, bananem, żelem i 15 km w nogach. Zaczynam 6 km przygody, gdzie nogi idą równo i nieociężałe. Spotykam dziewczynę na 17 km ze Śląska na trasie. Zachwycona tym, co widzi, gdzie biegnie. Opowiadam co nieco. Słucha ciekawa. Ba! Bardzo ciekawa. Wstążki co chwilę mijamy, trasa świetnie oznakowana. Znana, kochana, lubiana. Znów chmielnik, znów maliny... Ostatni kilometr. Widzę Grzesia S. przed sobą, nie do dogonienia, ale staram się, skurcze łapią ciut. Widać i czuć brak dłuższych wybiegań. Liczę, że uda się poprawić czas choć symbolicznie. Słońce przypieka, nie pomaga. Czuję się dobrze, zmęczony tak, ale za bardzo nie. Lecę w dół wąwozem, ostatnie metry. Gorący doping słyszę od naszych: – Ooo jest i Paweł za nimi... Ależ ich goni... Nie-samowite uczucie, wbijam tryb rakiety, ostatnie 150 metrów na maxa. Ile mogę, ile umiem. 2:51 h, meta i ja szczęśliwy. Zadowolony, ciut lepiej jak rok temu. Grzesiek i Ania na mecie, a ja za nimi zaraz. Opadam z sił na chwilę. Łapię oddech... Idę się obmyć, schłodzić, a na szyi dwa medale... Moje... Tak moje. Piernikowy jeden, drugi z napisem 21 km. Moim 21 km, moim półmaratonem. Zdjęcia, uśmiech, satysfakcja... Mogę i można...

Pozdrawiam wspaniałych biegusiów, których miałem okazję spotkać, i nie. Warto było Was spotkać!

*Paweł Ciechanowicz
pasjonat biegania, historii i botaniki*

I miejsce dla Drużyny Piłki Nożnej Starostwa Powiatowego w Puławach w II Turnieju Niepodległości w futsalu o Puchar Prezesa Ogniska TKKF „Chemik”

16 listopada 2019 r. w hali sportowej ZST im. Marii Curie Skłodowskiej w Puławach odbył się II Turniej o Puchar Prezesa Ogniska TKKF „Chemik” z okazji Święta Niepodległości. Udział w nim wzięły drużyny reprezentujące Starostwo Powiatowe w Puławach, Komendę Powiatową Policji w Puławach, Urząd Miasta Puławy, Grupę Zakłady Azotowe „Puławy”, Końskowolę oraz gospodarzy turnieju TKKF „Chemik”.

Turniej rozgrywany był systemem każdy z każdym i o wygranej decydowała ilość zdobytych punktów po rozegraniu 5 meczy. Rozgrywki rozpoczęliśmy od meczu z Urzędem Miasta Puławy, który wygraliśmy 2:1, następnie z drużyną z Końskowoli gdzie po ciężkiej walce udało się nam zdobyć 3 punkty, wygrywając 1:0. W trzecim spotkaniu przyszło nam się zmierzyć z gospodarzem turnieju i ponownie udało się wygrać, tym razem 3:1. Przedostatni mecz z bardzo dobrą drużyną Zakładów Azotowych Puławy niestety minimalnie przegrywamy po zaciętym boju 0:1. Jak się później okazało ostatni

mecz decydował o tym kto wygra cały turniej, drużynie Starostwa Powiatowego wystarczył remis w pojedynku z Komendą Powiatową Policji i jak się okazało tym właśnie wynikiem, 0:0 mecz się zakończył. Ostatecznie okazaliśmy się wielką niespodzianką zajmując I miejsce. Na II miejscu uplasowała się Komenda Powiatowa Policji w Puławach a na ostatnim miejscu podium Zakłady Azotowe „Puławy”. Najlepszym strzelcem został Sławomir Radzikowski z Z.A. „Puławy” a bramkarzem Artur Poniewierski z Komendy Powiatowej Policji.

Drużynę Starostwa Powiatowego w Puławach reprezentowali: Sylwester Grzechnik, Marek Soboń, Marcin Olender, Tomasz Szkoda, Mariusz Próchniak, Filip Buczek, Jakub Niedziela, Grzegorz Czosnyka, Rafał Dryk i Kamil Nastaj.

Serdecznie dziękujemy organizatorom turnieju za zaproszenie, no i nie pozostaje nam nic innego jak obrona pucharu w przyszłym roku.

*Mariusz Próchniak
Starostwo Powiatowe w Puławach
fot. Andrzej Wenerski, archiwum autora*

Członkowie drużyny przekazują zdobyty puchar na pamiątkę staroście Danucie Smadze

Seniorze, chcesz być bezpieczny – pamiętaj:

- nie noś dużej kwoty pieniędzy przy sobie,
- jeżeli chcesz wypłacić większą gotówkę lub dokonać innej transakcji bankowej, poproś zaufaną osobę żeby Ci towarzyszyła w drodze powrotnej z bankomatu, banku lub poczty,
- nie dzwoń na numer wskazany przez rozmówcę żądającego pieniędzy,
- naucz się na pamięć numeru PIN do karty bankomatowej (nie zapisuj go na karteczce i nie noś przy sobie razem z kartą),
- nie pożyczaj pieniędzy osobom, których nie znasz lub znasz ich tylko z widzenia, deklarując, że przekażą je Twoim bliskim,
- nie podpisuj dokumentów, których nie przeczytasz lub nie rozumiesz,
- wszędzie tam gdzie panuje tłok – w autobusie, w markecie i na targu trzymaj torbę przed sobą, zawsze zapiętą,
- nie noś portfela w tylnej kieszeni,
- przebywając w szpitalu, nie trzymaj wartościowych rzeczy na sali – możesz je oddać do depozytu,
- u fryzjera, w parku, na cmentarzu, w sklepie – nie zostawiaj toreb lub siatek z pieniędzmi i dokumentami bez nadzoru – nawet na chwilę.

Jak działają oszuści?

1. Dzwoni telefon, odbierasz.
2. Osoba, z którą rozmawiasz, przekonuje, że jest Twoim wnuczkiem, kuzynem, policjantem lub prokuratorem.
3. Osoba dzwoniąca informuje, że pilnie potrzebuje pieniędzy lub prowadzi akcję wymierzoną w oszustów.
4. Rozmowa trwa długo – wszystko po to, żebyś się nie rozłączył i nie skontaktował z prawdziwą Policją.
5. Zostajesz przekonany, że masz przekazać pieniądze w umówione miejsce lub wskazanej osobie.
6. Teraz czas na Ciebie – powiedz NIE!

A jednak przekazałeś pieniądze? To nie był wnuczek/kuzyn/policjant/prokurator?

Zostałeś oszukany – zgłoś się do najbliższej jednostki Policji!

Pamiętaj! Policja nigdy nie prosi o przekazanie pieniędzy i nie dzwoni z takim żądaniem

Komenda Powiatowa Policji w Puławach

ul. Wojska Polskiego 6, 24-100 Puławy
tel. 81 889-02-10, fax 81 889-02-44
dyzurni.kpppulawy@lu.policja.gov.pl
pulawy.lubelska.policja.gov.pl

Starosta Puławski
zaprasza na

I POWIATOWY DZIEŃ WOŁONTARIATU

PIĄTEK, 6 GRUDNIA 2019 R.

SALA POMPEJAŃSKA STAROSTWA POWIATOWEGO W PUŁAWACH
AL. KRÓLEWSKA 19

W PROGRAMIE:

13.30 „Wolontariat - okno na świat. Dwie strony korzystają na działaniach” - panel dyskusyjny

- Danuta Smaga - Starosta Puławski
- Monika Płońska - Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.
- Justyna Walecz-Majewska - Puławskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”
- Anna Szarpak - Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Górze Puławskiej
- Agnieszka Śniegocka - Fundacja po Ludzku do Zwierząt - Przyjazna Łapa
- Justyna Kowalczyk - I Liceum Ogólnokształcące im. ks. A.J. Czartoryskiego w Puławach
- Joanna Czajkowska - Radio Impuls - moderator
- Agata Jakuszko - graphic recorder

15.00 Gala „Wolontariusz roku Powiatu Puławskiego”

- uhonorowanie osób i podmiotów wyróżniających się w dziedzinie wolontariatu
- występ Zespołu Wokalnego „Jedenastki” ze Szkoły Podstawowej nr 11 im. H. Sienkiewicza w Puławach
- rozstrzygnięcie powiatowego konkursu plastycznego „Wolontariat - chodź z nami!”
- koncert Puławskiej Orkiestry Dętej przy POK „Dom Chemika” w Puławach

Sponsor

GRUPA
AZOTY
PUŁAWY

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Wejście na salę możliwe również przy użyciu schodotazu gąsienicowego.